

การย้ายถิ่นไปทำงานในรูปแบบไม่ปกติและการละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทย
: กรณีศึกษารัฐกิจนวดแผนไทยในกรุงเทพฯ สาธารณรัฐเกาหลี

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (สหสาขาวิชา)
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2557
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

IRREGULAR LABOUR MIGRATION AND SEXUAL HARASSMENT
OF THAI FEMALE WORKERS
: CASE STUDY OF THAI MESSAGE PARLOUR IN SEOUL, REPUBLIC OF KOREA.

Miss Vilasinee Areeyakijkosol

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Human and Social Development
(Interdisciplinary Program)
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 2014
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การย้ายถิ่นไปทำงานในรูปแบบไม่ปกติและการละเมิดทาง เพศของแรงงานหญิงไทย: กรณีศึกษาธุรกิจนวดแผนไทย ในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี
โดย	นางสาววิลาสินี อารียะกิจโกศล
สาขาวิชา	พัฒนามนุษย์และสังคม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ดร. ศยามล เจริญรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุเนตร ชุตินธรานนท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร. สุภางค์ จันทวานิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ดร. ศยามล เจริญรัตน์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร. ขวัญฤทัย ศิริพัฒน์โกศล)

วิลาสินี อารียะกิจโกศล : การย้ายถิ่นไปทำงานในรูปแบบไม่ปกติและการละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทย: กรณีศึกษาธุรกิจนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี (IRREGULAR LABOUR MIGRATION AND SEXUAL HARASSMENT OF THAI FEMALE WORKERS : CASE STUDY OF THAI MASSAGE PARLOUR IN SEOUL, REPUBLIC OF KOREA.) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ดร. ศยามล เจริญรัตน์, 113 หน้า.

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงกระบวนการย้ายถิ่น ตลาดแรงงานภาคบริการในสาธารณรัฐเกาหลี รวมถึงกระบวนการจัดหางาน สาเหตุการตัดสินใจไปทำงานของแรงงานหญิงไทย ชีวิตและประสบการณ์ของแรงงานหญิงไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี การละเมิดทางเพศต่อแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทย และการแสวงหามาตรการแก้ไขปัญหา ด้วยการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษาจำนวน 8 คน การสังเกต การมีส่วนร่วม และการประมวลข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเท็จจริงจากเอกสาร ข่าวและสื่อสังคมออนไลน์ ได้พบว่าอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมายท้องถิ่นที่ว่าด้วยเรื่องการให้บริการด้านสุขภาพของสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งสงวนไว้สำหรับผู้พิการชาวเกาหลีใต้ที่ผ่านการอบรมเท่านั้น แต่ปัจจุบันแรงงานหญิงไทยที่มีทักษะการนวดแผนไทยนิยมเดินทางไปสาธารณรัฐเกาหลีโดยใช้ประโยชน์จากการยกเว้นการตรวจลงตราเข้าสาธารณรัฐเกาหลี 90 วันในประเภทนักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยการติดต่อผ่านนายหน้าจัดหางานเอกชนหรือเอกเทศและต้องชำระค่านายหน้าในราคาสูง สาเหตุของการตัดสินใจย้ายถิ่น เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่เป็นส่วนดึงดูดให้แรงงานหญิงไทยตัดสินใจเดินทาง โดยมีรายได้สูงเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญ ประกอบกับความต้องการมีประสบการณ์ และคาดหวังให้มีชีวิตที่ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจของครอบครัวที่แรงงานหญิงไทยเหล่านี้มีภาระที่ต้องรับผิดชอบ แรงงานย้ายถิ่นหญิงไทยมีโอกาสเสี่ยงหลายประการ แต่แรงงานหญิงไทยเหล่านี้ต่างมีทัศนคติเชิงบวกในการย้ายถิ่นเพื่อทำอาชีพนวดแผนไทยเป็นอย่างมาก แรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยมีเงินออม มีประสบการณ์ที่แตกต่าง แต่แรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลีบางรายถูกลวนลาม ล่วงละเมิดทางเพศ แม้การบริการนวดแผนไทยไม่ได้เป็นการค้าบริการแบบธุรกิจอาบอบนวดก็ตาม แต่เป็นการใช้ทักษะการนวดเพื่อสุขภาพและการต่อรองกับลูกค้า ซึ่งแรงงานหญิงไทยเหล่านี้อาจไม่ได้ตั้งใจให้ตนเองนั้นทำบริการพิเศษตั้งแต่เริ่มตัดสินใจย้ายถิ่น หรืออาจเปลี่ยนใจในภายหลังจากการย้ายถิ่นในระหว่างการทำงานนวดแผนไทย

สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม

ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5587244020 : MAJOR HUMAN AND SOCIAL DEVELOPMENT

KEYWORDS: FEMALE LA / SEXUAL HA / MIGRATION / THAI MASSAGE

VILASINEE AREEYAKIJKOSOL: IRREGULAR LABOUR MIGRATION AND SEXUAL HARASSMENT OF THAI FEMALE WORKERS : CASE STUDY OF THAI MASSAGE PARLOUR IN SEOUL, REPUBLIC OF KOREA.. ADVISOR: SAYAMOL CHAROENRATANA, Ph.D., 113 pp.

The Proposes of this research are to study of migration recruitment process, decisions, life experience of Thai female laborers Thai massage in South Korea. This research employed a qualitative methodology including in-depth interview, participant observation and external documentation from news and online media presenting opinion and truths.

The results showed that in South Korea. The massage occupation is illegal due to local law clause of health service and in preserve for handicapped Korean get and pass training only. Thailand is the country of professional massage and famous in the world thus Thai female who have good experience will have more opportunity to work in South Korea. Moreover, strong benefit and opportunity have led them to join this job as easier. Travel visa (90 days) is the key gate to the market and also need to pay hunting head with high cost. However, it still get more values compare to work in Thailand then it is the answer for better life values.

Eventually, they know that the massage is the illegal way to join but many persons would like to get high risk and high return on it. With start in good positive to move and work aboard. They could get saving more money for any purposes and need to get more and more. Additionally, it will change their mind to work for special services and direct negotiate to customer. It has create the offensive acts issue either want or do not want.

Field of Study: Human and Social
Development

Student's Signature

Advisor's Signature

Academic Year: 2014

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยได้รับความกรุณา ช่วยเหลือและให้คำแนะนำ ซึ่งเป็นประโยชน์ตลอดการทำวิจัยจาก ดร.ศยามล เจริญรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาและทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. สุภางค์ จันทวานิช ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.ชวัลฤทัย ศิริพัฒน์โกศล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ชี้แนะ และให้ความคิดเห็นต่อแนวทางในการค้นคว้าวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์มีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณ ดร.ธัญญาทิพย์ ศรีพนา จากวิชาเอเชียศึกษาที่จุดประกายให้มีความสนใจและอยากค้นคว้าวิจัยในหัวข้อวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่หลักสูตรทุกท่านที่ให้ความรู้ คำแนะนำ ความรัก มิตรภาพ ความเข้าใจ เอาใจใส่ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาจากสหสาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และน้องๆ เพื่อนร่วมรุ่น 8-9 ที่มีความรักและมิตรภาพที่ดีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อย่างเหนียวแน่น ขอขอบคุณ คุณประพันธ์ ดิษยทัต อัครราชทูตที่ปรึกษาสถานเอกอัครราชทูตไทย ประจำกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ที่ได้สละเวลาในการให้ข้อมูล และขอบคุณกรณีศึกษาทั้ง 8 คนที่ได้ให้ความร่วมมือในการพูดคุย ให้สัมภาษณ์และร่วมแบ่งปันประสบการณ์ และทำให้เกิดมิตรภาพใหม่ๆ เพิ่มขึ้น

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณพระเจ้าที่ให้ความเมตตาต่อครอบครัวอารีเยกิจโกศล และครอบครัวชอนาติ และขอขอบคุณทั้ง 2 ครอบครัวนี้ที่ได้ให้การสนับสนุน กำลังใจและเป็นแรงผลักดันให้มีความพยายาม ขอขอบคุณคุณกฤษดา ชอนาติที่ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ เป็นกำลังใจในทุกๆ ด้านตลอดการศึกษาและทำวิทยานิพนธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
1.3 คำถามวิจัย.....	6
1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี.....	9
2.1 การย้ายถิ่นระหว่างประเทศของผู้หญิง	9
2.2 การย้ายถิ่นแบบไม่ปกติ	15
2.3 การละเมิดทางเพศ (Sexual Harassment).....	17
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	24
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
3.1 รูปแบบของการวิจัย	39

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
3.3 ขั้นตอนในการวิจัย	43
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลการศึกษา-วิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4.1 ตลาดแรงงานในสาธารณรัฐเกาหลี และร้านนวดแผนไทยในกรุงโซล	44
4.2 ชีวิต ประสบการณ์ของแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทย: กรณีศึกษา.....	58
4.3 กระบวนการตัดสินใจย้ายถิ่น ขั้นตอนการย้ายถิ่นและการจัดหางาน.....	78
4.4 ประสบการณ์การถูกละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทย.....	84
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	87
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	87
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	90
5.2.1 ปัจจัยการตัดสินใจไปทำงาน การจัดหางาน ตลาดแรงงานภาคบริการในสาธารณรัฐ เกาหลี.....	91
5.2.2 ศึกษาชีวิต ประสบการณ์ของแรงงานหญิงไทย และการละเมิดทางเพศต่อแรงงาน หญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทย.....	97
5.2.3 มาตรการในการแก้ไขปัญหา.....	101
5.3 ข้อเสนอแนะ	105
รายการอ้างอิง	107
ภาคผนวก.....	111
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	113

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 : แสดงจุดตำแหน่งร้านนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี.....	4
ภาพที่ 2: กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ภาพที่ 3: แผนที่แสดงตำแหน่งเขตพื้นที่ทำการศึกษาในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี.....	40
ภาพที่ 4: แผนที่สาธารณรัฐเกาหลี	47
ภาพที่ 5: ธงประจำชาติสาธารณรัฐเกาหลี.....	48
ภาพที่ 6: เขตคังนัม (Gangnam-gu).....	50
ภาพที่ 7 : ภาพโฆษณาบนอาคารหน้าร้านนวดแผนไทยย่านเขตคังนัม (Gangnam-gu).....	51
ภาพที่ 8: ภาพลักษณะห้องนวดตัวของร้านนวดแผนไทยในเขตคังนัม (Gangnam-gu).....	51
ภาพที่ 9: ชุดสำหรับลูกค้าของร้านนวดแผนไทยในเขตคังนัม (Gangnam-gu).....	52
ภาพที่ 10 : ภาพบริเวณด้านหน้าเคาน์เตอร์ร้านนวดแผนไทยในเขตคังนัม (Gangnam-gu).....	52
ภาพที่ 11 : การตกแต่งบริเวณหน้าเคาน์เตอร์ร้านนวดแผนไทยในเขตซองปา (Songpa-gu).....	54
ภาพที่ 12 : ภาพบริเวณที่นั่งนวดฝ่าเท้าของร้านนวดแผนไทยในเขตซองปา (Songpa-gu).....	54
ภาพที่ 13 : ภาพป้ายหน้าร้านชั้น2 ของร้านนวดแผนไทยในเขตมาโป (Mapo-gu).....	56
ภาพที่ 14 : ภาพป้ายหน้าร้านชั้น2 ของร้านนวดแผนไทยในเขตมาโป (Mapo-gu).....	56
ภาพที่ 15 : ผู้วิจัยกับแรงงานหญิงไทยในเขตซุง (Jung-gu).....	57
ภาพที่ 16 : ด้านหน้าร้านนวดแผนไทยในเขตซุง (Jung-gu).....	58
ภาพที่ 17 : นายหน้าเอกเทศคนไทยที่อยู่ในประเทศไทย กรณีประกาศรับสมัครงานนวดแผนไทยในเฟสบุ๊ก	81
ภาพที่ 18 : นายหน้าเอกเทศคนไทยที่อยู่ในสาธารณรัฐเกาหลี กรณีประกาศรับสมัครงานนวดแผนไทยในเฟสบุ๊ก.....	81
ภาพที่ 19 : นายหน้าเอกเทศคนไทยที่อยู่ในสาธารณรัฐเกาหลี กรณีประกาศรับสมัครงานนวดแผนไทยในเฟสบุ๊ก.....	82

ภาพที่ 20 : ผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทยชาวเกาหลีใต้ในสาธารณรัฐเกาหลี กรณีประกาศรับ
 สมัครงานนวดแผนไทยในเฟซบุ๊ก..... 82

ภาพที่ 21 : การจัดหางานและการย้ายถิ่นแบบไม่ปกติที่ได้พบจากแรงงานหญิงไทยอาชีพนวด
 แผนไทย 90

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	สรุปข้อมูลกรณีศึกษา แรงงานหญิงไทยที่มีอาชีพนวดแผนไทย.....	73
ตารางที่ 2	: สรุปมาตรการในการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา	103

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา ความสำคัญของปัญหา

การย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศของแรงงานไทยแบบถูกกฎหมายและแบบผิดกฎหมายมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ในอดีตนั้นการย้ายถิ่นของแรงงานไทยส่วนใหญ่เป็นแรงงานมีฝีมือและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อาทิ อาชีพวิศวกร อาชีพแพทย์ เป็นต้น ในช่วง ค.ศ. 1980-1989 แรงงานไทยนิยมเดินทางไปทำงานยังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากกลุ่มประเทศในภูมิภาคนี้มีความร่ำรวยจากการผลิตน้ำมัน และขาดแคลนแรงงานในประเภทกึ่งฝีมือ (สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2553) จึงทำให้มีการนำเข้าแรงงานเป็นจำนวนมากและแรงงานชายไทยให้ความสนใจไปทำงานยังภูมิภาคนี้จำนวนมาก ซึ่งถือได้ว่าภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นตลาดแรงงานหลักในการส่งออกแรงงานของไทย ต่อมาในช่วงค.ศ. 1990-1994 มีการเปลี่ยนแปลงตลาดแรงงานหลักจากกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ประสบปัญหาด้านการเมืองและเศรษฐกิจ มาเป็นตลาดแรงงานในกลุ่มประเทศภูมิภาคเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีนโยบายในการเปิดรับแรงงานต่างประเทศมากขึ้นจนเป็นตลาดแรงงานเอเชียที่ได้รับความนิยมจากแรงงานไทยทั้งชายและหญิงเป็นจำนวนมาก จนถึงปัจจุบัน การที่ได้รับความนิยมจากแรงงานไทยอาจเกิดจากการเป็นภูมิภาคภายในเอเชีย มีวัฒนธรรม สังคม สิ่งแวดล้อมที่ใกล้เคียงกับประเทศไทย ระยะเวลาในการเดินทางใช้เวลาไม่มากนัก ดังนั้นแรงงานไทยจึงสามารถปรับตัวกับสภาพแวดล้อมได้ง่าย

ในช่วงค.ศ. 1990-1999 ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของการย้ายถิ่นของแรงงานไทย เป็นการย้ายถิ่นของแรงงานหญิงมีจำนวนมากขึ้นและบางส่วนเป็นการย้ายถิ่นแบบผิดกฎหมาย ซึ่งส่วนใหญ่เดินทางไปทำงานยังประเทศกลุ่มเอเชียตะวันออก กลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และบางส่วนในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงเวลาดังกล่าวนี้อัตราส่วนของแรงงานหญิงไทยมีมากกว่าแรงงานชาย ซึ่งแรงงานหญิงนิยมไปทำงานเป็นแม่บ้านในประเทศฮ่องกง และรูปแบบการเดินทางไปทำงานยังต่างประเทศของแรงงานที่ได้รับความนิยมและพบเห็นมากที่สุดคือ การเดินทางไปต่างประเทศในรูปแบบของการเป็นนักท่องเที่ยว แต่เมื่อถึงประเทศปลายทาง แรงงานเหล่านี้ก็กลับเข้าไปทำงานทำ ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิธีการเดินทางไปทำงานต่างประเทศที่กระทำผิดกฎหมาย สาเหตุที่แรงงานไทยเดินทางไปทำงานต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เนื่องจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ (สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2553) ความต้องการมีชีวิตที่ดี การมีรายได้มากขึ้น รวมไปถึงค่านิยมการทำงานต่างประเทศ การได้รับคำแนะนำ

ชักชวนจากเครือข่ายของญาติ เพื่อน คนรู้จักที่ให้ความช่วยเหลือ และแนะนำจึงเป็นแรงผลักดันในการตัดสินใจเดินทางไปทำงานในต่างประเทศของแรงงานหญิงไทย

ตลาดแรงงานในสาธารณรัฐเกาหลีหรือเกาหลีใต้ เป็นตลาดแรงงานในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่แรงงานไทยทั้งชายและหญิงให้ความสนใจและนิยมเดินทางไปทำงาน พบได้ว่าในปีพ.ศ. 2556 มีแรงงานไทยทำงานอยู่ในเกาหลีใต้ประมาณ 40,000 คน เป็นแรงงานที่เข้าประเทศอย่างถูกกฎหมายประมาณ 27,000 คน เป็นแรงงานลักลอบเข้าทำงานจำนวน 13,000 คน ในแต่ละเดือนแรงงานไทยเหล่านี้สามารถส่งเงินกลับประเทศไทยประมาณ 450 ล้านบาท สำหรับค่าแรงในปีพ.ศ. 2557 ค่าแรงขั้นต่ำ 5,210 วอนต่อชั่วโมง (156 บาทต่อชั่วโมง) แต่ในปีพ.ศ. 2558 ค่าแรงขั้นต่ำได้ปรับเพิ่มขึ้นเป็น 5,580 วอนต่อชั่วโมง (167 บาทต่อชั่วโมง) วันละ 44,640 วอน หรือวันละ 1,339 บาท (ฝ่ายจัดส่งไปทำงานสาธารณรัฐเกาหลี, 2558) ดังนั้นเห็นได้ว่าค่าจ้างจากการทำงานในเกาหลีใต้เป็นรายได้ที่สูง เมื่อเปรียบเทียบกับการทำงานในประเทศไทย จึงเป็นปัจจัยดึงดูดให้แรงงานไทยหลังไหลเข้าไปทำงานจำนวนมาก แม้จะเป็นงานในระดับทุติยภูมิงานตลาดระดับรองหรืองานประเภท 3D คือ งานยากลำบาก (difficult) งานสกปรก (dirty) และงานเสี่ยงอันตราย (dangerous) ซึ่งส่วนใหญ่แรงงานไทยเข้าทำงานในโรงงานต่างๆ ฟาร์มเพาะเห็ด และฟาร์มไก่

ด้วยค่าจ้างแรงงานในสาธารณรัฐเกาหลีที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วที่เป็นสาเหตุจูงใจให้แรงงานต่างชาตินับล้านเข้าไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีจำนวนมากขึ้นทั้งในรูปแบบที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ดังนั้นรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้มีข้อตกลงรองรับแรงงานต่างชาติที่ประสงค์เข้าไปทำงานอย่างถูกกฎหมายด้วยระบบการอนุญาตจ้างงานแรงงานต่างชาติ (Employment Permit System : EPS) (ฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูตประจำกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี, 2556) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองโอกาสในการทำงานของคนเกาหลีใต้และเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยอนุญาตนายจ้างที่ไม่สามารถว่าจ้างแรงงานในประเทศให้สามารถว่าจ้างแรงงานต่างชาติได้ในจำนวนที่เหมาะสมอย่างถูกกฎหมาย รวมทั้งป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนของแรงงานต่างชาติ โดยจำกัดการว่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือเข้าทำงาน 6 สาขา คือ โรงงานอุตสาหกรรม งานก่อสร้าง งานเกษตรและปศุสัตว์ งานประมง งานบริการ (คลัง ห้องเย็น ร้านอาหาร การกำจัดของเสีย บริการซ่อมรถยนต์ทั่วไป พยาบาล บริการในครัวเรือน) แรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายจะได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายแรงงานและกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายมาตรฐานแรงงาน กฎหมายความปลอดภัยและสุขอนามัยในอุตสาหกรรมเช่นเดียวกับแรงงานในสาธารณรัฐเกาหลี แรงงานไทยได้รับอนุญาตในการเข้าไปทำงานยังสาธารณรัฐเกาหลีมากเป็นอันดับสามรองจากประเทศไต้หวันและประเทศญี่ปุ่น ส่วนใหญ่เข้าทำงานการควบคุมเครื่องจักรในสาขาอาชีพโรงงานอุตสาหกรรม สาขาอาชีพการเกษตร การ

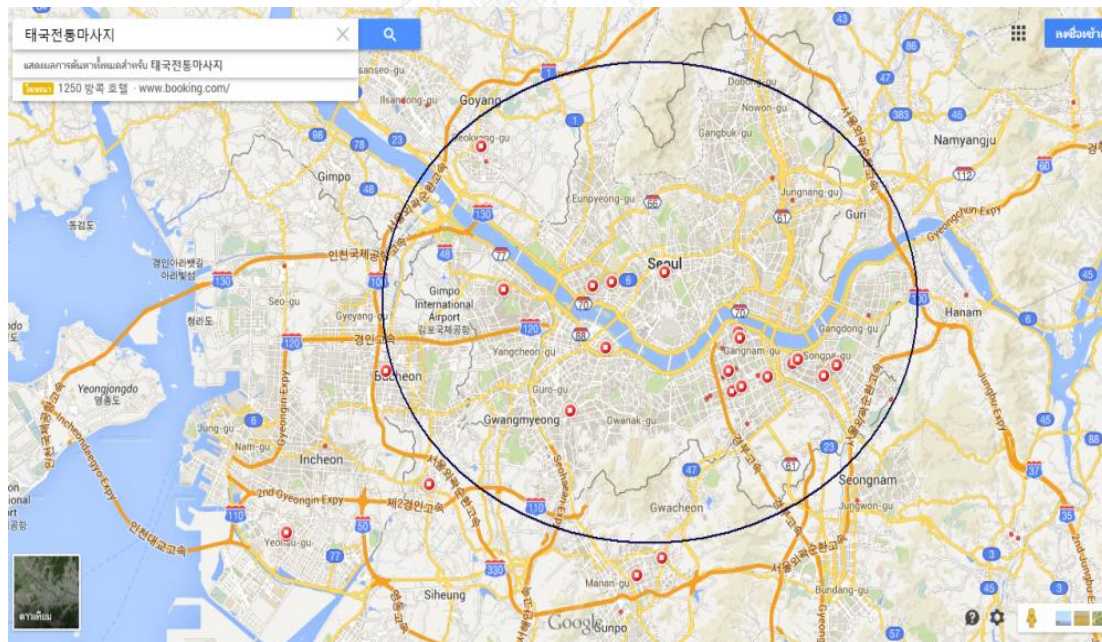
ประมง บริษัทเอกชนภาคธุรกิจและพนักงานขายและบริการ การนำระบบการอนุญาตจ้างแรงงานต่างชาตินำมาใช้ทำให้จำนวนแรงงานต่างชาติในสาธารณรัฐเกาหลีภายใต้ระบบ EPS เพิ่มขึ้นทุกปี ณ เดือนกรกฎาคม 2552 (ฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูตประจำกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี, 2556) มีประเทศที่ลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดส่งแรงงานไปทำงาน สาธารณรัฐเกาหลีจำนวน 15 ประเทศ คือ ไทย อินโดนีเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา มองโกเลีย จีน อุซเบกิสถาน ปากีสถาน กัมพูชา เนปาล พม่า คีร์กีซสถาน บังคลาเทศ และติมอร์ตะวันออก จังหวัดที่มีแรงงานไทยทำงานเป็นจำนวนมากได้แก่ แถบชวอน อียจองบู อินชาน อัลชาน โอชาน อินชาน โปซอน ดงพูซอน ยองอิน เพียงแท็ค หยางจู ซึ่งประเทศไทยถือว่าจัดส่งแรงงานเข้าไปทำงานในระบบ EPS มากเป็นอันดับสองรองจากประเทศเวียดนาม

ปัจจุบันสาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศที่แรงงานหญิงไทยตัดสินใจไปทำงานเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากข้อกำหนดการเข้าประเทศของสาธารณรัฐเกาหลีที่ยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางไทยสามารถเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว ประชุม สัมมนา งานนิทรรศการ หรือเยี่ยมครอบครัว (general visit) ได้ไม่เกิน 90 วัน (สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐเกาหลีประจำประเทศไทย, 2557) หากเป็นการไปทำงาน ฝึกงาน เรียน วิจัย แข่งกีฬา หรือกรณีใดๆที่ได้รับคำตอบแทนจากสาธารณรัฐเกาหลีต้องดำเนินการยื่นขอวีซ่าล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์ก่อนเดินทางไปสาธารณรัฐเกาหลี แต่แรงงานหญิงไทยบางกลุ่มได้ใช้โอกาสการยกเว้นการขอวีซ่านี้ในการเข้าประเทศในรูปแบบเพื่อการท่องเที่ยว (tourism visa) แต่กลับเข้าไปหารายได้จากธุรกิจบริการอาทิ การนวดแผนไทย ซึ่งเป็นธุรกิจที่เปิดให้บริการในกรุงโซลและในจังหวัดอื่นๆของสาธารณรัฐเกาหลีที่แรงงานหญิงไทยให้ความสนใจทำงานในธุรกิจนี้เป็นจำนวนมาก แม้เป็นงานบริการที่ผิดกฎหมายของแรงงานต่างชาติในสาธารณรัฐเกาหลีก็ตาม แต่ด้วยกระแสไทยในสังคมเกาหลีใต้หรือเรียกว่ากระแสทรูยูที่ได้รับความนิยมไม่ว่าจะเป็นแรงงานข้ามชาติ การแต่งงานข้ามชาติ วัฒนธรรมในเรื่องของอาหาร การท่องเที่ยวไทย รวมไปถึงการนวดแผนไทยที่เป็นธุรกิจบริการ 24 ชั่วโมงที่ได้รับความนิยม แม้ร้านนวดเพื่อสุขภาพในสาธารณรัฐเกาหลีมีหลายแบบอาทิ การนวดแผนจีน การนวดแบบสวีดิช แต่จากข้อมูลองค์กรนวดแผนไทยเกาหลีใต้มีสถิติในการเปิดร้านนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีมีจำนวนมากขึ้นถึง 69 แห่ง (Korea Thai Massage Association, 2007) ซึ่งการนวดแผนไทยเป็นที่นิยมจากการท่องเที่ยวไทยที่ส่งเสริมวัฒนธรรมการนวด ทำให้คนเกาหลีใต้นิยมและผ่อนคลายความเหนื่อยล้าจากการทำงาน ซึ่งทางองค์กรนวดแผนไทยเกาหลีใต้ยังได้จัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรการนวดแผนไทยสำหรับคนเกาหลีใต้ โดยจัดเป็นแพคเกจสำหรับการฝึกอบรม 7 วัน 6 คืนในประเทศไทย เพื่อให้คนเกาหลีใต้ที่สนใจศึกษาการนวดแผนไทยสามารถนำมาประกอบอาชีพต่อไปได้

แต่ถึงอย่างไรธุรกิจบริการนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี อาชีพพนักงานนวดสำหรับชาวต่างชาติเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย เนื่องจากเป็นอาชีพที่สงวนไว้สำหรับคนเกาหลีใต้หรือผู้ถือใบอนุญาต ทูหนวก เท่านั้น (สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี, 2557) แต่ในปัจจุบันมีการประกาศรับสมัครพนักงานนวดแผนไทย และจัดส่งออกพนักงานนวดแผนไทยไปทำงานประเทศต่างๆทั่วโลกเป็นจำนวนไม่น้อยรวมไปถึงในสาธารณรัฐเกาหลีด้วยเช่นกัน ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยชาวเกาหลีใต้ และผู้ใช้บริการมักเชื่อว่าการถูกนวดจากมืออาชีพของประเทศต้นตำรับนั้นย่อมมีประสิทธิภาพสูงจึงมีประกาศรับสมัครพนักงานนวดเกิดขึ้นจำนวนมากในสื่อออนไลน์ ทั้งผู้ประกอบการประกาศรับสมัครโดยตรง หรือโดยการผ่านนายหน้าในไทย โดยมีสิ่งจูงใจคือรายได้ต่อเดือนที่พนักงานนวดได้รับเป็นจำนวนที่สูง สวัสดิการที่พักอาศัย อาหาร รวมไปถึงเงินพิเศษที่ได้รับต่อการนวดในแต่ละครั้ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้หญิงชาวไทยที่มีทักษะการนวดแผนไทยคาดหวังต่อรายได้ที่มีอัตราสูงกว่าทำงานนวดในไทยถึง 4 เท่าจึงตัดสินใจไปทำงานเป็นพนักงานนวดแผนไทยอย่างผิดกฎหมายในกรุงโซลและในเมืองต่างๆ ของสาธารณรัฐเกาหลีเป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 1 : แสดงจุดตำแหน่งร้านนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

ที่มาของภาพ : <http://www.google.co.th/maps/>

จากสื่อข่าวต่างๆ ในปีพ.ศ.2556 (มติชนออนไลน์, 2556) ได้กล่าวถึงหญิงไทยทำงานในธุรกิจบริการนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี อาทิข่าวกล่าวถึงผู้เสียหายหญิงสาวอายุเพียง 20 ปี โดยมีหญิงชาวไทยและชายชาวเกาหลีใต้เข้ามาตีสนิท และเสนอให้ไปทำงานนวดไทยแผนโบราณที่สาธารณรัฐเกาหลี โดยมีรายได้เดือนละนับแสนบาท พร้อมนำภาพสถานที่ทำงานมาให้ดู ซึ่งตกแต่ง

อย่างหุหุราสวยงาม โดยผู้เสียหายมาจากครอบครัวที่ยากจนมีความต้องการเงินเพื่อช่วยเหลือทางบ้านและส่งเสียน้องเรียนหนังสือ ผู้เสียหายจึงตัดสินใจเดินทางไปทำงานเมื่อวันที่ 5 พ.ค. 2556 เมื่อไปถึงสาธารณรัฐเกาหลี ผู้เสียหายถูกยึดพาสปอร์ตและพาไปที่ร้านนวดแผนโบราณถูกกักขังให้รับลูกค้าวันละถึง 20 ชั่วโมง โดยไม่ได้ไปไหนต้องทนทุกข์ทรมาน แต่โชคที่ไม่ถูกยึดโทรศัพท์มือถือ จึงสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือจากเพื่อน โดยผ่านสื่อออนไลน์เฟซบุ๊ก โปรแกรมไลน์ และได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ประธานเจ้าหน้าที่รัฐของสาธารณรัฐเกาหลีอย่างปลอดภัยในที่สุด สำหรับลูกค้าที่ใช้บริการนวดเพื่อพักผ่อน ผ่อนคลายจากความเมื่อยล้า นอกจากลูกค้าผู้หญิง-ผู้ชายชาวต่างชาติ และชาวเกาหลีใต้แล้ว นอกจากนี้ลูกค้าผู้ชายชาวเกาหลีใต้ส่วนใหญ่จะเข้าใช้บริการหลังจากการดื่มเลี้ยงสังสรรค์ ชาวเกาหลีใต้จึงมักนิยมใช้บริการนวดแผนไทยที่เปิดบริการตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อเป็นการพักผ่อนพร้อมกับการบริการนวดเพื่อผ่อนคลาย ซึ่งแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดอาจมีความเสี่ยงต่อการถูกลวนลาม หรือการบังคับให้กระทำกรบริการแอบแฝงขึ้นจากลูกค้าที่มีสภาพมีเมมา หากไม่ยอมทำตามที่ลูกค้าต้องการ แรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทยมักได้รับคำข่มขู่หรือทำร้ายร่างกาย ดังเช่นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากแรงงานหญิงไทยและมีการแจ้งเตือนภัยในกลุ่มคนไทยทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีผ่านสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก เมื่อเดือน พฤษภาคม 2557 แรงงานหญิงไทยทำอาชีพนวดแผนไทยในเขตฮานัม จังหวัดคย็องกี-โด จังหวัดใกล้เคียงกรุงโซล ได้เล่าว่าให้บริการนวดโรม่าจำนวน 2 ชั่วโมงแก่ลูกค้าชายชาวเกาหลีใต้ เมื่อทำการนวดใน 1 ชั่วโมงแรกลูกค้าชายชาวเกาหลีใต้ได้พยายามให้พนักงานนวดหญิงไทยทำพิเศษพร้อมทั้งลวนลาม แต่แรงงานหญิงไทยปฏิเสธ ลูกค้าชายชาวเกาหลีใต้จึงบีบบังคับและทำการกดร่างกาย-บีบคอ และทำร้ายร่างกายเมื่อแรงงานหญิงไทยขอความช่วยเหลือจากเคาน์เตอร์หน้าร้าน ลูกค้าชายชาวเกาหลีใต้กลับปฏิเสธการลวนลามและการทำร้ายร่างกาย พร้อมทั้งข่มขู่เรียกคืนเงินค่าบริการที่ชำระไว้แล้วและโทรแจ้งตำรวจ เคาน์เตอร์หน้าร้านจึงยอมคืนเงินค่าบริการทั้งหมดให้ลูกค้าชายดังกล่าวและให้ออกไปจากร้านทำให้แรงงานหญิงไทยไม่ได้รับค่าตอบแทนในการนวดครั้งนั้น และต้องบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายร่างกายอีกด้วย

แม้การนวดแผนไทยที่โด่งดังไปทั่วโลกถือเป็นศาสตร์แห่งการบำบัดด้วยวิถีธรรมชาติเพื่อสุขภาพ แต่ก็ไม้อาจหยุดยั้งขยายขอบเขตของการทำให้ผู้หญิงอาชีพนวดแผนไทยนั้นถูกล่วงละเมิดทางเพศ (sexual harassment) โดยการถูกลวนลามหรือลูกค้าร้องขอให้มีการพิเศษทางเพศเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งการขายบริการพิเศษแอบแฝงดังกล่าวไม่ได้เป็นในลักษณะค่าบริการทางเพศแบบธุรกิจอาบอบนวด แต่เป็นในลักษณะของการใช้ทักษะการนวดเพื่อสุขภาพ และการต่อรองกับลูกค้าแรงงานผู้หญิงอาชีพนวดแผนไทยย้ายถิ่นอาจไม่มีความตั้งใจอยากให้ตนเองนั้นทำบริการพิเศษตั้งแต่

เริ่มตัดสินใจย้ายถิ่น หรือเปลี่ยนใจในภายหลังช่วงระหว่างการทำงานนวดแผนไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาถึงกระบวนการย้ายถิ่นแบบไม่ปกติและตลาดแรงงานภาคบริการ กระบวนการจัดหางาน และการตัดสินใจไปทำงานของ ศึกษาชีวิต ประสบการณ์ของแรงงานหญิงไทย และการละเมิดทางเพศต่อแรงงานหญิงในอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี นอกเหนือจากการใช้ทักษะการนวดเพื่อสุขภาพของผู้ย้ายถิ่นหญิงไทย เพื่อเป็นการหามาตรการในการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับแรงงานย้ายถิ่นหญิงไทยที่ทำงานอาชีพนวดแผนไทยที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นในปัจจุบันและอนาคต

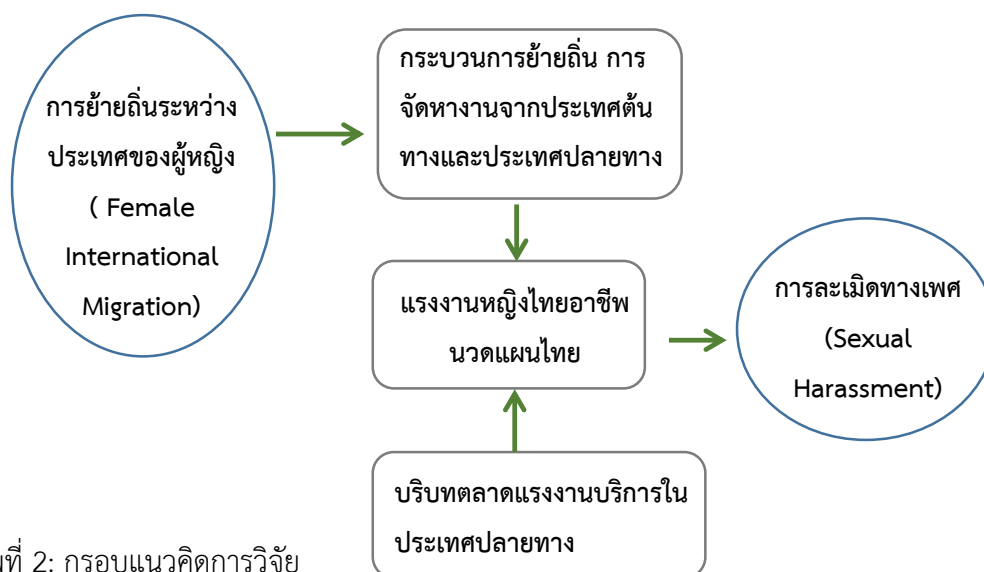
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจไปทำงานของหญิงไทย กระบวนการจัดหางาน ตลาดแรงงานภาคบริการในสาธารณรัฐเกาหลี
2. เพื่อศึกษาชีวิตและประสบการณ์ของแรงงานหญิงไทยในสาธารณรัฐเกาหลี และการละเมิดทางเพศต่อแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทย
3. เพื่อแสวงหามาตรการในการแก้ไขปัญหา

1.3 คำถามวิจัย

1. การตัดสินใจย้ายถิ่นไปทำงานในอาชีพนวดแผนไทยด้วยรูปแบบไม่ปกติ ทำให้มีชีวิตที่ดีตามความคาดหวังอย่างไรของแรงงานหญิงไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี
2. อาชีพนวดแผนไทยมีแนวโน้มไปสู่การค้าบริการแอบแฝงและการล่วงละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทยอย่างไร

1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2: กรอบแนวคิดการวิจัย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจกระบวนการย้ายถิ่น ปัจจัยในการย้ายถิ่นระหว่างประเทศแบบไม่ปกติเพื่อทำงาน และการถูกละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงในอาชีพนวดแผนไทยที่เข้าทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีแบบผิดกฎหมายตามแนวคิดการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ และแนวคิดการละเมิดทางเพศผู้หญิง

1.5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงสาเหตุการตัดสินใจในการย้ายถิ่นระหว่างประเทศรวมถึงการถูกละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทย ณ กรุงโซล เมืองหลวงของสาธารณรัฐเกาหลีที่มีธุรกิจเปิดให้บริการนวดแผนไทย และมีแรงงานหญิงไทยเข้าทำงาน โดยผู้วิจัยเลือกสถานที่ตั้งร้านนวดแผนไทย 4 เขตในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี เขตละ 1 ร้านคือ เขตคังนัม (Gangnam-gu) เขตซองปา (Songpa-gu) เขตมาโป (Mapo-gu) และเขตชุง (Jung-gu)

1.5.3 ขอบเขตประชากร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงกระบวนการย้ายถิ่นและการละเมิดทางเพศในอาชีพนวดแผนไทยในแรงงานหญิงไทยในเขตคังนัม เขตซองปา เขตมาโป และเขตชุง กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี โดยรวบรวมข้อมูลจาก

1. แรงงานหญิงไทยที่ไปทำงานอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี โดยระยะเวลาจำนวนวันอยู่อาศัยในกรุงโซลมากกว่า 1 เดือน และไม่จำกัดจำนวนครั้งในการเดินทางเข้า - ออกประเทศสาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 8 คน
2. ผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 1 คน
3. เจ้าหน้าที่รัฐ ฝ่ายกงสุล สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 1 คน

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. “ชาวเกาหลีใต้” หมายถึง ประชาชนของสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)
2. “ค่าบริการแอบแฝง” หมายถึง การค่าบริการทางเพศเป็นบริการเสริมจากสินค้าหรือบริการ และมีค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้นจากค่าตอบแทนปกติ
3. “ผีน้อย” หมายถึง คำสรพนามใช้เรียกแรงงานไทยที่อยู่เกินกำหนดระยะเวลาการเข้าประเทศ ที่อนุญาตให้พำนักในสาธารณรัฐเกาหลีได้ 90 วัน เพื่อการท่องเที่ยวเท่านั้น

4. “หมอมีน้อย” หมายถึง คำสรรพนามใช้เรียกเจาะจงถึงแรงงานไทยในอาเซียนที่อยู่นอกเขตที่กำหนดระยะเวลาการเข้าประเทศ ซึ่งอนุญาตให้พำนักในสาธารณรัฐเกาหลีได้ 90 วัน เพื่อการท่องเที่ยวเท่านั้น
5. “อยู่เวอร์” หมายถึง คำศัพท์ที่แรงงานไทยในอาเซียนอยู่พำนักในสาธารณรัฐเกาหลีเกินระยะเวลา 90 วันย่อมาจาก Overstay
6. “สแตนด์บาย” หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อทำงานบริการนวดแผนไทยลูกค้าของแรงงานหญิงไทยที่เปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง
7. “ทำมือ” หรือ “ทำพิเศษ” หมายถึง การบริการเสริมจากการนวดแผนไทยให้ลูกค้าชายที่ต้องการสำเร็จความใคร่
8. “นวดแผนไทย” หมายถึง การนวดเพื่อสุขภาพ เพื่อผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ความเมื่อยล้า คลายความเครียดด้วยวิธีการกด การคลึง การบีบ การจับ การดัดหรือโดยวิธีตามศาสตร์ของการนวดเพื่อสุขภาพ
9. “บอส” หมายถึง นายจ้าง เจ้าของร้านหรือผู้ประกอบการร้านนวดชาวเกาหลีใต้
10. “นวดหนัก” หมายถึง การลงกำลังนิ้วมือ ทำให้ตรงเป้าหมายการรักษาอาการของกล้ามเนื้อ
11. “ทดสอบมือ” หมายถึง การทดสอบฝีมือการนวด เพื่อวัดระดับการใช้ทักษะการนวดแผนไทยก่อนให้บริการลูกค้า
12. “รถไทย” หมายถึง รถบรรทุกเล็ก จำหน่ายสินค้าวัตถุดิบอาหารไทย จำหน่ายให้กับคนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี
13. “นวดส่ง” หมายถึง บริการส่งพนักงานนวดแผนไทยนอกสถานที่
14. “นวดนอบ” หมายถึง การนวดเพื่อสุขภาพและมีบริการเสริมด้วยการร่วมเพศให้กับลูกค้า
15. “ค่ารอบ” หมายถึง ค่าคอมมิชชั่นในการนวดแผนไทยให้กับลูกค้า
16. “นวดดำ” หมายถึง การใช้มือให้ลูกค้าสำเร็จความใคร่

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับความรู้ และความเข้าใจถึงสาเหตุการไปทำงานต่างประเทศของแรงงานหญิงไทยในอาเซียนนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี
2. ทำให้ทราบถึงวิถีชีวิต และประสบการณ์การถูกละเมิดทางเพศในอาเซียนนวดแผนไทยของแรงงานหญิงไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี
3. เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหากระบวนการย้ายถิ่นแบบไม่ปกติ และการล่วงละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทยอาเซียนนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎี ข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและความเข้าใจถึงการตัดสินใจในการย้ายถิ่นระหว่างประเทศที่เป็นไปในแบบไม่ปกติและการละเมิดทางเพศในอาชีพนวดของแรงงานหญิงไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี โดยสรุปดังต่อไปนี้

- 2.1 การย้ายถิ่นระหว่างประเทศของผู้หญิง
- 2.2 การย้ายถิ่นแบบไม่ปกติ
- 2.3 การละเมิดทางเพศ
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 การย้ายถิ่นระหว่างประเทศของผู้หญิง

การย้ายถิ่นระหว่างประเทศ (international migration) เป็นการเคลื่อนย้ายประชากรจากประเทศต้นทางที่เคยพำนักอยู่ไปสู่ประเทศปลายทาง เพื่อดำรงชีพเป็นระยะเวลายาวนานหรือชั่วคราว ระยะเวลาหนึ่งในการประกอบอาชีพ สร้างผลตอบแทนให้กับตนเอง ซึ่งอาจทำให้ผู้ย้ายถิ่นมีการดำเนินชีวิตและสังคมเปลี่ยนไปจากสังคมเดิมที่เคยอยู่ การย้ายถิ่นสามารถจำแนกสาเหตุได้เป็น 2 ชนิด คือ ผู้ย้ายถิ่นจากสาเหตุภัยธรรมชาติ และผู้ย้ายถิ่นจากภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ซึ่งการย้ายถิ่นนี้เกิดขึ้นได้จากความสมัครใจหรือไม่สมัครใจของผู้ย้ายถิ่น (พัชรราวลัย วงศ์บุญสิน, 2553) ซึ่งการศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์จากการย้ายถิ่นโดยความสมัครใจของแรงงานหญิงไทยที่เดินทางไปทำงานในต่างประเทศ แนวคิดการย้ายถิ่นระหว่างประเทศของแรงงานประกอบด้วยแนวคิด 2 สาย คือ

สายเศรษฐศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิก Borjas (1987) ได้อธิบายถึงสาเหตุของการย้ายถิ่นว่ามนุษย์ตัดสินใจเคลื่อนย้ายถิ่นจากประเทศต้นทางที่เคยพำนักอยู่ด้วยสาเหตุทางเศรษฐกิจ ดังนั้นผู้ย้ายถิ่นจึงเป็นแรงงานโดยมีปัจจัยในการตัดสินใจที่สำคัญคือ รายได้จากค่าจ้างที่สูงขึ้น การมีโอกาสในการได้งานทำในประเทศที่มีความก้าวหน้าในเศรษฐกิจน้อยกว่าไปสู่ประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมากกว่า นักเศรษฐศาสตร์ Castello-Freeman และ Freeman (1992) ยังเสนอนอกเหนือจากทางด้านอัตราค่าจ้างที่เป็นผลในการตัดสินใจย้ายถิ่นว่าผลิตภัณฑ์มวลรวม

ประชาชาติเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการเลือกประเทศปลายทางของแรงงาน ซึ่งอัตราการย้ายถิ่นสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศปลายทาง และสัมพันธ์ในเชิงลบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศต้นทาง รวมไปถึงตัวแปรในด้านค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางและประเภทงานที่ต้องการทำในประเทศปลายทางด้วย ตัวแปรที่ส่งผลในการย้ายถิ่นเพื่อทำงานได้แก่ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ประเภทของงานที่ทำ นักเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิก Frisbie (1975) ยังได้อธิบายถึงสาเหตุของการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามประเทศแบบลักลอบเข้ามาทำงานแบบผิดกฎหมาย เนื่องจากการได้รับค่าจ้างอัตราต่ำ การมีผลผลิตการเกษตรตกต่ำและมีอัตราการว่างงานสูงในประเทศต้นทาง แต่ในทางกลับกันประเทศปลายทางมีอัตราค่าจ้างและผลผลิตทางการเกษตรที่สูงกว่า และอัตราการว่างงานต่ำกว่า ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์ Taylor (1992) ได้พบปัจจัยที่สำคัญคือปัจจัยทางด้านรายได้ที่แรงงานคาดหวังว่าจะได้รับในประเทศปลายทางและปัจจัยในจำนวนรายได้ที่ครอบครัวของแรงงานคาดหวังให้แรงงานรับผิดชอบส่งเสีย นั้น มีผลต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นของตัวแรงงานเองและครอบครัวของแรงงาน (สุภางค์ จันทวานิช, 2544)

นักเศรษฐศาสตร์การเมือง Piore (1979) และ Taylor (1992) พบว่าอิทธิพลของโครงสร้างเศรษฐกิจ มีผลต่อการย้ายถิ่นในด้านปัจจัยดึงดูดจากทางเศรษฐกิจของประเทศปลายทาง ที่มีความก้าวหน้าในตลาดแรงงานในลักษณะงานวิชาชีพ (professional) หรือเรียกว่าตลาดแรงงานระดับปฐม (primary sector) ซึ่งเป็นงานที่ต้องใช้ทักษะและมีค่าจ้างสูง แต่ในขณะเดียวกันตลาดแรงงานระดับรองหรือตลาดระดับทุติยภูมิ (secondary sector) เป็นงานที่ไม่ใช้วิชาชีพ เน้นใช้ทักษะทางร่างกายมีค่าจ้างต่ำกว่า หรือเรียกว่าเป็นงาน 3D คือ งานสกปรก (dirty) งานเสี่ยงอันตราย (dangerous) และงานยากลำบาก (difficult) ที่ในสังคมและประชากรในประเทศปลายทางไม่ต้องการทำและประชากรในประเทศได้พยายามพัฒนาตนเองเพื่อให้ได้ทำงานในตลาดแรงงานระดับปฐมหรือวิชาชีพ ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในตลาดแรงงานระดับรอง จึงทำให้เกิดการนำเข้าแรงงานต่างชาติเข้าไปทำงานแทนประชากรของประเทศปลายทาง เกิดการย้ายถิ่นระหว่างประเทศของแรงงานต่างชาติที่มีทั้งถูกกฎหมายและลักลอบเข้าไปทำงานอย่างผิดกฎหมายมากขึ้น

เมื่อเศรษฐกิจเข้าสู่โลกาภิวัตน์ (globalization) ที่สามารถเชื่อมโยงเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคเข้าด้วยกัน นักเศรษฐศาสตร์การเมือง Castells (1989) อ้างใน Massey (1993) และ Sassen (1991) ยังพิจารณาถึงทิศทางในการเคลื่อนย้ายของแรงงานย้ายถิ่นว่า แรงงานต่างชาติจะย้ายถิ่นจากประเทศต้นทาง (country of origin) ไปสู่ประเทศปลายทางผู้รับแรงงาน (host country) ที่เป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจซึ่งเมืองหรือประเทศบางแห่งเติบโตขึ้นเป็นศูนย์กลางของทุนนิยม เมืองหรือประเทศดังกล่าวเป็นเศรษฐกิจสองระบบที่ต้องการแรงงานต่างชาติเข้าไปทำงาน เนื่องจากประชากรในประเทศตนพัฒนาทักษะไปทำงานในตลาดระดับปฐมหมดแล้ว ดังนั้นแรงงานต่างชาติจากประเทศที่มี

ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจช้ากว่าจึงย้ายถิ่นเพื่อเข้าไปสู่การทำงานในประเทศศูนย์กลางทุนนิยม และได้รับค่าจ้างที่สูงกว่าประเทศต้นทางที่ตนเคยอาศัยอยู่ (สุภางค์ จันทวานิช, 2544)

สายสังคมวิทยา นักสังคมวิทยา Castles and Miller (1993) ยังพิจารณาถึงปรากฏการณ์การย้ายถิ่นของแรงงานระหว่างประเทศ ว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจเป็นปัจจัยเพียงส่วนหนึ่ง ซึ่งนักสังคมวิทยาเห็นว่าระบบการย้ายถิ่น (migration system) ครอบคลุมในปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม กฎหมาย และการเมืองระหว่างประเทศ โดยมีกระบวนการย้ายถิ่นระหว่างประเทศได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ

การตัดสินใจย้ายถิ่น ปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจย้ายถิ่นคือ ความด้อยโอกาสในทางเศรษฐกิจของผู้ย้ายถิ่นเกิดการว่างงานในประเทศต้นทาง การได้ค่าตอบแทนสูงในประเทศปลายทางจึงเป็นปัจจัยสำคัญ ด้านสังคม การถูกชักชวนจากคนรู้จักแนะนำให้ย้ายถิ่น และได้รับการสนับสนุนจากคนในครอบครัว ด้านวัฒนธรรมค่านิยมของผู้ย้ายถิ่นหนุ่มสาวต้องการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศเกิดเป็นวัฒนธรรมการย้ายถิ่น (culture of migration)(Massey 1994) ค่านิยมบริโภคนิยมในวัฒนธรรมประเทศปลายทางที่มีอิทธิพลดึงดูดคนจากประเทศอื่นๆ ให้ปฏิบัติเลียนแบบ ด้านกฎหมายของประเทศปลายทางที่มีนโยบายในการนำเข้าแรงงาน และประเทศต้นทางส่งเสริมสนับสนุนให้ประชากรของประเทศย้ายถิ่นไปทำงานยังต่างประเทศได้

ระหว่างการย้ายถิ่น เป็นกระบวนการระหว่างการเดินทาง ที่ผู้ย้ายถิ่นได้รับความสะดวกอันประกอบไปด้วย ค่าใช้จ่ายต่างๆในการเดินทาง การจ่ายค่านายหน้าให้แก่ผู้แนะนำหรือนำพาเข้าสู่ประเทศปลายทาง เรียกว่าเงินค่าหัวที่ผู้ย้ายถิ่นยอมจ่ายนั้นสามารถทำกำไรให้แก่ธุรกิจนายหน้าส่งแรงงานมนุษย์ข้ามประเทศได้ไม่ต่างจากการส่งออกของสินค้า จึงเป็นเหตุให้เกิดกระบวนการค้ำมนุษย์ (human trafficking) ที่ล่อลวงแรงงานให้เดินทางไปทำงานต่างประเทศและกดขี่ข่มเหง การบังคับและได้รับความไม่เป็นธรรมในระหว่างการใช้ชีวิตการทำงาน การถูกให้ทำงานหนักเยี่ยงทาส ปัจจัยด้านการเมืองในการรวมกลุ่มระหว่างประเทศทางเศรษฐกิจและการค้า ซึ่งจะมีผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานในกลุ่มประเทศให้เป็นไปอย่างสะดวก เช่นกลุ่มประเทศอาเซียน หรือนโยบายข้อตกลงระหว่างรัฐต่อรัฐที่เปิดโอกาสให้มีการคัดเลือกแรงงานย้ายถิ่นเข้าทำงานเมื่อผู้ย้ายถิ่นเดินทางถึงประเทศปลายทาง ปัจจัยทางด้านสังคมการจัดระบบการจัดหางานที่อยู่ในประเทศปลายทางทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม ค่านิยมความเชื่อถือ การคุ้นเคยกับนายหน้าหรือเครือข่ายสังคม ปัจจัยทางด้านกฎหมาย กฎ กติกาและกฎหมายเข้าเมืองของประเทศปลายทางเปิดรับให้แรงงานต่างชาติเข้าไปทำงานได้และคุ้มครองแรงงานผู้ย้ายถิ่น

เมื่อเดินทางถึงประเทศปลายทาง ผู้ย้ายถิ่นได้ทำงานและได้รับผลตอบแทนในอัตราที่สูงขึ้น มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นด้วยการส่งเงินออมกลับสู่ประเทศต้นทางให้แก่ครอบครัว ทำให้คนใน

ครอบครัวมีกำลังซื้อในประเทศต้นทางมากขึ้น ประเทศปลายทางเกิดการพึ่งพาแรงงานต่างชาติใน ตลาดแรงงานระดับรอง ปัจจัยทางด้านการเมืองที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายตามสภาพ อาจมี นโยบายทั้งการต้อนรับหรือการขับไล่แรงงานต่างชาติแล้วแต่ความต้องการของประเทศปลายทางเป็นหลัก ปัจจัยทางด้านสังคม เกิดการรวมกลุ่มของผู้ย้ายถิ่นเป็นชุมชน การใช้ภาษาและการปฏิบัติ ประเพณีร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในประเทศปลายทาง เช่น การให้บริการช่วยเหลือในการ ส่งเงินกลับประเทศต้นทาง การให้คำแนะนำและแจ้งข่าวสารต่างๆ ที่เป็นสวัสดิการพื้นฐานในการอยู่อาศัย ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม การปรับตัวของแรงงานต่างชาติให้เข้ากับวัฒนธรรมประเทศ ปลายทาง ซึ่ง Piore 1979, Hugo 1995 กล่าวว่าประเทศปลายทางเสมือนเป็นเป้าหมายทาง วัฒนธรรมของแรงงานชาติต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างคน 2 กลุ่มคือ แรงงานต่างชาติและ คนท้องถิ่นของประเทศปลายทาง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตและเข้าใจวัฒนธรรมและการทำงานของ ประเทศปลายทาง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านภาษา วัฒนธรรมการกินอาหาร กฎระเบียบและกติกาดังกล่าว ในชีวิตประจำวัน การใช้บริการขนส่งหรือสาธารณะต่างๆ ตลอดจนทักษะและวัฒนธรรมการทำงานใน สถานที่ทำงาน ปัจจัยทางด้านกฎหมาย กฎหมายแรงงานของประเทศปลายทางถือเป็นปัจจัยที่สำคัญ สำหรับแรงงานต่างชาติ ถือเป็นข้อกำหนดที่ระบุถึงสถานภาพและสวัสดิการสังคมที่แรงงานต่างชาติ พึ่งได้รับ

Saskia Sassen, 1988 (พัชรราวลัย วงศ์บุญสิน, 2553) ได้เสนอแนวคิดการย้ายถิ่นในรูปแบบ ของปัจจัยผลักและปัจจัยดึงดูด (Push-Pull Migration) ว่าการย้ายถิ่นจากพื้นที่หนึ่งไปสู่ประเทศ ปลายทางที่พัฒนาแล้วเป็นกระบวนการโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจที่ประเทศพัฒนาแล้วเชื่อมโยง เศรษฐกิจในส่วนต่างๆ เข้ากับศูนย์กลางทางเศรษฐกิจโลกส่งผลให้ประเทศที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจ เป็นแหล่งดึงดูดการย้ายถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการแรงงานพร้อม ๆ กับสร้างปัจจัยผลักดันการ ย้ายถิ่นจากประเทศต้นทางที่ไม่ใช่เพียงปัจจัยผลักดันจากความยากจน การว่างงาน แต่ส่งผลให้เกิด กระแสการย้ายถิ่นในลักษณะของค่านิยม โดยมีการกระจุกตัวยังจุดหมายพื้นที่ปลายทางในประเทศที่ พัฒนาแล้ว ดังนั้นจึงมองว่ากระแสการย้ายถิ่นนั้นเป็นเพียงผลการตัดสินใจในส่วนบุคคลของแรงงาน เพื่อหาโอกาสที่ดีกว่า

การย้ายถิ่นของแรงงานหญิงไทย และยุทธวิธีในการเอาตัวรอดของแรงงาน

ปรากฏการณ์การย้ายถิ่นระหว่างประเทศของแรงงานหญิงไทยเกิดขึ้นมานานกว่า 3 ทศวรรษ อาจแบ่งได้เป็นช่วงเวลา (พิทยา เรือนแก้ว, 2552)

ช่วงเวลาปลายทศวรรษที่ 60 หรือประมาณ ปี พ.ศ. 2513 เป็นช่วงเริ่มการย้ายถิ่นของ แรงงานหญิงไทยเดินทางไปทำงานเป็นคนรับใช้ และค้าบริการทางเพศในกลุ่มประเทศยุโรป อาทิ

เยอรมัน กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย ต้นทศวรรษที่ 70 เป็นช่วงที่คนไทยเดินทางไปยังกลุ่มประเทศ ตะวันออกกลางส่วนมากเป็นแรงงานชาย แต่แรงงานหญิงเดินทางเข้าประเทศเยอรมนีและประเทศ สวิสเซอร์แลนด์ เพื่อการค้าบริการทางเพศรวมถึงการแต่งงานกับชายชาวต่างชาติ และเดินทางเข้า ประเทศฝรั่งเศสเพื่อขายแรงงานและติดตามสามี

ช่วงเวลาต้นทศวรรษที่ 80 หรือประมาณ ปี พ.ศ. 2523-24 แรงงานไทยนิยมย้ายถิ่นในกลุ่ม ประเทศเอเชียมากขึ้น ด้วยเพราะสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกับประเทศไทยและใช้เวลาในการ เดินทางไม่มากนัก อาทิ ประเทศสิงคโปร์ ฮองกง เกาหลี ไต้หวัน ญี่ปุ่น

ช่วงทศวรรษที่ 90 พบว่าแรงงานหญิงไทยเพิ่มจำนวนมากขึ้นในประเทศเดนมาร์กเพื่อค้า บริการทางเพศ ดังนั้นเห็นได้ว่าการเดินทางของหญิงไทยไปภูมิภาคยุโรปนั้นด้วยสองสาเหตุหลักคือ เพื่อทำการค้าบริการทางเพศและเพื่อแต่งงานกับชายต่างชาติ

การย้ายถิ่นของแรงงานหญิงไทยในช่วงเวลา 30 ปีที่ผ่านมามีความเปลี่ยนแปลงน้อยมาก โดยแรงงานหญิงไทยส่วนใหญ่ยังคงมีถิ่นกำเนิดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือที่มีปัจจัย สำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นของแรงงานหญิงข้ามชาติคือความด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ จึง เกิดวัฒนธรรมการย้ายถิ่น และการมีเครือข่ายทางสังคมเป็นส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในการ เดินทาง โดยแรงงานหญิงไทยมองการย้ายถิ่นระหว่างประเทศว่าเป็นหนทางที่สามารถยกระดับฐานะ ทางเศรษฐกิจและสังคมที่แรงงานหญิงเหล่านี้ไม่สามารถมีทางเลือกได้ในสังคมไทย (พัทยา เรือน แก้ว, 2552) อาชีพของหญิงไทยก่อนเดินทางเพื่อย้ายถิ่นระหว่างประเทศนั้นบ้างเคยทำงานค้าบริการ ทางเพศ และประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น พนักงานในบริษัท ยาม พนักงานขายในห้างสรรพสินค้า และ เพิ่งจบการศึกษาและยังไม่ได้งานทำ

การย้ายถิ่นไปยังประเทศปลายทางต่างๆ ดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง แรงงานหญิงเอเชียมี จำนวนเพิ่มมากขึ้นทั้งในผู้หญิงวัยแรงงาน วัยเด็กที่เป็นการย้ายถิ่นข้ามประเทศระหว่างเอเชียด้วยกัน และเป็นการย้ายถิ่นจากประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจด้อยกว่าไปยังประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ สูงกว่า หรือประเทศที่อยู่ใกล้เคียงกัน เป็นการย้ายถิ่นโดยสมัครใจเพื่อไปทำงานตามสัญญาการจ้าง แรงงานระยะสั้น (contract labour migration) ในลักษณะวนเวียน (circulatory) และต่อเนื่อง (พัทยา เรือนแก้ว, 2550)

อย่างไรก็ตาม การย้ายถิ่นไปต่างประเทศเป็นที่ปรารถนาของแรงงานหญิง แม้ไม่ใช่เป็นการ ย้ายถิ่นในครั้งแรกเท่านั้น แต่พบว่าการย้ายถิ่นของแรงงานหญิงมีในครั้งที่สองและสาม ด้วยเหตุผลใน หลายๆประการ ซึ่งทำให้เป็นไปได้ว่าแรงงานหญิงเหล่านี้ อาจเสี่ยงต่อการเป็นเหยื่อของนายหน้า การค้ามนุษย์ ซึ่ง Saskia Sassen, 2000 (Saskia Sassen, 2000) กล่าวว่า แรงงานหญิงเป็นผู้ที่ต้อง แกรับภาระของครอบครัวนั้นสามารถช่วยเหลือครอบครัวของแรงงานหญิงเหล่านี้เพื่ออยู่รอด แม้แต่

รัฐบาลเองก็เช่นกันที่การย้ายถิ่นของแรงงานหญิงในรูปแบบไม่ปกติมีความสำคัญมากขึ้นในด้านของกิจกรรมที่ทำผลกำไรจากอุตสาหกรรมทางเพศ การส่งเงินกลับจากบรรดาผู้ย้ายถิ่นแรงงานหญิง รวมไปถึงการส่งออกแรงงานที่มีการบริหารจัดการกลายเป็นแหล่งสำคัญของรัฐ

ยุทธวิธีที่แรงงานผู้หญิงใช้เพื่อการอยู่รอดนั้นมักมีข้อจำกัดที่ผูกติดอยู่กับภาวะเศรษฐกิจ

ถึงอย่างไรการแสวงหาความอยู่รอดของแรงงานหญิงที่บางครั้งนั้นถูกเอารัดเอาเปรียบ ถูกกระทำการข่มเหงจากบรรดานายหน้าผู้นำพาแสวงหากำไรจากการใช้ร่างกายหรือแรงงานจากแรงงานหญิงเหล่านี้ การแสวงหาความอยู่รอดนี้ก็กลับเสริมพลังให้แรงงานหญิง และครอบครัวของแรงงานหญิงให้กลับมามีรายได้ที่ดีขึ้น ซึ่งแรงงานหญิงนั้นสามารถทำรายได้ให้กับครอบครัวของตน ดังนั้นความต้องการย้ายถิ่นของแรงงานหญิงเพื่อสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวนั้นดีขึ้น จะมองข้ามไปไม่ได้ในความพยายามพัฒนาและนำนโยบายต่างๆ มาปฏิบัติกับการย้ายถิ่นแบบผิดกฎหมาย นายหน้า การเข้าข่ายการค้ามนุษย์ โดยไม่คำนึงถึงยุทธวิธีการอยู่รอดของแรงงานหญิง การถูกบังคับแรงงานสู่ความเอารัดเอาเปรียบต่อแรงงานหญิง ซึ่งควรคำนึงถึงการค้ามนุษย์ในบริบทของการย้ายถิ่นในรูปแบบต่างๆ ของแรงงานหญิงทางด้านกฎหมาย และมาตรการเพื่อป้องกันการค้ามนุษย์

กลุ่มหญิงไทยที่เดินทางย้ายถิ่นระหว่างประเทศที่พบมีอยู่ด้วยกัน 3 กลุ่ม คือ

1. **แม่ที่เลี้ยงลูกโดยลำพัง (single mother)** หญิงไทยที่เคยแต่งงานกับชายไทยมาก่อนและหย่าร้าง แยกทางกันก่อนเดินทางย้ายถิ่นระหว่างประเทศ หญิงไทยเหล่านี้มักมีลูกต้องรับผิดชอบดูแลแต่เพียงลำพัง ปัจจัยผลักดันให้หญิงไทยเหล่านี้เดินทางไปทำงานในต่างประเทศ เพื่อให้ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจมีความมั่นคงขึ้น โดยหญิงไทยเหล่านี้บางส่วนนำบุตรย้ายถิ่นระหว่างประเทศไปด้วย

2. **กลุ่มหญิงบริการทางเพศ** เป็นกลุ่มหญิงไทยที่มีอาชีพทำงานบริการทางเพศแก่ชาวต่างชาติ บางส่วนเคยทำงานสถานบันเทิง ร้านบาร์เบียร์ ย่านพัทยา พัฒน์พงษ์ ถนนข้าวสาร ซึ่งหญิงกลุ่มนี้มีความหวังส่วนหนึ่งในการต้องการแต่งงานกับชายต่างชาติ เนื่องจากค่านิยมต้องการแบบอย่างเพื่อนหรือญาติที่ชักชวน ที่คิดว่าถ้าได้แต่งงานกับชายต่างชาติและกลับเยี่ยมบ้านอย่างผู้ที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งหญิงไทยกลุ่มนี้ต้องการสร้างครอบครัวและเริ่มต้นชีวิตใหม่ นอกจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่เป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจของหญิงไทยที่ต้องการแต่งงานกับชายต่างชาติ การตัดสินใจของผู้หญิงไทยนั้นมีความซับซ้อนมากกว่าการมองในแง่ของเศรษฐกิจ การได้รับการยอมรับสถานภาพเดิมของหญิงไทยที่ผ่านการหย่าร้างหรือมีบุตรมาก่อน และยังได้รับการเคารพและการให้เกียรติจากชายต่างชาติ (ร่วมเย็น โกไศยกานนท์, 2550) ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นส่วนในการตัดสินใจย้ายถิ่นระหว่างประเทศและต้องการแต่งงานกับชายต่างชาติ

3. **กลุ่มหญิงสาวโสด** ที่ต้องการแสวงหาโอกาสทางสังคมและเศรษฐกิจให้ดีขึ้น หญิงสาวกลุ่มนี้ไม่เคยผ่านการแต่งงาน และไม่ได้เดือดร้อนในด้านเศรษฐกิจ แต่หญิงกลุ่มนี้เห็นว่าไม่มีโอกาสที่จะ

สร้างฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจให้ขึ้นไปตามที่ต้องการ และมองว่าหนทางการย้ายถิ่นระหว่างประเทศเป็นหนทางที่จะทำให้มีโอกาสยกระดับทางสังคมและเศรษฐกิจให้ดีขึ้น

ในด้านอาชีพของผู้หญิงที่เข้าสู่กระบวนการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ คือกลุ่มที่ประกอบการค้าบริการทางเพศที่ให้บริการต่อชายต่างชาติ และกลุ่มหญิงที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ได้แก่ การค้าขาย ทำงานโรงงาน พนักงานโรงแรม แม่บ้าน ร้านอาหาร (พญา เรือนแก้ว, 2550) แรงจูงใจและสาเหตุปัจจัยที่ทำให้หญิงไทยย้ายถิ่นระหว่างประเทศคือแรงจูงใจทางด้านเศรษฐกิจเนื่องจากปัญหาความยากจน อัตราค่าจ้างต่ำ การย้ายถิ่นของแรงงานหญิงมองว่าเป็นโอกาสเพิ่มรายได้ สร้างฐานะและหารายได้เป็นจำนวนมากในระยะเวลาอันสั้น และหญิงไทยมองว่าสามารถนำรายได้มาช่วยเหลือครอบครัว สถานภาพสังคมที่ได้รับการยอมรับด้วยค่านิยมการไปทำงานเมืองนอก ทำงานต่างประเทศ ทำให้มีชีวิตที่ดีกว่าเดิม

2.2 การย้ายถิ่นแบบไม่ปกติ

ผู้ย้ายถิ่นแบบไม่ปกติ (irregular migration) หมายถึงคนข้ามชาติทุกคนที่เดินทางจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งโดยไม่ได้ผ่านทางของการเข้าเมืองที่ถูกต้อง ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มผู้ลักลอบเข้าเมืองมาทำงาน กลุ่มผู้เป็นเหยื่อจากขบวนการค้ามนุษย์ข้ามชาติ กลุ่มผู้ลี้ภัยลี้ภัยจากสงคราม หรืออุบัติเหตุในประเทศ ซึ่งล้วนเป็นการเดินทางเข้าเมืองโดยปราศจากเอกสารการเดินทางที่ถูกต้องทั้งสิ้น หรือเป็นเอกสารปลอมที่จัดทำขึ้น

แต่ถึงอย่างไร การย้ายถิ่นแบบไม่ปกติก็มีความซับซ้อนได้ยิ่งขึ้น เมื่อพบว่าผู้ย้ายถิ่นแบบไม่ปกติ ในกรณีผู้ย้ายถิ่นแบบไม่ปกติเข้าประเทศอย่างถูกต้องแต่ได้ละเมิดกฎหมายการเข้าประเทศที่หลัง เช่น การอยู่เกินระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้พำนักอยู่ในประเทศปลายทางนั้นๆ ซึ่งเรียกกันว่า “อยู่เวอร์” (overstay) หรือ “การโดควี” หรือการเป็นแรงงานต่างชาติที่ถูกกฎหมายมาก่อน เป็นแรงงานที่มีสัญญาจ้างถูกต้อง แต่เมื่อหมดสัญญาจ้างงานไม่ยอมเดินทางกลับประเทศตนเอง โดยหลบหนีทำงานต่อไป และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการลงตราเข้าเมือง (visa) ในฐานะนักท่องเที่ยวหรือนักศึกษา แต่แอบทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งนับว่าเป็นการย้ายถิ่นแบบไม่ปกติ หรือผิดกฎหมายด้วย

การจำแนกประเภทผู้ย้ายถิ่นแบบไม่ปกติที่พบในเอเชีย (IOM and Thai Ministry of Foreign Affairs, 1999) ได้แบ่งไว้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ผู้เดินทางเข้าเมืองโดยไม่มีเอกสารเดินทาง หรือเรียกว่าเป็นผู้หลบหนีเข้าเมือง ซึ่งส่วนใหญ่พบตามพรมแดนและใช้วิธีการลักลอบเข้าเมืองโดยไม่ผ่านจุดตรวจหรือโดยการช่วยเหลือจากกลุ่มแรงงานข้ามชาติ

2. ผู้ย้ายถิ่นคงค้าง เป็นผลจากการอยู่เกินเวลาตรวจลงตรา (visa) ที่กำหนดไว้ ส่วนใหญ่พบว่า เป็นนักท่องเที่ยว นักศึกษา และแรงงานย้ายถิ่นที่อยู่เกินเวลาที่วีซ่ากำหนด
3. ผู้ย้ายถิ่นแรงงาน พบหลายกลุ่มแต่ที่ชัดเจนคือกลุ่มที่ทำงานโดยไม่มีใบอนุญาต เช่นกรณีของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศอย่างถูกต้อง แต่กลับไปทำงานเป็นผู้ใช้แรงงาน ซึ่งพบมากในประเทศที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง

การย้ายถิ่นแบบไม่ปกติ (irregular migration) เป็นการย้ายถิ่นที่ไม่มีเอกสารการเดินทางถูกต้อง หรือเป็นการเดินทางเข้าประเทศโดยการละเมิดกฎหมายของประเทศปลายทางที่เรียกกันว่าการย้ายถิ่นผิดกฎหมายหรือลักลอบเข้าเมือง ซึ่งหมายถึงการเดินทางเข้าประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือการละเมิดกฎหมายประเทศปลายทาง ประเทศปลายทางต้องเผชิญกับกระแสการย้ายถิ่นแบบผิดกฎหมาย และพยายามจับกุม ผลักดันออกนอกประเทศ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุหลักของการย้ายถิ่นมาจากแรงผลักดันของประเทศต้นทางนั่นเอง (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2546)

ปรากฏการณ์การย้ายถิ่นแบบไม่ปกติเกิดผลกระทบในประเทศปลายทาง และส่งผลกระทบต่อกลับยังประเทศต้นทาง ซึ่งผลกระทบแบ่งออกได้ 6 ด้านคือ

1. ผลกระทบด้านการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ระหว่างประเทศต้นทาง ปลายทาง และประเทศทางผ่าน ในด้านของเศรษฐกิจ การติดต่อการค้า
2. ผลกระทบทางด้านประชากร การเปลี่ยนแปลงขนาดของโครงสร้างประชากรในเรื่องของอายุและเพศ อัตราการเกิด อัตราการตาย ความแออัดของประชากรในเมือง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางประชากรได้ทั้งประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง
3. ผลกระทบด้านแรงงานและอัตราการมีงานทำ ในเชิงบวกแรงงานต่างชาติสามารถทดแทนแรงงานที่ขาดแคลน ในเชิงลบนั้นการมีแรงงานต่างชาติทำให้เกิดสภาวะการกดค่าแรงงานท้องถิ่น ส่งผลถึงเงื่อนไขการจ้างงานที่เปลี่ยนแปลงไปในทางลบ
4. ผลกระทบด้านสังคม ประเทศปลายทางต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายสวัสดิการสังคมจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราการเกิด การใช้บริการรักษาพยาบาลที่เพิ่มขึ้น
5. ผลกระทบด้านสาธารณสุข ค่าใช้จ่ายการควบคุมโรคติดต่อต่างๆ จากผู้ย้ายถิ่นและในขณะเดียวกันผู้ย้ายถิ่นเองอาจติดโรคจากคนท้องถิ่นและเดินทางกลับไปแพร่โรคติดต่อในประเทศต้นทาง
6. ผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศ การเพิ่มจำนวนคนที่รัฐในประเทศปลายทางที่ไม่อาจควบคุมได้ การจ้างงานเถื่อน รวมไปถึงการเพิ่มอาชญากรรมที่เกิดจากผู้ย้ายถิ่นแบบผิดกฎหมายในสังคมประเทศปลายทาง

ดังนั้นการย้ายถิ่นแบบไม่ปกติ เกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ที่เกิดจากการเข้าเมืองที่ผิดกฎหมาย และการทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตทำงาน ซึ่งแรงงานที่ละเมิดบรรทัดฐานทางกฎหมายนี้มักเป็นกลุ่มแรงงานข้ามชาติไร้ทักษะที่เข้ามาทำงานระดับล่างที่คนท้องถิ่นไม่นิยมทำ ซึ่งเกิดขึ้นได้ในทุกประเทศที่เผชิญต่อปัญหาแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมาย

2.3 การละเมิดทางเพศ (Sexual Harassment)

การละเมิดทางเพศ (Sexual Harassment) เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางอำนาจในสังคมเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ผู้หญิงตกเป็นรองผู้ชาย จึงเห็นได้ว่าผู้หญิงตกเป็นเหยื่อทางเพศของผู้ชายที่ส่งผลต่อร่างกาย จิตใจ และการดำรงชีวิต (จรีวรรณ พุทธานุรักษ์ และคณะ, 2550) ซึ่งการละเมิดทางเพศได้สร้างความอับอายให้กับผู้หญิง การออกมาเปิดเผยเรื่องราวเพื่อเอาผิดกับผู้ชายนั้นเท่ากับสร้างความอับอายให้กับผู้หญิงเพิ่มขึ้น

การละเมิดทางเพศเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศที่ไม่เป็นที่ต้องการทางกาย ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นระดับจากการสัมผัสทางกายที่ไม่จำเป็นเช่น การสัมผัสหรือลูบไล้ร่างกาย เพื่อนำไปสู่การข่มขืนหรือบีบบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย และการละเมิดทางเพศที่เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศที่ไม่เป็นที่ต้องการทางวาจาที่รวมไปถึงการมีข้อเสนอทางเพศที่ไม่เป็นที่ต้องการ การให้ข้อเสนอแลกเปลี่ยน การใช้วาจากดดันเพื่อประกอบกิจกรรมทางเพศเป็นพฤติกรรมที่ให้ค่าของผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุทางเพศ (Elizabeth Gillow, Hopskin Martin, & Williams Audrey, 2003)

เรื่องทางเพศเป็นปัญหาสังคมซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สันคลอนระเบียบวินัยที่ปรากฏในสังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสื่อลามกต่างๆ อาทิ หนังสือ ภาพยนตร์ สื่อออนไลน์ การ์ตูน ฯลฯ เกี่ยวกับเรื่องทางเพศที่สร้างขึ้นเพื่อกระตุ้นเร้าอารมณ์และสร้างจินตนาการเกินกว่าพฤติกรรมทางเพศตามปกติ (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2550) ซึ่งสื่อเหล่านี้สามารถช่วยปลดปล่อยแรงขับทางเพศให้กับผู้ชมได้และในขณะเดียวกันก็สามารถผลักดันให้ผู้ชมมีพฤติกรรมทางเพศที่ผิดจารีตประเพณีได้เช่นกัน

ลักษณะของการละเมิดทางเพศแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ (อรพินท์ สฟโชคชัย, 2542) คือ

1. การละเมิดทางเพศโดยตรงที่มีเงื่อนไขแลกเปลี่ยน (Quid Pro Quo) คือการให้สิ่งให้ผู้ถูกกระทำต้องการแลกเปลี่ยนกับความสัมพันธ์ทางเพศ เช่น กรณีของนายจ้างและลูกจ้าง หัวหน้าและลูกน้อง

2. การสร้างสภาพแวดล้อม หรือสถานการณ์ที่ไม่พึงปรารถนา (Hostile or Discriminatory Environment) คือ การละเมิดทางเพศหยิกแกมหยอกที่อาศัยเงื่อนไขของปัจเจกแวดล้อมภายนอกใน 3 ลักษณะ ได้แก่

- 2.1 การละเมิดทางเพศทางวาจา (Verbal Harassment) เช่น การเล่าเรื่องตลกลามก การวิจารณ์รูปร่างส่อไปทางลามก การพูดถึงความสัมพันธ์ทางเพศของบุคคลในสถานที่สาธารณะ การกระจายข่าวลือเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
- 2.2 การละเมิดทางเพศโดยการแสดงออกทางกิริยา (Nonverbal Harassment) เช่น การจ้องมองอย่างกรุ่มกริม การแสดงท่าทางเจ้าชู้ การเคลื่อนไหวร่างกายส่อถึงเจตนาล่วงเกินทางเพศ การมองอย่างสำรวจตรวจตรา
- 2.3 การละเมิดโดยการสัมผัส (Physical Harassment) เช่น การสัมผัสเนื้อตัว การจับต้องร่างกาย ผม การกอดจูบ หอมแก้ม ตีสะโพก หรือใกล้ชิดเกินความจำเป็น และใช้บางส่วนสัมผัสร่างกายโดยจงใจ

การละเมิดทางเพศโดยการนำเรื่องเพศผู้หญิงมานำเสนอนั้น ในระบบทุนนิยมอย่างในปัจจุบันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมแก่มนุษย์ ธรรมชาติของระบบทุนนิยมคือการขยายตัวสามารถซื้อ-ขายทุกอย่าง เป้าหมายของธุรกิจกับศีลธรรมมีความขัดแย้งกัน การขยายตัวของระบบทุนนิยมทำให้เกิดความหลากหลายขึ้นในด้านของอาชีพและฐานะ รวมไปถึงการดำเนินชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมที่มีทัศนคติแตกต่างกันไป โดยมีกรอบของความเชื่อและศีลธรรมที่มีช่องว่างระหว่างความคิด ความเชื่อกับการกระทำ การขยายตัวของระบบทุนนิยมเน้นจากการสะสมทุนมาสู่การกระจายทุนจากการผลิต (production) มาสู่การบริโภค (consumption) ก่อให้เกิดการเกิดขึ้นของเรื่องเพศเพื่อบริโภค (consumer sex) ในสังคมทุนนิยมเรื่องของเพศถูกนำเสนอในรูปแบบของสินค้ามากขึ้นเกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบสินค้ามากมายประเภทรวมไปถึงสินค้าที่สื่อถึงเพศ เป็นการละเมิดทางเพศโดยการนำภาพผู้หญิงมานำเสนอในรูปแบบของหนังสือ หรือการบริการหาคู่ บริการเพื่อนเที่ยว ซึ่งล้วนเป็นการนำเรื่องเพศและความเป็นมนุษย์มาขายเป็นสินค้า (ยศ สันตสมบัติ, 2535) การโฆษณาที่มีการนำเรื่องของเพศมาเป็นส่วนประกอบสำคัญในการขายหรือการเป็นตัวแทนของสินค้า เพื่อให้ผู้รับชมโฆษณาเชื่อว่าการใช้ผลิตภัณฑ์ทำให้เป็นผู้มีเสน่ห์ดึงดูดใจ เป็นการปลุกฝังให้ผู้รับชมมองเห็นคุณค่าและความจำเป็นของสินค้าฟุ่มเฟือยเหล่านี้ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการโฆษณาเพื่อการแข่งขันกันขายสินค้าในระบบทุนนิยม ที่นำเอาสินค้าบางชนิดมาเชื่อมโยงกับความเป็นมนุษย์ ความเป็นผู้หญิงที่ทันสมัย โดยจุดมุ่งหมายเดียวคือเพื่อขายสินค้า เพศเพื่อบริโภคทำให้พฤติกรรมทางเพศในสังคมที่อยู่ภายใต้ของระบบทุนนิยมมีการเปลี่ยนแปลง และมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งเรื่องเพศในอดีตเป็นสิ่งที่มนุษย์เป็น แต่ปัจจุบันเป็นสิ่งที่มนุษย์ซื้อได้

ในอดีตผู้หญิงถูกมองในลักษณะที่เป็นเพศอ่อนแอเป็นข้างต่ำหลัง บทบาททางสังคมด้อยกว่าผู้ชาย ซึ่งผู้หญิงจะเป็นผู้ถูกกระทำและตกอยู่ในสภาพที่เสียเปรียบอยู่เสมอ แต่ในความจริงแล้วใน

บริบทสังคมไทยได้ให้เกียรติผู้หญิงโดยใช้คำว่า “แม่” เป็นคำยกย่องให้เกียรติแก่สตรี เป็นสิ่งดีงาม เป็นผู้มีพระคุณ แต่เมื่ออิทธิพลจากตะวันตกเริ่มเข้าสู่สังคมไทยตั้งแต่ปลายพุทธศตวรรษที่ 24 ทำให้บทบาทของผู้หญิงไทยเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของความงามแบบตะวันตก การแต่งกาย การรู้จักวางตัว การเข้าสังคม ซึ่งเป็นการครอบงำผู้หญิงที่แต่เดิมนั้นให้ความสนใจแต่ในเรื่องของการเป็นกุลสตรี กิริยามารยาท แปรเปลี่ยนเป็นค่านิยมด้วยการพัฒนาความงามในเรื่องของรูปร่าง การแต่งกายตามแฟชั่นตะวันตก (ยศ สันตสมบัติ, 2535) โดยใช้สื่อหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์เป็นสื่อที่ทำให้ผู้หญิงไทยก้าวสู่ความทันสมัยมากขึ้น ผู้หญิง ความงามและร่างกายของผู้หญิงจึงถูกสร้างให้เป็นสินค้าและวัฒนธรรมบริโภคนิยมที่พัฒนาไปพร้อมๆ กับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้ความงามของผู้หญิงถูกนำมาใช้ในการโฆษณาที่พบได้จากสื่อต่างๆ ในหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ เพื่อให้สินค้ามีความน่าสนใจ ดึงดูดกลุ่มลูกค้าในการซื้อสินค้า ผู้หญิงถูกกระทำ ถูกละเมิดทางเพศให้เป็นวัตถุทางเพศ (sex object) ที่ต้องแต่งกายเน้นสัดส่วน ถูกประเมิน และกำหนดคุณค่าความงามของผู้หญิง เปรียบเป็นอาหารตาสำหรับผู้ชาย แม้แต่รูปภาพผู้หญิงในรูปแบบของหนังสือโป๊ หนังสือการ์ตูน หรือฉากในภาพยนตร์เป็นการทำให้ผู้รับชมเคยชินกับการมองผู้หญิงให้เป็นวัตถุทางเพศ เป็นสิ่งที่ปลุกฝังแนวคิดในสังคมไทยที่บริโภคนิยมว่า เพศและร่างกายผู้หญิงเป็นสิ่งที่สามารถซื้อขายได้ ร่างกายผู้หญิงในรูปแบบของสินค้าเป็นสิ่งคุ้นเคยชินตาเป็นค่านิยมที่ได้รับการยอมรับด้วย

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการย้ายถิ่นระหว่างประเทศของแรงงานและการวิจัยการละเมิดทางเพศ สามารถจำแนกออกได้ 2 ด้านคือ

- งานวิจัยด้านการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ และการย้ายถิ่นแบบไม่ปกติ
- งานวิจัยด้านการละเมิดทางเพศ

2.4.1 งานวิจัยด้านการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ และการย้ายถิ่นแบบไม่ปกติเป็นงานวิจัยที่นำเสนอถึงสาเหตุและกระบวนการย้ายถิ่นของแรงงานไทยทั้งแบบถูกกฎหมายและการย้ายถิ่นแบบไม่ปกติ ข้อค้นพบของธุรกิจการจัดการนายหน้าต่อแรงงานส่งออกไปยังต่างประเทศที่เสี่ยงต่อการค้ามนุษย์ในกลุ่มแรงงาน

สุภาวศ์ จันทวานิช และคณะ (2542) งานวิจัยการย้ายถิ่นของผู้หญิงไทยสาเหตุ ชีวิตความเป็นอยู่และผลกระทบในประเทศไทยและเยอรมนี เป็นการศึกษาจากปรากฏการณ์ย้ายถิ่นของผู้หญิงไทยไปยังประเทศเยอรมนีเพื่ออธิบายสาเหตุ กระบวนการย้ายถิ่น ชีวิตความเป็นอยู่เมื่อย้ายถิ่นไปยังประเทศเยอรมนีและผลกระทบที่เกิดในประเทศต้นทางและปลายทาง ซึ่งผลการศึกษาสรุปรูปได้คือสาเหตุที่สำคัญที่หญิงไทยย้ายถิ่นได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ด้วยเพราะความด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ

ของหญิงไทยเมื่ออาศัยในประเทศไทยจึงเป็นปัจจัยผลักดันให้หญิงไทยคาดหวังถึงรายได้ที่จะได้รับในประเทศเยอรมนี และเป็นความหวังของครอบครัวที่ต้องส่งเสียเลี้ยงดู และลักษณะงานในตลาดแรงงานระดับล่างของเยอรมนีมีความต้องการแรงงานหญิงต่างชาติ เช่น งานเสิร์ฟอาหาร งานเก็บผลแอปเปิ้ล หรือแม่แต่งงานค่าประเวณี ล้วนแต่มีค่าจ้างสูง ด้านปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาชีวิตครอบครัว การถูกชักนำจากเครือข่ายในสังคม รวมถึงค่านิยมการเดินทางไปต่างประเทศ ค่าณียมดังกล่าวมีองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ความอยากไปต่างประเทศและองค์ประกอบเหตุผลของความอยากไปหาเงินเพื่อชำระหนี้ การมีรายได้ที่มากขึ้น โดยขาดการตรวจสอบข้อมูลความเป็นจริง ด้านปัจจัยทางกฎหมายด้วยกฎระเบียบการเข้าประเทศเยอรมนีในอดีตไม่เคร่งครัด ทำให้สามารถเข้าประเทศได้สะดวก แต่เมื่อมีกฎระเบียบเคร่งครัดซับซ้อนมากขึ้น มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ได้พบการย้ายถิ่นเข้าประเทศผิดกฎหมายมากขึ้นด้วย ซึ่งรูปแบบกระบวนการย้ายถิ่นของหญิงไทยมี 2 รูปแบบคือการย้ายถิ่นเพื่อแต่งงานและการย้ายถิ่นเพื่อทำงานที่รวมไปถึงการค้าบริการ โดยส่วนใหญ่หญิงไทยมีสถานภาพที่เป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเองและรู้ผลของการกระทำอยู่แล้ว หรืออาจถูกล่อลวงตามบริบทสังคมที่เอารัดเอาเปรียบ ในแง่ของผลกระทบต่อประเทศไทยในด้านเศรษฐกิจ หญิงไทยสามารถส่งรายได้จากการทำงาน ส่งกลับประเทศไทยเพื่อใช้หนี้สิน ใช้ในการส่งเสียด้านการศึกษาในครอบครัว หรือซ่อมแซมบ้านให้ครอบครัว ผลกระทบในด้านสังคมวัฒนธรรม หญิงไทยที่ไปค้าบริการทางเพศจะไม่บอกให้ครอบครัวรู้ว่าตนไปทำอาชีพอะไร และครอบครัวของหญิงไทยเองก็ไม่ต้องการรับรู้ แต่ครอบครัวจะตัดสินใจจากความสำเร็จของหญิงไทยย้ายถิ่นจากควมมีรายได้ที่สามารถส่งกลับบ้าน และได้รับการยกย่องในเชิงวัตถุ (สุภางค์ จันทวานิช และคณะ, 2542)

สุภางค์ จันทวานิช และคณะ (2553) งานวิจัยธุรกิจจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ (*Understanding the Recruitment Industry in Thailand*) เป็นการศึกษาในเรื่องของธุรกิจจัดหางานไปทำงานต่างประเทศเพื่อช่วยคุ้มครองแรงงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการนโยบายแรงงานข้ามชาติของรัฐ และเพื่อเป็นการลดความเสี่ยงต่อการค้ามนุษย์ในกลุ่มแรงงาน พบว่ามีบริษัทจัดหางานเอกชนที่จดทะเบียนกับกรมการจัดหางานส่งแรงงานไทยไปยังต่างประเทศเพื่อทำงานในด้านการผลิตทางอุตสาหกรรม การก่อสร้างและงานกรรมกรเป็นกลุ่มงานหลัก และงานทางด้านบริการการเกษตรเป็นกลุ่มงานรอง พบส่งออกแรงงานไปในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิกมากที่สุด และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกกลางรองลงมา และมีปลายทางอื่นๆ ได้แก่ยุโรปและอเมริกาเหนือ และพบว่ามีปัญหาในการซื้อตำแหน่งงานมากที่สุดคือปลายทางประเทศไต้หวันและอิสราเอล พบว่าบริษัทจัดหางานเอกชนมักจัดทำเอกสารสัญญาจ้างงานมากกว่าหนึ่งฉบับ โดยค่าในสัญญาฉบับที่สองไม่ตรงกับสัญญาฉบับแรกทำให้แรงงานเสียเปรียบและส่วนใหญ่บริษัทจัดหางานมักถูกร้องเรียนในเรื่องของสภาพความเป็นอยู่และสภาพการทำงานเมื่ออยู่ในประเทศปลายทาง บริษัทจัดหางานเอกชน

ดำเนินงานตามขั้นตอนในพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน ตามขั้นตอนคือการรับสมัครแรงงาน คัดเลือกตามคุณสมบัติ พร้อมทดสอบฝีมือ การตรวจสุขภาพ การเซ็นสัญญาจ้างงาน และจัดส่งแรงงานและแจ้งรายชื่อแรงงาน สถานที่ทำงานในประเทศปลายทาง แต่ถึงอย่างไรบริษัทจัดหางาน นายหน้ายังได้พยายามเลี่ยงกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติเหล่านี้บางอย่างไม่ผิดกฎหมายและบางอย่างผิดกฎหมาย เนื่องจากธุรกิจจัดส่งคนไปทำงานต่างประเทศเป็นธุรกิจที่นำพาให้มีรายได้สูงจึงทำให้มีกลุ่มแสวงหาประโยชน์จำนวนมากโดยเฉพาะนายหน้า สายหรือนายหน้าเถื่อนที่จัดหางานให้แรงงานมีทั้งได้งานทำและไม่ได้งานทำ โดยมีการหลอกลวงว่ามีงานทำที่ดี เงินเดือนสูง และสามารถทำงานได้ทันที แต่แรงงานต้องจ่ายค่านายหน้าทันที ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นนายหน้าที่แรงงานคุ้นเคยและไว้ใจ และมีประสบการณ์เคยพาแรงงานไปทำงานต่างประเทศได้สำเร็จ ดังนั้นแรงงานที่ต้องการทำงานจึงยอมจ่ายค่านายหน้าแม้จะต้องชำระค่านายหน้าที่ราคาสูงก็ตาม จากการวิจัยของทีมงานจากกรณีศึกษาได้แก่ แรงงานไทยไปทำงานเก็บผลไม้ในสวีเดนโดยบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทจัดหางาน แรงงานหญิงไทยทำงานนวดสปาที่ดูไบและถูกบังคับให้บริการทางเพศ นั่นถือว่าเข้าข่ายการค้ามนุษย์ในกลุ่มแรงงาน ซึ่งเกณฑ์ในการตัดสินว่าการหลอกลวงแรงงานไปทำงานในต่างประเทศเข้าข่ายการค้ามนุษย์หรือไม่นั้น ดูจากลักษณะของการหลอกลวง เอารัดเอาเปรียบที่มีระดับรุนแรงถึงขั้นที่ทำให้แรงงานอยู่ในสภาพที่กักขัง ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ถูกทรมาน ถูกล่วงละเมิดทางเพศ การไม่ได้รับค่าจ้าง การถูกบีบบังคับให้บริการทางเพศ การได้รับอุบัติเหตุจนถึงทุพพลภาพหรือเสียชีวิตในการทำงานโดยไม่ได้รับการชดเชย (สุภางค์ จันทวานิช, 2553)

ชไมพร รุ่งฤกษ์ฤทธิ์ และคณะ (2551) งานวิจัยความคุ้มค่าของการส่งเสริมแรงงานไทยไปต่างประเทศ (*Advantages and Disadvantages of Thai Labour Exporting Promotion*) พบว่าแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานในต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นชายในท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีภาระในการดูแลสมาชิกในครอบครัวและส่วนใหญ่ไม่มีเงินออมและมีภาระหนี้สิน จึงเป็นสาเหตุต้องการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศและได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศโดยผ่านบริษัทจัดหางานเอกชน ส่วนใหญ่ประเทศปลายทางที่แรงงานไปทำงานคือไต้หวัน เนื่องจากมีค่าตอบแทนสูงและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ 50,000-100,000 บาท และส่วนใหญ่แรงงานเหล่านี้กู้เงินนอกระบบที่ต้องเสียดอกเบี้ยร้อยละ 3-5 ต่อเดือน ซึ่งการไปทำงานในต่างประเทศใช้ทักษะฝีมือน้อย ส่วนใหญ่ใช้แรงเป็นหลักและเป็นงานที่เสี่ยงกว่าทำงานในประเทศไทย แต่แรงงานเหล่านี้เห็นว่าคุณภาพชีวิตในการทำงานต่างประเทศอยู่ในระดับดี รู้สึกภูมิใจที่สามารถส่งเงินกลับประเทศไทยได้และครอบครัวสามารถตั้งตัวและประกอบอาชีพอิสระได้ ดังนั้นแรงงานรวมถึงครอบครัวของแรงงานสรุปสอดคล้องกันว่าการไปทำงานต่างประเทศเป็นสิ่งที่คุ้มค่าทำให้มีเงินออมพัฒนาฝีมือและทำให้บุตรได้มีโอกาสเรียนในระดับสูง แรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศยังสะท้อนให้

เห็นว่า การเข้ามาของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยไม่ได้เป็นการมาแย่งงานคนไทยจนทำให้คนไทยต้องทำงานในต่างประเทศ เห็นได้ว่าแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในงานที่แรงงานไทยไม่ทำแล้วได้แก่ งานในลักษณะ3D จึงถือได้ว่าเป็นการทำงานในลักษณะทดแทนและเป็นที่น่าสังเกตว่างานที่แรงงานไทยทำในต่างประเทศเป็นงานในลักษณะ3Dที่แรงงานของประเทศปลายทางปฏิเสธที่จะทำเช่นกัน (ชไมพร รุ่งฤกษ์ฤทธิ์ และคณะ, 2551)

ดุชฎี อายุวัฒน์ (2552) งานวิจัย *วิถีชีวิตแรงงานไทยในใต้หวันศึกษากรณีในถิ่นปลายทาง* เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพความเป็นอยู่และสภาพการใช้ชีวิตของแรงงานไทยย้ายถิ่นที่ไปทำงานใต้หวันซึ่งพบว่าแรงงานไทยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ถิ่นฐานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงอายุ 20-34ปี สถานภาพสมรสเป็นส่วนใหญ่ แรงงานบางคนคู่สมรสย้ายถิ่นมายังประเทศปลายทางด้วย แม้ว่าแรงงานหญิงจะยังไม่ได้รับอนุญาตในการทำงานในใต้หวันก็ตาม แรงงานส่วนใหญ่ทำงานในโรงงาน โดยติดต่อผ่านนายหน้า หรือเครือข่ายเพราะมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจว่าสามารถเดินทางไปทำงานในประเทศปลายทางได้ในเวลารวดเร็ว ในด้านการเตรียมตัวแรงงานไทยส่วนใหญ่ไม่ได้เตรียมความพร้อมและรู้ข้อมูลหน่วยงานที่คอยช่วยเหลือยามตกทุกข์เมื่อยามอยู่ในถิ่นปลายทาง มีเพียงเตรียมตัวในเรื่องของแหล่งเงินที่จะใช้นำมาติดต่อเพื่อเดินทางไปทำงาน วิถีชีวิตแรงงานไทยบางส่วนพยายามทำงานหนักเพื่อสร้างรายได้ และส่งเงินกลับให้ครอบครัว แต่ในขณะเดียวกันแรงงานถูกเอาเปรียบจากการจ้างงาน และมีความเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด การดื่มสุราที่นำไปสู่การทะเลาะวิวาทและการหนีสัญญาจ้าง ทำให้การย้ายถิ่นทำงานในต่างประเทศไม่ประสบความสำเร็จ (ดุชฎี อายุวัฒน์, 2552)

รายงานวิจัยของ ศิริพร สโครบานะ และคณะ (2540) เรื่อง *การค้าหญิง ภาวะวิถีสังคมไทย* พบว่าแรงผลักดันให้ผู้หญิงย้ายถิ่นเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์คือปัญหาทางเศรษฐกิจและความไม่พอใจในสภาพที่หญิงเหล่านี้ต้องเผชิญ โดยมีแรงดึงดูดจากความต้องการแรงงานทางเพศ ทำให้มีเครือข่ายทางสังคมที่เชื่อมโยงกันในหลายๆพื้นที่ภายใต้โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งการค้าหญิงไม่จำกัดเฉพาะเรื่องการค้าประเวณี แต่รวมไปถึงการตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ของกลุ่มที่มีฐานะพอที่จะลงทุนจ่ายเพื่อให้ตนเข้าสู่กระบวนการย้ายถิ่น (ศิริพร สโครบานะ และคณะ, 2540)

บทความแรงงานไทยในประเทศเกาหลีใต้ (Thai Migrant Workers in South Korea) ของซู ดอล กัง (Su Dol Kang) จาก Thai Migrant Workers in East and Southeast Asia 1996-1997 (2000) กล่าวว่า การจ้างงานในเกาหลีใต้มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจกับการย้ายถิ่นของคนในประเทศ ในช่วงปีค.ศ. 1960 เกาหลีใต้อยู่ในระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโต และแรงงานเกาหลีใต้เองได้ย้ายถิ่นไปทำงานในต่างประเทศเป็นจำนวนมากและส่งเงินกลับ

ประเทศเป็นจำนวนมากทำให้เกาหลีใต้สามารถส่งเสริมการลงทุนและพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างดีต่อๆ มา แต่เมื่อปลายทศวรรษ 1980 เกาหลีใต้ต้องเกิดภาวะขาดแคลนแรงงานในกลุ่มงานอุตสาหกรรมทั้งที่กำลังเติบโต และยังเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อในการย้ายถิ่นของแรงงานเกาหลีที่ย้ายถิ่นออกไปทำงานในต่างประเทศ และแรงงานต่างชาติได้ย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในฐานะผู้ฝึกงานทางด้านเทคนิค ต่อมาในปีค.ศ. 1995 จำนวนแรงงานต่างชาติในประเทศเกาหลีใต้มีจำนวนมากขึ้นมีทั้งแรงงานผิดกฎหมายด้วย รวมไปถึงแรงงานไทยที่ย้ายถิ่นเข้าไปเพื่อทำงานในฐานะผู้ฝึกงานด้านเทคนิคและแรงงานแบบผิดกฎหมายที่ส่วนใหญ่เข้าไปทำงานในธุรกิจเล็กๆ และบางส่วนทำงานในบริษัทที่เกาหลีใต้เคยเข้ามาลงทุนในไทยและแรงงานบางส่วนได้เข้ามาฝึกงานในบริษัทที่อยู่ในเกาหลีใต้ ในบทความนี้ยังได้วิเคราะห์แรงงานในช่วงเวลาดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และทำงานในโรงงานสิ่งทอ โรงงานอุตสาหกรรมเคมี โรงงานประกอบเครื่องจักรกล เครื่องดนตรี และเครื่องใช้ไฟฟ้า แรงงานไทยส่วนใหญ่ได้รับความพอใจจากนายจ้าง แต่แรงงานไม่ได้การฝึกทักษะก่อนทำงานจริง ดังนั้นจึงไม่ได้รับค่าแรงตามที่ควรได้ จึงทำให้แรงงานต้องหางานใหม่ทำ และจุดมุ่งหมายของแรงงานส่วนใหญ่เพื่อต้องการเก็บเงินไปนำกลับไปลงทุนทำธุรกิจส่วนตัว (Su Dol Kang, 2000)

2.4.2 งานวิจัยด้านการละเมิดทางเพศ เป็นการนำเสนอภาวะที่ผู้หญิงตกอยู่ในการถูกละเมิดทางเพศ การตีความถึงพฤติกรรมการล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งนำไปสู่การเสี่ยงต่อการค้าบริการแอบแฝงในอาชีพของผู้หญิง

วิจิตรา อยู่เป็นแก้ว (2550) รายงานวิจัย *ชีวิตการทำงานบุคลากรการแพทย์ กรณีการคุกคามทางเพศจากการทำงาน* เป็นการศึกษาถึงประสบการณ์คุกคามทางเพศของบุคลากรแพทย์หญิง โดยพบว่าผู้หญิงส่วนใหญ่มองว่าการคุกคามทางเพศจากการทำงานเป็นการใช้อำนาจทางเพศชายต่อเพศหญิงด้วยวาจา ลักษณะท่าทาง ร่างกายและการกระทำซ้ำๆ โดยผู้หญิงไม่ต้องการ และสร้างความรู้สึกอึดอัดทั้งร่างกายและจิตใจ ทำให้เสียชื่อเสียง ซึ่งการศึกษานี้พบว่า การคุกคามทางเพศมี 2 ประเภทคือ การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ภายใต้บริบทของการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาจากเพื่อนร่วมงานที่แลกเปลี่ยนเพื่อผลประโยชน์ในหน้าที่การงาน และประเภทการคุกคามโดยการสร้างสภาพการทำงานที่เป็นปฏิปักษ์ ผู้คุกคามทางเพศที่มีทั้งผู้บังคับบัญชาที่สูงกว่า เพื่อนร่วมงาน ผู้รับบริการ และคนแปลกหน้า โดยลักษณะของพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ พบ 3 ลักษณะคือ การคุกคามทางวาจา การแสดงท่าทาง และสัมผัสสร้างกาย (วิจิตรา อยู่เป็นแก้ว, 2550)

นันทวัฒน์ อาศิรพจนกุล (2551) รายงานวิจัย *การสื่อสารเพื่อการจัดการภาวะคุกคามทางเพศในกิจกรรมส่งเสริมการตลาด* พบว่าสตรีในกลุ่มตัวอย่างอาชีพด้านการส่งเสริมการขายและการตลาด เช่น พนักงานดูแลลูกค้า พนักงานขาย เคยประสบปัญหาภาวะการคุกคามทางเพศอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งทางด้านวัจนภาษาและอวัจนภาษาซึ่งไม่เป็นที่พึงประสงค์ แต่ยังไม่ปรากฏการร่วม

ประเวณีหรือการข่มขืนในที่ทำงาน และวิธีการจัดการปัญหาของกลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในสายอาชีพด้วยเทคนิควิธีปฏิบัติ การหลบเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิด ภาวะการคุกคามทางเพศ (นันทวัฒน์ อาศิรพจนกุล, 2551)

ชลธิชา อึ้งคิ่งเดชา (2546) รายงานวิจัย การตีความพฤติกรรมการล่วงละเมิดทาง เพศในหมู่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรไทย ได้พบว่า พฤติกรรมการสื่อสารที่ดีความว่าเป็นการล่วงละเมิดทาง เพศได้แก่ พฤติกรรมการล่วงละเมิดทางวาจา เช่นการหยอกล้อส่อโดยนัยยะทางเพศ พฤติกรรมการ ล่วงละเมิดทางอาภักิรียาด้วยการเข้าประชิดตัวผู้ถูกรกระทำ พฤติกรรมการล่วงละเมิดทางการสัมผัส ด้วยการสัมผัสแบบหอมแก้ม สัมผัสร่างกายผู้ถูกรกระทำ ซึ่งโดยทั่วไปผู้ปฏิบัติงานเพศชายและหญิงได้ ตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมที่สื่อสารไม่เหมาะสมทางวาจา อาภักิรียาและการสัมผัสว่าเป็นการล่วง ละเมิดทางเพศไม่แตกต่างกัน แต่มีข้อแตกต่างเพียงบางสถานการณ์ และกลุ่มตัวอย่างมีวิธีที่สามารถ ป้องกันเหตุการณ์ล่วงละเมิดทางเพศในองค์กรได้ โดยไม่ให้ความสนิทเกินความจำเป็นแก่เพื่อน ร่วมงานต่างเพศ การวางตัวให้เหมาะสม หลีกเลียงการปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานที่มีพฤติกรรมล่วง ละเมิดทางเพศ หลีกเลียงสถานการณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจ (ชลธิชา อึ้งคิ่งเดชา, 2546)

2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย

- 2.5.1 การย้ายถิ่นของแรงงานไทยและนโยบายส่งเสริมแรงงานที่เกี่ยวข้อง กรณีสาธารณรัฐ เกาหลี
- 2.5.2 การนวดแผนไทย

2.5.1 การย้ายถิ่นของแรงงานไทย และนโยบายส่งเสริมแรงงานที่เกี่ยวข้อง กรณี สาธารณรัฐเกาหลี นโยบายส่งเสริมการส่งออกแรงงานไปทำงานต่างประเทศในไทยไปสู่ภายใต้ ข้อตกลงระบบการจ้างงานแรงงานต่างชาติไร้ฝีมือกรณีสาธารณรัฐเกาหลี และการย้ายถิ่นระหว่าง ประเทศของแรงงานไทยสามารถแบ่งเป็นประเภทของแรงงานย้ายถิ่น ดังนี้

ก. สภาวะตลาดแรงงานไทยในภูมิภาคเอเชีย

ภาพรวมสำหรับการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศของแรงงานไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 จนถึงปัจจุบันมีแนวโน้มลดลง ด้วยสาเหตุจากปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยของประเทศลิเบียที่ ทำให้ต้องอพยพแรงงานไทยกลับประเทศ และปัญหาทางเศรษฐกิจการเงินในภูมิภาคตะวันออกกลาง และกลุ่มประเทศยุโรปส่งผลต่อจำนวนการเดินทางไปทำงานของแรงงานไทย ทำให้ปัจจุบัน ตลาดแรงงานในภูมิภาคเอเชียจึงเป็นตลาดแรงงานหลักมีแรงงานไทยจำนวนที่สูงขึ้น โดยเฉพาะ ประเทศไต้หวันได้รับความนิยมนิยมจากแรงงานไทย รองลงมาคือ สิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งแรงงาน ไทยส่วนใหญ่ทำงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิตและก่อสร้าง ในตำแหน่งงานช่างฝีมือต่างๆ ผู้ปรุง

อาหาร และพนักงานนวดแผนโบราณ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่แจ้งการเดินทางกลับเข้าไปทำงานใหม่ (Re-entry) เป็นแรงงานที่บริษัทจัดหางานจัดส่งและเป็นแรงงานที่นายจ้างพาถูกจ้างไปทำงาน (สำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ, 2556) ปัจจุบันประเทศในภูมิภาคเอเชียมีแนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องคาดว่าจะมีโอกาสการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น เช่น ใต้หวัน สิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลี และมาเลเซีย เป็นต้น ถึงแม้ว่าความต้องการเดินทางไปทำงานของแรงงานไทยในใต้หวันที่เป็นตลาดแรงงานหลักในภูมิภาคเอเชียลดน้อยลง เนื่องจากค่าจ้างไม่จูงใจพอและแรงงานไทยมีทางเลือกมากขึ้น แต่ใต้หวันยังคงเป็นตลาดแรงงานหลักของไทย ส่วนสาธารณรัฐเกาหลีเป็นตลาดแรงงานหลักรองลงมาที่แรงงานไทยเดินทางไปทำงานโดยผ่านระบบ EPS ซึ่งเป็นแรงงานประเภทไร้ฝีมือทำงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิต การก่อสร้าง การเกษตร และสิงคโปร์ส่วนใหญ่แรงงานไทยเดินทางไปทำงานในส่วนภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง

ในปี พ.ศ. 2556 แรงงานไทยได้รับอนุญาตเดินทางไปทำงานในภูมิภาคเอเชียจำนวนทั้งสิ้น 49,527 คน คิดเป็นร้อยละ 63.41 ของจำนวนแรงงานไทยทั้งหมดที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ แยกได้เป็นแรงงานชาย 39,814 คน เป็นแรงงานหญิง 9,713 คน โดยเดินทางไปประเทศใต้หวันเป็นจำนวน 26,562 คน เกาหลี 7,964 คน ญี่ปุ่น 5,693 คน สิงคโปร์ 2,155 คน และมาเลเซีย 1,141 คน (สำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ, 2556) โดยแรงงานที่เดินทางไปทำงานส่วนใหญ่ไปทำงานโดยการจัดส่งของบริษัทจัดหางานมากที่สุด รองลงมาคือ กรมการจัดหางานจัดส่ง นายจ้างเป็นผู้พาถูกจ้างไปทำงานในสำนักงานหรือสาขาในต่างประเทศ รวมไปถึงแจ้งการเดินทางด้วยตนเอง และนายจ้างส่งลูกจ้างไปฝึกงาน ตามลำดับ

แรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ภายใต้เงื่อนไขระบบการจ้างงานแรงงานต่างชาติไร้ฝีมือของสาธารณรัฐเกาหลี (EPS)

สาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศที่มีแรงงานไทยได้รับอนุญาตไปทำงานเป็นอันดับสองในปี พ.ศ. 2556 รองจากประเทศใต้หวัน ซึ่งพบว่าแรงงานไทยเป็นการเดินทางครั้งแรกจำนวนถึง 7,964 คน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ ส่วนใหญ่ทำงานในสาขาอาชีพผู้ปฏิบัติงานในโรงงานประเภทควบคุมเครื่องจักรและประกอบชิ้นส่วน รองลงมาเป็นผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง อาชีพพื้นฐานซึ่งเป็นแรงงานด้านการผลิตก่อสร้าง การเกษตร ผู้ปฏิบัติงานใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆ และพนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้า และพบว่าแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานนั้นจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มากที่สุด รองลงมาได้แก่ มัธยมศึกษาปีที่ 6 และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามลำดับ ณ เดือนมิถุนายน 2556 จากข้อมูลสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสาธารณรัฐเกาหลี พบว่ามีแรงงานไทยทำงานอยู่ในสาธารณรัฐเกาหลีจำนวน 20,358 คน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่เดินทางไปทำงานตามระบบ EPS โดยในจำนวนนี้

เป็นแรงงานผิดกฎหมาย 3,522 คน (สำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ, 2556) เป็นแรงงานไทยที่ไปทำงานเป็นแรงงานไร้ฝีมือทำงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิต ก่อสร้าง การเกษตรและเลี้ยงสัตว์

ด้านคู่แข่งแรงงานและความพึงพอใจของนายจ้างชาวเกาหลีนั้น นายจ้างชาวเกาหลีมีความพึงพอใจแรงงานจากประเทศเวียดนามมากกว่าชาติอื่น เนื่องจากมีความอดทนสูงและมีระเบียบวินัย และเป็นแรงงานวัยหนุ่มสาวที่เรียนรู้งานและภาษาเกาหลีได้อย่างรวดเร็ว สำหรับแรงงานฟิลิปปินส์แม้ไม่สามารถสื่อสารภาษาเกาหลีได้แต่มีความรู้ภาษาอังกฤษที่สามารถสื่อสารกับนายจ้างได้ ดังนั้นแรงงานเวียดนามและฟิลิปปินส์มักทำงานในสถานประกอบการขนาดกลางประเภทกิจการอิเล็กทรอนิกส์ หรืองานประเภทกึ่งฝีมือที่มีความเสี่ยงอันตรายน้อย ซึ่งต่างจากแรงงานไทยที่มักทำงานในงานเสี่ยงอันตรายจากการทำงานในสถานประกอบการขนาดเล็กที่มีลักษณะเป็นเสี่ยงและงานหนัก แรงงานไทยไม่สามารถเลือกงานได้เนื่องจากข้อจำกัดด้านภาษา และแรงงานไทยมีอัตราในการหลบหนีงานก่อนหมดสัญญาสูงเป็นอันดับ 2 รองจากแรงงานมองโกเลีย ซึ่งนายจ้างมีความรู้สึกเบื่อหน่ายแรงงานไทยหันไปจ้างแรงงานจากชาติอื่นแทน ซึ่งส่งผลเสียหายต่อภาพลักษณ์ของแรงงานไทย

ระบบการจ้างงานแรงงานต่างชาติไร้ฝีมือของสาธารณรัฐเกาหลี (EPS) หรือ Employment Permit System for Foreign Workers คือ ระบบการจ้างแรงงานต่างชาติไร้ฝีมือของสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งเริ่มบังคับใช้เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2546 โดยใช้ร่วมกับระบบฝึกงานอุตสาหกรรม (Industrial Trainee System for Foreigners : ITS) เมื่อระบบ ITS ถูกยกเลิกตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550 ระบบ EPS จึงเป็นระบบการจ้างแรงงานต่างชาติไร้ฝีมือเพียงระบบเดียวของสาธารณรัฐเกาหลี ในปัจจุบันสาธารณรัฐเกาหลีอนุญาตการเข้าไปทำงานของแรงงานต่างชาติในกลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง 7 สาขาอาชีพ (วิชาชีพ E-1 ถึง E-7) และกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือภายใต้ระบบ EPS โดยอนุมัติวิชาชีพ E-9 อนุญาตการเข้าไปทำงาน 6 สาขา คือ โรงงานอุตสาหกรรม ก่อสร้าง เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ประมง และบริการ ซึ่งเป็นสาขาอาชีพที่มีความขาดแคลนสูงและคนงานท้องถิ่นไม่นิยมทำ เมื่อเริ่มใช้ระบบ EPS ในปี 2546 สาธารณรัฐเกาหลีอนุญาตให้รัฐบาลของ 6 ประเทศ เป็นผู้มิสิทธิส่งคนหางานไปทำงาน ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มองโกเลีย ศรีลังกา ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม ในปี 2547 ได้เพิ่มอีก 4 ประเทศ คือ อุซเบกิสถาน ปากีสถาน กัมพูชา และจีน และในปี 2548 เพิ่มอีก 5 ประเทศ คือ บังคลาเทศ เนปาล พม่า ไคกีสถาน และ ติมอร์-เลสเต ปัจจุบันจึงมีประเทศที่มีสิทธิจัดส่งทั้งหมด 15 ประเทศ สาธารณรัฐเกาหลีพิจารณาคัดเลือกและอนุญาตประเทศผู้มิสิทธิจัดส่งจากข้อมูลแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย ความนิยมของนายจ้าง และความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานคอมพิวเตอร์ สำหรับประเทศไทย กระทรวงแรงงานได้ลงนามบันทึกความเข้าใจการจัดส่งแรงงานไป

ทำงานยังสาธารณรัฐเกาหลีภายใต้ระบบการจ้างงานแรงงานต่างชาติ โดยกรมการจัดหางานมีหน้าที่เป็นหน่วยงานผู้จัดส่ง ทำให้หน้าที่ในการรับสมัครคัดเลือก จัดส่ง เตรียมความพร้อมและดูแลคนงานที่เข้าระบบ EPS ประสานงานกับสถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เกาหลี(HRD) ซึ่งเป็นหน่วยงานของสาธารณรัฐเกาหลี วัตถุประสงค์สำคัญของระบบการจ้างแรงงานต่างชาติ EPS คือ

1. การประกาศใช้เพื่อเป็นการขจัดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในสถานประกอบการของสาธารณรัฐเกาหลี และเพื่อเป็นการคุ้มครองและรักษาสิทธิของผู้ใช้แรงงานต่างชาติ รัฐบาลเกาหลีได้กำหนดให้มีกฎหมายเพื่อการจ้างแรงงานต่างชาติขึ้น และประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 17 สิงหาคม 2547 เป็นต้นมา

2. รัฐบาลเป็นผู้ดูแลและดำเนินการโดยตรง รัฐบาลเกาหลีและหน่วยงานราชการต่างๆ เป็นผู้ควบคุมดูแล รับผิดชอบ และดำเนินการระบบจ้างแรงงาน EPS โดยตรง เพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ของแรงงานต่างชาติ และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความโปร่งใส

3. เพื่อการป้องกันปัญหานายหน้าค้าแรงงาน ระบบการจ้างแรงงาน EPS เป็นการตกลงทำสัญญาระหว่างประเทศที่ส่งออกแรงงานกับประเทศเกาหลีที่นำเข้าแรงงาน ภายใต้บันทึกความเข้าใจฯ (MOU) โดยมุ่งหวังว่าระบบนี้จะช่วยขจัดปัญหาเรื่องการเอารัดเอาเปรียบของบรรดานายหน้าค้าแรงงาน

4. การจ้างงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้การควบคุมดูแลผู้ใช้แรงงานชาวต่างชาติเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบ รัฐบาลเกาหลีจึงได้จัดให้มีศูนย์สนับสนุนการจ้างงาน (Employment Security Center : ESC) อยู่ทั่วประเทศเพื่อรับผิดชอบดูแล

5. ห้ามไม่ให้มีการทำงานผิดกฎหมายและการพำนักผิดกฎหมาย หากผู้ใช้แรงงานหลบหนีออกจากสถานประกอบการแรงงานผู้นั้นจะกลายเป็นแรงงานผิดกฎหมายและพำนักผิดกฎหมายทันที ซึ่งจะต้องถูกดำเนินการทางกฎหมายโดยให้ออกนอกประเทศ และเป็นบุคคลต้องห้ามเข้าสาธารณรัฐเกาหลีอีก และหากผู้ใช้แรงงานของประเทศใดประเทศหนึ่งหลบหนีออกจากสถานประกอบการจำนวนมากและบ่อยครั้ง รัฐบาลเกาหลีอาจจะระงับการรับแรงงานจากประเทศนั้นในอนาคตได้ด้วยเช่นกัน

6. การลงโทษนายจ้างที่ทำผิดกฎหมาย หากนายจ้างจ้างแรงงานผิดกฎหมาย นายจ้างผู้นั้นจะได้รับโทษตามกฎหมายแรงงาน EPS และกฎหมายการควบคุมดูแลตรวจคนเข้าเมือง

สำหรับมาตรการการผลักดันและลดจำนวนผู้ที่ลักลอบทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีแบบผิดกฎหมายนั้น สาธารณรัฐเกาหลีได้จัดมาตรการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

- ระดับสมัครใจเดินทางกลับ โดยสาธารณรัฐเกาหลีมีการสนับสนุนให้แรงงานต่างชาติที่ทำงานครบกำหนดตามสัญญาจ้างงานเดินทางกลับประเทศ โดยโอนเงินรางวัลสิ้นสุดสัญญา

จ้างให้เมื่อแรงงานเดินทางถึงประเทศตนแล้ว หรือจ่ายเงินรางวัลให้หลังจากผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง
ขาออกของสนามบิน

- ระดับการกวาดล้างแรงงานต่างชาติผู้ที่พำนักอาศัยผิดกฎหมาย โดยบุกจับผู้ทำงาน โดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน หรือทำงานผิดประเภท โดยไม่มีการแจ้งเตือนล่วงหน้า และสำนักตรวจคนเข้าเมืองเข้าปฏิบัติการตรวจจับในพื้นที่ที่มีแรงงานต่างชาติพำนักอาศัยหนาแน่น

- ระดับการลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืน โดยนายจ้างที่จ้างแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายจะได้รับโทษโดยไม่อนุญาตให้จ้างแรงงานต่างชาติโดยทันที สำหรับแรงงานต่างชาติจะไม่สามารถเดินทางเข้าสาธารณรัฐเกาหลีได้อีก พร้อมทั้งต้องเสียค่าปรับสำหรับกรณีพำนักโดยผิดกฎหมายน้อยกว่า 1 เดือน เป็นเงิน 100,000 วอน (3,000 บาท) สำหรับกรณีพำนักโดยผิดกฎหมายมากกว่า 1-3 เดือนเสียค่าปรับ 1,500,000 วอน (45,000 บาท) สำหรับกรณีพำนักโดยผิดกฎหมายมากกว่า 3-6 เดือนเสียค่าปรับ 2,000,000 วอน (60,000 บาท) และสำหรับกรณีพำนักโดยผิดกฎหมายมากกว่า 6 เดือนขึ้นไปเสียค่าปรับ 4,000,000 วอน (120,000 บาท)

ทั้งนี้หากทางสาธารณรัฐเกาหลีพบว่าประเทศใดมีผู้ลักลอบพำนักหรือทำงานอย่างผิดกฎหมายเป็นจำนวนมาก ทางสาธารณรัฐเกาหลีจะพิจารณาลดจำนวนนำเข้าแรงงานจากประเทศนั้น และไม่ต่ออายุบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดส่งแรงงานไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีด้วย

ข. ประเภทของแรงงานการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ

การย้ายถิ่นระหว่างประเทศของแรงงานไทยแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การย้ายถิ่นโดยสัญญาจ้างที่รัฐเป็นฝ่ายส่งเสริม และจัดการส่งออกแรงงาน ซึ่งประเทศไทยและประเทศฟิลิปปินส์ริเริ่มการส่งออกแรงงานไปสู่ประเทศปลายทางด้วยการทำสัญญาจ้าง (องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน สาขาประเทศไทย [IOM], 2552) นับตั้งแต่แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2530) รัฐบาลไทยได้กำหนดเป้าหมายเชิงนโยบายในการส่งเสริมการส่งออกแรงงานเพื่อป้องกันปัญหาการว่างงาน และระบุนโยบายการจัดการแรงงานให้แก่แรงงานไทยในต่างประเทศผ่านหน่วยงานของรัฐ หรือบริษัทจัดหางานเอกชนที่มีใบอนุญาตภายใต้ระบบการโยกย้ายถิ่นของแรงงานที่รัฐควบคุม ซึ่งการจัดให้มีสัญญาจ้างงานเพื่อต่อต้านกับการละเมิดสิทธิของแรงงานจากบริษัทจัดหางานที่มีจำนวนมากขึ้น แรงงานไทยในต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นแรงงานเพศชายทำงานในภาคการก่อสร้าง อุตสาหกรรมการผลิต เกษตรกรรม แต่แรงงานหญิงทำงานในภาคบริการในระดับครัวเรือน หรือพาณิชย์เป็นส่วนใหญ่ และเป็นการเดินทางไปทำงานผ่านช่องทางไม่ปกติซึ่งเป็นผลจากการมีเครือข่ายทางสังคมของการย้ายถิ่นเพิ่มขึ้น แต่ช่องทางนี้มีค่าใช้จ่ายที่สูง

การย้ายถิ่นของแรงงานไทยไปต่างประเทศยังมีผลกระทบต่อสมาชิกครอบครัวของแรงงาน (องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน สาขาประเทศไทย [IOM], 2552) เนื่องจากแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานส่วนใหญ่เป็นชายเป็นหัวหน้าครอบครัว อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อภรรยาที่ต้องมีหน้าที่ดูแลบุตรเพียงลำพัง ซึ่งอาจเกิดปัญหาชีวิตสมรสขึ้นระหว่างการย้ายถิ่นเกิดความเห็นต่างต้องปรับตัวและต้องยอมรับต่อความเปลี่ยนแปลง แต่แรงงานไทยพร้อมที่จะอดทนทำงานในสถานการณ์ลำบาก เพื่อต้องการมีเงินออมและส่งเงินกลับบ้าน เพื่อให้ตนเองและครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพื่อชำระหนี้และสามารถส่งบุตรเรียนต่อ ดังนั้นจึงพบได้ว่าแรงงานไทยในต่างประเทศได้ย้ายถิ่นจากประเทศไทยไปยังภูมิภาคเอเชียตะวันออก เอเชียอาคเนย์ เอเชียตะวันออกเฉียงกลางจำนวนมากขึ้น (องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน สาขาประเทศไทย [IOM], 2552) ซึ่งแรงงานต่างชาติที่มีสัญญาจ้างเปรียบเสมือนเป็นแรงงานรับเชิญที่เป็นแรงงานสับเปลี่ยนหมุนเวียนโดยประเทศปลายทางในแถบเอเชียไม่ต้องการให้แรงงานเหล่านี้ตั้งรกรากถาวร และคาดหวังให้แรงงานต่างชาติเดินทางกลับประเทศต้นทาง เมื่อหมดสัญญาจ้าง แต่ข้อบังคับและความคาดหวังดังกล่าวไม่สามารถยับยั้งแรงงานต่างชาติจากการสมรสและมีบุตรกับประชากรท้องถิ่นได้และไม่อาจป้องกันให้ผู้ย้ายถิ่นตัดสินใจอยู่ในประเทศเกินกำหนดที่อนุญาตพำนักได้

ซึ่งแรงงานไทยส่วนใหญ่เดินทางกลับประเทศเพียงช่วงเวลาหนึ่งก่อนทำสัญญาจ้างครั้งต่อไป เพื่อเดินทางกลับไปทำงานยังประเทศปลายทางเดิมหรือประเทศอื่นอีก หรือแรงงานยังคงอยู่ในต่างประเทศต่อไปและทำงานแบบไม่มีสัญญาจ้าง ซึ่งช่วงกลางทศวรรษ 1970 พบกลุ่มย้ายถิ่นแบบเอกเทศมีจำนวนเพิ่มขึ้น (องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน สาขาประเทศไทย [IOM], 2552) การมีนโยบายส่งเสริมการจ้างงานโดยมีสัญญาจ้างไม่อาจยับยั้งแรงงานไทยให้โยกย้ายถิ่นฐานและหางานทำด้วยตัวเองได้ ซึ่งการโยกย้ายถิ่นเพื่อทำงานของแรงงานมีความเปลี่ยนแปลงและมีพัฒนาการที่สำคัญนอกเหนือจากสาเหตุทางด้านการเมืองแล้ว สาเหตุในระดับครัวเรือนของผู้ย้ายถิ่นเองที่ให้การสนับสนุนและการมีเครือข่ายสังคมข้ามชาติจากกลุ่มคน ชุมชนต่างๆ และระดับเศรษฐกิจและสังคมในประเทศปลายทาง

2. การย้ายถิ่นโดยเอกเทศ

การย้ายถิ่นของแรงงานโดยเอกเทศ เป็นแรงงานออกนอกประเทศไทยแบบทั้งมีเอกสารถูกต้องและไม่มีเอกสาร โดยผู้ย้ายถิ่นสมัครงานโดยตรง หรือใช้บริการของบริษัทนายหน้าทั้งในระบบและนอกระบบ หรือผ่านเครือข่ายทางสังคม ในช่วงปี 1950 – 1960 คนไทยจำนวนมากเดินทางย้ายถิ่นไปยังสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และยุโรป หลังจากสำเร็จการศึกษาและพำนักอยู่ต่อในช่วงสงครามเย็นหญิงไทยสมรสกับทหารอเมริกันและได้ย้ายถิ่นฐานไปยังสหรัฐอเมริกา ต่อจากนั้นหลายปีต่อมาคนไทยนิยมเดินทางไปศึกษาต่อและหางานทำและพำนักอยู่ในกลุ่มประเทศ OECD ที่

ร่ำรวยกว่า (องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน สาขาประเทศไทย [IOM], 2552) ช่วงกลางทศวรรษที่ 1970 มีการย้ายถิ่นโดยเอกเทศหลากหลายมากขึ้น ด้วยการย้ายถิ่นฐานของแรงงานไปยังภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ และตะวันออกกลาง รัฐบาลไทยจึงพยายามส่งเสริมให้มีการส่งออกแรงงานสัญญาจ้าง เพื่อต่อต้านกับการละเมิดสิทธิของแรงงานจากบริษัทจัดหางาน แต่ไม่สามารถยับยั้งการย้ายถิ่นฐานเพื่อหางานเองของแรงงานไทย และการย้ายถิ่นฐานโดยเอกเทศไม่ลดน้อยลง พัฒนาการสำคัญในการย้ายถิ่นของแรงงานไทยนอกจากสาเหตุทางการเมืองแล้ว ในระดับครอบครัวของผู้ย้ายถิ่นเองที่ได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายทางสังคม และสังคมและเศรษฐกิจของประเทศปลายทางเป็นส่วนประกอบกระตุ้นใจ

การย้ายถิ่นของแรงงานโดยเอกเทศส่วนใหญ่มีอาชีพเหมือนการย้ายถิ่นของแรงงานมีสัญญาจ้างที่ซึ่งเป็นแรงงานทักษะต่ำ แต่แรงงานย้ายถิ่นโดยเอกเทศจะมีแรงงานทักษะสูงจำนวนมากว่า รวมไปถึงแรงงานวิชาชีพที่ได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา แรงงานหญิงไทยที่ย้ายถิ่นโดยเอกเทศมีจำนวนมากกว่าแบบมีสัญญาจ้าง นอกเหนือจากผู้ย้ายถิ่นหญิงไทยที่ไปสมรสกับพลเมืองปลายทางแถบภูมิภาคยุโรปส่วนใหญ่แรงงานหญิงทำงานในตลาดอาชีพผู้ช่วยแม่บ้านและผู้ดูแลคนป่วยที่อยู่ในประเทศปลายทางในภูมิภาคเอเชีย เช่น ฮองกง และญี่ปุ่น ซึ่งถือได้ว่าเป็นตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันสูง แรงงานไทยที่ย้ายถิ่นโดยเอกเทศและโดยผิดกฎหมายนั้นอาจเปลี่ยนสภาพให้เป็นแรงงานถูกกฎหมายได้เมื่อแรงงานถูกจ้างอย่างเป็นทางการหรือการได้สมรสกับคนท้องถิ่นของประเทศปลายทาง แต่ที่พบได้บ่อยคือการที่แรงงานไทยย้ายถิ่นอย่างถูกกฎหมาย แต่ฝ่าฝืนข้อบังคับของสัญญา หรือวีซ่าในภายหลัง ทำให้กลายเป็นผู้ย้ายถิ่นผิดกฎหมาย จึงตกอยู่ในความเสี่ยงและสูญเสียสิทธิในการคุ้มครองทางสังคมและกฎหมายจากประเทศปลายทาง

ค. นโยบายเกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นของแรงงานไทยจากประเทศต้นทางสู่ประเทศ

ปลายทาง

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นของแรงงานไทยมี 2 รูปแบบ คือ

1. นโยบายส่งเสริมแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์ เงื่อนไข และการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ได้จัดให้มียุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557) โดยให้ความสำคัญการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ โดยดำเนินการด้านความร่วมมือในการกำหนดมาตรฐานฝีมือระหว่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายแรงงานในภูมิภาค ส่งเสริม

ผู้ประกอบการไทยในการขยายการลงทุนไปต่างประเทศ คุ่มครองและส่งเสริมสิทธิและผลประโยชน์ของคนไทยและแรงงานในต่างประเทศ

การส่งเสริมการมีงานทำในต่างประเทศ เป็นนโยบายสำคัญที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาการว่างงานในประเทศ การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและสามารถนำรายได้เข้าประเทศ รวมทั้งต่อแรงงานไทยทำให้เกิดการพัฒนาทักษะฝีมือ และประสบการณ์เพิ่มขึ้นได้รับค่าตอบแทนที่สูงกว่าที่ได้รับในประเทศ ซึ่งหน่วยงานรัฐได้เห็นถึงความสำคัญ และมีบทบาทในการส่งเสริมและขยายตลาดแรงงานไทยในต่างประเทศ ในช่วงแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 – พ.ศ. 2529) ได้กำหนดนโยบายด้านแรงงานไทยในต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญด้านแรงงานไทยในต่างประเทศ ดังนี้

1. จะส่งเสริมให้แรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศให้มากที่สุด โดยรัฐจะดำเนินการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น และสนับสนุนการฝึกอบรมเพื่อยกระดับฝีมือคนงานให้ได้มาตรฐานตามที่ตลาดแรงงานต้องการ

2. รัฐบาลจะส่งเสริมการพัฒนาแรงงานในด้านความรู้ ฝีมือและความสามารถ เพื่อจะได้เพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น และจะให้คำแนะนำและความช่วยเหลือแก่แรงงานไทยในต่างประเทศ

3. จะเร่งแก้ไขปัญหาการว่างงานและเพิ่มพูนโอกาสในการทำงานให้มากขึ้น โดยส่งเสริมให้มีการจ้างงานทั้งในเมืองและในชนบท ขยายการให้บริการจัดหางานและฝึกอบรมด้านแรงงานออกไปสู่ส่วนภูมิภาคให้กว้างขวางรวมถึงส่งเสริม และคุ้มครองให้มีการจ้างแรงงาน

ช่วงแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้จัดแผนคุ้มครองและส่งเสริมการมีงานทำในต่างประเทศโดยแนวโน้มการทำงานในต่างประเทศ ซึ่งสถานการณ์และแนวโน้มการทำงานในต่างประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 นั้น ตลาดแรงงานไทยในต่างประเทศประกอบด้วยตลาดแรงงานหลักคือภูมิภาคเอเชีย รองลงมาในภูมิภาคตะวันออกกลาง สหรัฐอเมริกาและยุโรป ในช่วงปี พ.ศ. 2546 ตลาดแรงงานไทยอยู่ในภาวะชะลอตัวเนื่องจากประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และกลุ่มประเทศเอเซียมีนโยบายลดจำนวนแรงงานต่างประเทศ แต่ตลาดแรงงานในแถบยุโรป อเมริกาเหนือ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และตะวันออกกลางมีความต้องการที่มีทักษะฝีมือในภาคการผลิตและการบริการเพื่อสุขภาพเช่น การนวดแผนไทย สปา และในขณะนั้นตลาดแรงงานในสหรัฐอเมริกา ตะวันออกกลาง และยุโรปยังมีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้แรงงานส่งเงินกลับประเทศโดยผ่านระบบธนาคารมีจำนวนเทียบกับรายได้จากการส่งออกสินค้าของประเทศที่จัดอยู่ในอันดับ 8 ซึ่งสูงกว่าสินค้าอัญมณี ข้าว และยางพารา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2546) ต่อมาการส่งออกแรงงานไทยได้เพิ่มจำนวนขึ้นอีกครั้ง

เนื่องจากความต้องการแรงงานเพิ่มจากอิสราเอล สหรัฐอาหรับเอมิเรต กาตาร์ และการเปิดตลาดใหม่กับสาธารณรัฐเกาหลี

บทบาทของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมต่อการเดินทางไปทำงานต่างประเทศของแรงงานไทย แบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. บทบาทในการส่งเสริม ได้แก่ การส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดส่งแรงงานไทยไปต่างประเทศ เช่น การลดขั้นตอนการจัดส่งคนงานไปทำงานให้มีความคล่องตัว สะดวกรวดเร็วขึ้น การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านแรงงานต่างประเทศ เป็นต้น

2. บทบาทในการควบคุม ให้การเดินทางไปทำงานต่างประเทศของคนงานและการดำเนินการของบริษัทจัดหางานเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย

3. บทบาทในการคุ้มครองดูแล ได้แก่ การให้ความคุ้มครองดูแลช่วยเหลือปกป้องผลประโยชน์ของแรงงานไทยที่ทำงานอยู่ในต่างประเทศ

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดส่งคนหางานไปทำงานต่างประเทศดังนี้

1. จะต้องได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงานในด้านต่าง ๆ เพื่อกลับมาใช้ประโยชน์ในประเทศ

2. จะต้องมีความรู้ได้เพิ่มขึ้นอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

3. จะต้องมีความรู้คุณภาพชีวิต หรือมาตรฐานความเป็นอยู่ได้ดูคล้ายกับความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศที่ไปทำงาน

การบริหารงานจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ ซึ่งกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้ดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ.2528 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 ในการควบคุมดูแลให้การเดินทางไปทำงานต่างประเทศของคนงานตลอดจนการดำเนินการของผู้รับอนุญาตจัดหางานเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย ให้การส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดส่งแรงงานไปทำงานต่างประเทศเป็นไปตามนโยบาย รวมทั้งให้การคุ้มครองช่วยเหลือและปกป้องผลประโยชน์ของแรงงานไทยที่ทำงานอยู่ในต่างประเทศ

กรมการจัดหางานได้กำหนดมาตรการส่งเสริมการเดินทางไปทำงานต่างประเทศเป็นมาตรการหลักในการแก้ไขปัญหาการเลิกจ้างและการว่างงาน โดยเน้นการปรับปรุงการบริหารการจัดหางานของรัฐให้เป็นผู้นำการบุกเบิกตลาด ส่งเสริมภาคเอกชนให้สามารถเพิ่ม

ปริมาณการจัดส่ง และดำเนินการจัดส่งคนหางานไปทำงานต่างประเทศให้คล่องตัวมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดมาตรการดำเนินการเพื่อเป็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ให้สำนักงานแรงงานในต่างประเทศ รวบรวมแหล่งข้อมูลการจ้างแรงงานต่างชาติของประเทศนั้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้ภาครัฐ ภาคเอกชนและคนหางานทั่วไปสามารถติดต่อขอทราบข้อมูลตำแหน่งงานในประเทศนั้น และประสานงานอย่างใกล้ชิดกับกรมการจัดหางานในการจัดส่งคนหางานให้นายจ้างอย่างรวดเร็วทันความต้องการ

2. จัดคณะผู้บริหารร่วมกับภาคเอกชนเดินทางไปเจรจากับหน่วยงานที่กำกับดูแลการนำเข้าแรงงานต่างชาติเพื่อเปิดตลาดแรงงาน (Road show) หรือ ขอจัดสรรโควตาแรงงานไทย

3. ปรับปรุงกระบวนการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศโดยรัฐให้เกิดความคล่องตัว

4. สนับสนุนบริษัทจัดหางานในการจัดส่งคนหางานไปทำงาน ทั้งในตลาดแรงงานเดิม และขยายไปสู่ตลาดแรงงานใหม่ อำนวยความสะดวกในการจัดส่ง โดยลดขั้นตอนการอนุญาตจัดส่ง ลดระยะเวลาการดำเนินการแต่ละขั้นตอน และลดเอกสาร ให้เหลือเท่าที่จำเป็น

5. จัดประชุมบริษัทร่วมลงทุน หรือบริษัทที่ไปลงทุนในต่างประเทศ เพื่อขอความร่วมมือในการนำคนงานไทย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ถูกเลิกจ้างซึ่งส่วนใหญ่เป็นพนักงานสำนักงาน (white collar) ไปทำงานต่างประเทศ

6. ประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างต่างประเทศ แจ้งขอคนงานที่ต้องการโดยตรงมายังกรมการจัดหางาน โดยรับและส่งข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

7. เน้นความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการต่างประเทศ และภาคเอกชน ในการเปิดตลาดแรงงานใหม่ และรักษาตลาดแรงงานเดิม

8. การลดค่าใช้จ่ายในการไปทำงานต่างประเทศให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสมและเป็นธรรม โดยลดต้นทุนการซื้อตำแหน่งงานในต่างประเทศ

9. จัดระบบสาย-นายหน้าจัดหางาน และปรับปรุงการบริการของศูนย์ทะเบียนคนหางานเพื่อไปทำงานต่างประเทศ จัดอบรมเตรียมความพร้อมให้คนหางาน

10. จัดสินเชื่อให้คนหางานที่จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศ ตามโครงการสินเชื่อ เพื่อการไปทำงานต่างประเทศร่วมกับธนาคารกรุงไทย หรือธนาคารพาณิชย์อื่น

จากการที่ประเทศไทยต้องประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจทรุดตัว ในปี พ.ศ. 2539 ส่งผลต่อปัญหาการว่างงาน เนื่องจากบริษัทปิดกิจการหรือต้องการลดต้นทุนการผลิตโดยหันไปใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคน ทำให้สภาพตลาดแรงงานภายในประเทศขาดความสมดุล แรงงานไทยมีความต้องการไปทำงานต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการแสวงหาแหล่งการจ้างงานในต่างประเทศทดแทนตลาดแรงงานในประเทศ ดังนั้นหน่วยงานรัฐจึงได้กำหนดนโยบายในการบรรเทาปัญหาการว่างงาน ปัญหาแรงงานที่ถูกเลิกจ้าง โดยเร่งรัดการบรรจุงานใหม่ ประสานความช่วยเหลือผู้ถูกเลิกจ้างอย่างเป็นทางการเชื่อมโยงทั่วทุกจังหวัด เพื่อบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจ

โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การคุ้มครองและส่งเสริมแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ โดยมีกำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญไว้ 6 ยุทธศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2546) คือ

1. ยุทธศาสตร์การคุ้มครองแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ ให้มีความสำคัญกับการคุ้มครองแรงงานก่อนเดินทางไปทำงานต่างประเทศอย่างถูกต้อง เพื่อลดปัญหาการหลอกลวง ไม่ให้แรงงานถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง และให้ได้รับสิทธิประโยชน์ตามสัญญาจ้างมาตรฐาน กฎหมายแรงงานและได้รับสวัสดิการต่างๆ รวมทั้งการป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ

2. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ ให้มีความสำคัญกับการส่งเสริมแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ โดยให้เป็นนโยบายที่กระทรวงแรงงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องบูรณาการการทำงานร่วมกันให้มีการจัดส่งแรงงานไปทำงานต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยสร้างทางเลือกในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศที่สะดวก รวดเร็วและประหยัด ด้วยการเพิ่มบทบาทภาครัฐ ในการจัดส่งแรงงานไปทำงานมากขึ้น ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจการจัดหางานของเอกชน และศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบในการจัดตั้งองค์การอิสระที่ไม่แสวงหากำไรในเชิงธุรกิจ โดยอยู่ภายใต้การกำกับของกระทรวงแรงงานและส่งเสริมการขยายตลาดแรงงานในต่างประเทศ ในสาขาอาชีพใหม่ๆ ที่แรงงานไทยมีความสามารถ และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานต่างประเทศ

3. ยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถของแรงงาน มุ่งการเตรียมความพร้อมด้านทักษะฝีมือแรงงาน ภาษาต่างประเทศให้ได้มาตรฐานสากล สอดคล้องกับความต้องการของตลาดต่างประเทศ รวมทั้งให้มีการเพิ่มทักษะฝีมือเป็นการเฉพาะในตำแหน่งงานที่มีความต้องการสูง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแสวงหาอาชีพใหม่ๆ ที่ตลาดต่างประเทศต้องการ

4. ยุทธศาสตร์การรองรับแรงงานไทยที่กลับจากต่างประเทศ ให้มีความสำคัญกับการจัดทำระบบฐานข้อมูลแรงงานที่กลับจากต่างประเทศ เพื่อให้มีการสร้างเครือข่าย

แรงงานที่กลับจากต่างประเทศ ได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาพัฒนาการทำงาน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งให้มีการเทียบโอนเพื่อรับรองคุณวุฒิทางการศึกษาและคุณวุฒิ วิชาชีพในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้มีโอกาสได้รับค่าจ้างสูงขึ้น

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาาระบบข้อมูลสารสนเทศแรงงานไทยไปทำงาน ต่างประเทศ ให้ความสำคัญในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ โดย จัดทำระบบฐานข้อมูลทะเบียนประวัติแรงงานไทยที่ประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ แรงงานที่ทำงาน ในต่างประเทศ และแรงงานที่เดินทางกลับประเทศ รวมทั้งให้มีการจัดระบบข้อมูลความต้องการ แรงงานของตลาดต่างประเทศที่ทันสมัยและมีการใช้ประโยชน์จากระบบข้อมูลอย่างจริงจัง

6. ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ ให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์ให้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตลาดแรงงาน ขั้นตอนและวิธีการเดินทางไปทำงานต่างประเทศ เพื่อสร้างภูมิ ทัศน์งานให้กับประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทิศทางความต้องการแรงงานในต่างประเทศ เพื่อ เตรียมการยกระดับฝีมือแรงงานและป้องกันการหลอกลวง โดยให้มีการประสานงานด้านการ ประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่างๆ และให้มีการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานในทุกกระดับ เพื่อให้ ข้อมูลข่าวสารไปถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริงและทั่วถึง

2.5.2 การนวดแผนไทย (Thai Traditional Massage)

การนวดแผนไทยเป็นภูมิปัญญาไทยที่มีวิวัฒนาการสืบทอดมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย เป็น การดูแลสุขภาพด้วยวิธีธรรมชาติ ซึ่งประกอบไปด้วยการนวด การอบ การประคบ และใช้ยาสมุนไพร ที่ผู้นวดสัมผัสกับผู้ถูกนวดส่งพลังผ่านฝ่ามือไปบนตำแหน่งต่างๆของร่างกาย ซึ่งมีความแตกต่างจาก การนวดของชาวตะวันตกที่มุ่งเน้นการคลายกล้ามเนื้อตามสรีรวิทยา แต่การนวดแผนไทยนั้น จุดและ เส้นสำคัญบนร่างกายตามตำรา จะถูกกดและยืด เพื่อให้เกิดการไหลเวียนได้สะดวกของโลหิตเป็นการ ปรับสมดุลทั่วร่างกาย ซึ่งผู้นวดมีวิธีการอย่างเหมาะสมตามหลักวิชา ประสบการณ์ที่ได้รับการฝึกฝน โดยมุ่งเน้นนวดคลายเส้นตามหลักวิชานวดแผนไทยคือ เส้นประธานทั้งสิบเส้น ซึ่งแต่ละเส้นมีหน้าที่ หล่อเลี้ยงร่างกายในส่วนต่างๆ ทั่วร่างกายที่ประสานกัน การนวดแผนไทยเป็นกิจกรรมเพื่อ บำบัดรักษาอาการเจ็บป่วยและเป็นกระบวนการดูแลสุขภาพที่ได้สร้างความประทับใจแก่ ผู้ใช้บริการทั้งชาวไทยและต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นชาวเอเชีย อเมริกา และยุโรป โดยมีจุดขายสำคัญ คือการบรรเทาความเครียด ผ่อนคลายกล้ามเนื้อ บรรเทาอาการเจ็บป่วยบางชนิด ช่วยปรับสมดุลของ โครงสร้างร่างกาย ด้วยการนวดกระตุ้นโลหิตให้ไหลเวียนดีขึ้น และเพิ่มความยืดหยุ่นให้กับร่างกาย

การเติบโตในธุรกิจนวดแผนไทยนั้น เติบโตไปพร้อมกับด้านการท่องเที่ยว ซึ่งธุรกิจนี้ กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้มีรายได้ปานกลางจนถึงผู้มีรายได้สูงรวมไปถึงสถานที่ตั้ง ธุรกิจนวดแผนไทยนี้

สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ระดับผู้ประกอบการคนเดียว เป็นการรับจ้างนวดตามบ้านหรือเปิดบริการนวดในบ้านของตนเอง หรือเปิดบริการตามแหล่งชุมชน สถานที่ท่องเที่ยว เช่น แหล่งท่องเที่ยว ตลาด ศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้า หรือใกล้แหล่งที่พักของนักท่องเที่ยว ไปจนถึงการบริการในโรงแรม และ รีสอร์ท เมื่อนักท่องเที่ยวเหล่านี้ทดลองใช้บริการแล้ว ได้เกิดความประทับใจในการนวดแผนไทย ทำให้การนวดแผนไทยโด่งดัง และเป็นที่ต้องการมากในต่างประเทศ ส่วนใหญ่ผู้ที่ชื่นชอบการนวดแผนไทยคือเพื่อเป็นการพักผ่อน ผ่อนคลายความเครียด ความเมื่อยล้าจากการทำงานเป็นการนวดโดยทั่วไป และเป็นการนวดเพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพ อาทิอาการคอเคล็ดจากการเล่นกีฬา คีฬาชกมวย หรืออัมพฤกษ์ อัมพาต โดยส่วนใหญ่แล้วกลุ่มนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นชาวญี่ปุ่น เกาหลี ยุโรปหรืออเมริกันจะนิยมชื่นชอบการนวดเพื่อการพักผ่อนมากกว่า ดังนั้นธุรกิจนวดแผนไทยจึงมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ทั้งด้านผู้ให้บริการและสถานที่ให้บริการ ซึ่งการนวดแผนไทย การใช้สมุนไพรไทย และความมีอัธยาศัยในการบริการ จึงทำให้ธุรกิจนี้เติบโตค่อนข้างสูง โดยที่ได้รับความนิยมมากและเป็นรายได้หลักคือ สปาประเภท Hotel & Resort Spa ซึ่งกลุ่มลูกค้าเป็นชาวต่างชาติที่มีกำลังซื้อสูง และรองลงมาคือ Day Spa กลุ่มลูกค้าชาวไทยที่นิยมใช้บริการมากขึ้น

ความตกลงทางการค้า-การบริการระหว่างประเทศ

ในปีพ.ศ. 2538 ประเทศไทยมีความตกลงด้านการค้าการบริการระหว่างประเทศจำนวน 2 ฉบับคือ ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าการบริการ (General Agreement on Trade in Services : GATS) ภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก (WTO) และในปลายปีเดียวกันแถบประเทศสมาชิกอาเซียนได้ลงนาม ความตกลงการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Service: AFAS) ในปีพ.ศ. 2548 เป็นต้นมาประเทศไทยได้มีการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) กับประเทศคู่เจรจาต่างๆ มากขึ้น และมีความตกลงด้านการบริการเพิ่มขึ้นอีก 5 ฉบับ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2554) ได้แก่

4. ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA)
5. ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)
6. ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ACFTA)
7. ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลี (AKFTA)
8. ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA)

ซึ่งเป็นการเจรจาการค้าการบริการภายใต้กรอบเจรจาต่างๆ เพื่อเป็นการเปิดตลาดการค้าบริการเพิ่มขึ้นและต่อเนื่อง ซึ่งประเทศไทยจะต้องมีการเปิดตลาดการค้าบริการในระดับที่เพิ่มขึ้นโดยชาวต่างชาติสามารถเข้ามาทำงานและประกอบธุรกิจในประเทศไทย และในขณะเดียวกัน

คนไทยสามารถไปทำงานและประกอบธุรกิจในประเทศคู่แข่งที่มีความตกลงกันได้สะดวกขึ้น รวมไปถึงถึงการค่าบริการข้ามพรมแดนก็จะมีค่าสำคัญมากขึ้น

ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547 เป็นต้นมา หน่วยงานรัฐได้ให้การสนับสนุนธุรกิจสปาและนวดแผนไทยด้วยนโยบายการพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ Thailand as World Class Healthcare Destination โดยส่งเสริมธุรกิจบริการสุขภาพ ซึ่งเป็นหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ประเทศไทยนั้นเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติระยะที่ 1 (พ.ศ.2547-2551) ธุรกิจสปา-นวดแผนไทยได้เข้าสู่มาตรฐานสากลและเน้นทำการตลาดเชิงรุกในประเทศเป้าหมาย จัดประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมส่งเสริมธุรกิจและสนับสนุนการขยายตลาดไปยังต่างประเทศ ส่งผลให้ธุรกิจสปา-นวดแผนไทยเป็นที่ยอมรับมีชื่อเสียงในระดับสากล และกลายเป็นอีกธุรกิจบริการอีกสาขาหนึ่งที่ทำรายได้ให้กับเศรษฐกิจของไทย

ศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลกนอกจากสามารถนำเงินตราเข้าประเทศไทยเป็นจำนวนมากแล้วสำหรับธุรกิจสปา-นวดแผนไทยนั้นยังส่งผลต่อการขยายตลาดผลิตภัณฑ์สปา เพื่อบำบัดและเสริมความงาม ประเภทผลิตภัณฑ์ทำจากสมุนไพรไทยแต่ด้านความพร้อมของผู้ประกอบการในการลงทุนขยายกิจการไปยังต่างประเทศมีจำนวนไม่มาก เนื่องจากไม่พร้อมทางด้านเงินทุน ความจำกัดของข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการลงทุนในต่างประเทศ ข้อกีดกันการลงทุนในกิจการของประเทศต่างๆ และปัญหาเรื่องวีซ่า ใบอนุญาตทำงานของบุคลากรสปา-นวดแผนไทย ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการไทยที่ไปดำเนินกิจการในต่างประเทศเป็นการร่วมทุนกับคนต่างชาตินั้นๆ ที่สามารถช่วยอำนวยความสะดวกด้านกฎระเบียบ การจัดตั้งสปา-นวดแผนไทยและการรับพนักงานนวดไปทำงานในต่างประเทศ เช่น การร่วมเปิดธุรกิจสปาที่สิงคโปร์ ออสเตรเลีย และปารีสของ Thann Sanctuary Spa เป็นต้น นอกจากนี้พบว่าธุรกิจสปา-นวดแผนไทยได้รับความนิยมสูงจากปริมาณนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดยตลาดหลักที่สำคัญคือ กลุ่มลูกค้าชาวต่างชาติที่มาจากเอเชีย ยุโรปและตะวันออกกลางซึ่งเป็นตลาดที่มีศักยภาพ โดยกลุ่มลูกค้าชาวเอเชียมีความคุ้นเคยกับรูปแบบของสปา-นวดแผนไทย และเป็นตลาดที่อยู่ใกล้ ในขณะที่กลุ่มลูกค้าชาวยุโรปเป็นตลาดเป้าหมายเนื่องจากลูกค้ามีกำลังซื้อสูงและสนใจเพื่อเป็นการผ่อนคลาย บำบัดในแบบตะวันออกมากขึ้น ประเทศคู่แข่งที่สำคัญสำหรับธุรกิจสปา-นวดแผนไทย ส่วนใหญ่เป็นประเทศใกล้เคียง ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซียและฮ่องกง ซึ่งประเทศเหล่านี้ต่างมีการเติบโตในธุรกิจสปา-นวดสูง โดยเฉพาะประเทศสิงคโปร์ที่มีความพร้อมในการขยายกิจการไปยังตลาดต่างประเทศ จุดอ่อนในธุรกิจบริการสปา-นวดแผนไทยนั้น ประเทศไทยมีปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพ บุคลากรในสถานประกอบการขาดทักษะทางด้านภาษา รวมไปถึงผู้ประกอบการไทยขาดความพร้อมใน

การลงทุนขยายกิจการไปต่างประเทศขาดข้อมูลในการตัดสินใจ และมีข้อกีดกันการลงทุนในกิจการของประเทศต่างๆ รวมไปถึงปัญหาการให้ใบอนุญาตการทำงานวีซ่าของบุคลากร โรงเรียนสอนบุคลากรไม่มีเงินทุนสูงพอในการจดทะเบียนเป็นบริษัทจัดหางานกับกรมการจัดหางาน ซึ่งต้องวางเงินประกันในจำนวนสูงสำหรับการส่งบุคลากรไปทำงานยังต่างประเทศและที่สำคัญคือ ประเทศไทยมีปัญหาในเรื่องของภาพลักษณ์ในเชิงลบของการให้บริการสปา-นวดแผนไทย เนื่องจากผู้ประกอบการบางรายแอบแฝงการค้าบริการทางเพศในกิจการสปา-นวดแผนไทย

ในปัจจุบันธุรกิจสปา-นวดแผนไทยได้รับความนิยมมากในตลาดโลกแต่ในทางกลับกันภาพลักษณ์หรือมุมมองของผู้ใช้บริการนั้นบิดเบือนไป โดยถูกมองว่าเป็นธุรกิจบริการที่มีบริการแอบแฝง การมองในเชิงลบถึงการนวดแผนไทยควบคู่กับการค้าบริการทางเพศ และพนักงานนวดถูกลูกค้าฉ้อฉลด้วยความเข้าใจผิดว่าค้าบริการทางเพศจะต้องควบคู่กับการนวดไทยหรือคำว่า “Thai massage” หากไม่ดำเนินการแก้ไขภาพลักษณ์การนวดแผนไทยที่มีมาแต่โบราณ และเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ควรต้องมีแนวทางป้องกันการค้ามนุษย์ที่แอบแฝงมากับการนวดไทย ด้วยการเสริมคุณภาพ เสริมความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือ และแสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของประโยชน์ในการนวดแผนไทยที่สื่อถึงความป็นภูมิปัญญาไทยที่มีมาแต่บรรพบุรุษ สิ่งสำคัญคือต้องมีการร่วมมือธรรมาภิบาลต่อเจ้าของผู้ประกอบการและพนักงานนวดที่ผ่านการอบรมที่มีใบอนุญาตประกอบอาชีพ หรือทำงานในร้านนวดทั้งในและต่างประเทศให้ยุติพฤติกรรมการค้าทำแอบแฝงการค้ามนุษย์ซึ่งทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของประเทศด้วยตระหนักถึงจรรยาบรรณของการเป็นพนักงานนวดที่ดี และปฏิบัติตัวอย่างมีศักดิ์ศรี และรู้จักหลีกเลี่ยงหากถูกลวนลาม.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบของการวิจัย

เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) ด้วยการศึกษจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) ดังนี้

3.1.1 เอกสาร ทางด้านวิชาการ รายงานวิชาการ ข่าวหนังสือพิมพ์และบทความในนิตยสาร บทความในเว็บไซต์องค์กรและดูแลประโยชน์คนไทยในต่างประเทศ กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ สื่อสังคมออนไลน์อาทิ เฟสบุ๊ก เว็บไซต์เกี่ยวกับแรงงานอาชีพนวดแผนไทย บทความในกระดานข่าวชุมชนคนทำงานในสาธารณรัฐเกาหลี โดยรวบรวมความคิดเห็นและข้อเท็จจริงของแรงงานหญิงที่มีประสบการณ์จริงจากอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี และวิทยานิพนธ์ในแนวคิดการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ และแนวคิดการละเมิดทางเพศ

3.1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แรงงานหญิงไทยที่เป็นกรณีศึกษาจำนวน 8 คน โดยทำการสัมภาษณ์แรงงานหญิงไทยที่มีประสบการณ์จริงจากอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซลซึ่งต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ คือ เป็นแรงงานหญิงไทยที่ไปรับจ้างนวดแผนไทยในกรุงโซล ต้องอยู่พำนักและทำงานอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลีมากกว่า 1 เดือนขึ้นไปโดยไม่จำกัดจำนวนครั้งในการเดินทางเข้า-ออกสาธารณรัฐเกาหลี เป็นแรงงานวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 20-60 ปี การเลือกกรณีศึกษาด้วยวิธีการแนะนำต่อเนื่องจากกรณีศึกษาเดิม (Snowball Sampling Technique) ในการศึกษาครั้งนี้เลือกกรณีศึกษาจากการทำความรู้จักกับกรณีศึกษาที่ 1 ในฐานะเพื่อน และให้มีการแนะนำในกลุ่มเพื่อน หรือคนรู้จักของกรณีศึกษา ในอีกทางหนึ่งใช้วิธีการลงสนามจริงในร้านนวดไทยในกรุงโซลเพื่อใช้บริการและสอบถามทำความรู้จักกับแรงงานหญิงไทย ประสานมิตรและเริ่มแลกเปลี่ยนช่องทางการติดต่อ เช่น การสนทนาผ่านโปรแกรมแชทในเฟสบุ๊ก (Facebook) และโปรแกรมไลน์ (Line) เพื่อสัมภาษณ์ต่อเนื่องจากการสัมภาษณ์ที่ร้านนวด โดยมีระยะเวลาในการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน - ตุลาคม 2557

การคัดเลือกสถานที่ตั้งของร้านนวดแผนไทยในกรุงโซล ผู้วิจัยคัดเลือกตามลักษณะของพื้นที่ใกล้แหล่งธุรกิจ มหาวิทยาลัย ร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยว และชานเมืองกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี โดยผู้วิจัยเลือกสถานที่ตั้งร้านใน 4 เขตในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี (ตามแผนภาพที่ 3) คือ

1. เขตคังนัม (Gangnam-gu) พื้นที่ตั้งอยู่ทิศใต้ของกรุงโซล มีแม่น้ำฮันแม่น้ำสายหลักของกรุงโซล เป็นแหล่งธุรกิจการค้า สำนักงานบริษัท ร้านอาหาร สถานบันเทิง โรงแรมและที่อยู่

อาศัยราคาแพง และมีสภาพแวดล้อมที่ดี เขตคังนัมถือว่าเป็นพื้นที่ที่ดินราคาแพงในกรุงโซล เขตคังนัมมีร้านนวดแผนไทยเปิดให้บริการจำนวน 22 ร้าน (Google Map, 2014)

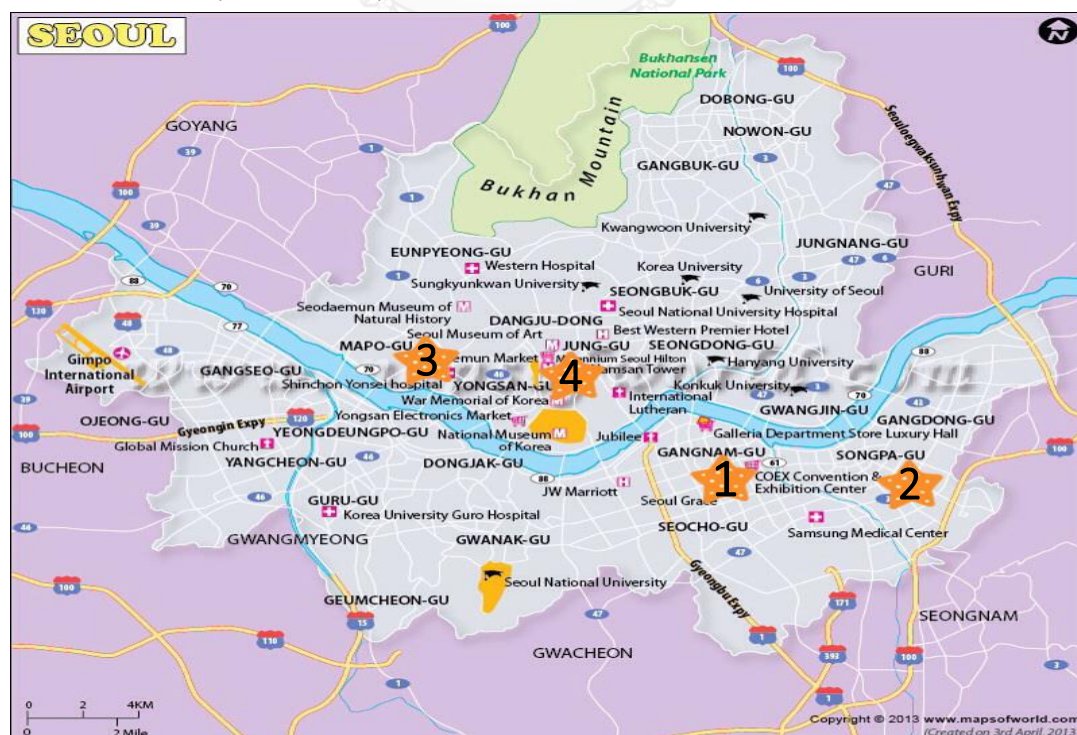
2. เขตซองปา (Songpa-gu) สถานีซัมซิล (Jamsil) ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของกรุงโซล ถือเป็นชานเมืองกรุงโซล เป็นที่ตั้งของศูนย์การค้าและสวนสนุกในร่มลอดใต้เวิร์ล ที่พักอาศัย และศูนย์กีฬาซึ่งเคยเป็นสถานที่แข่งขันโอลิมปิกในปี ค.ศ.1988 เขตซองปามีร้านนวดแผนไทยเปิดให้บริการจำนวน 10 ร้าน (Google Map, 2014)

3. เขตมาโป (Mapo-gu) อยู่ทางตะวันตกของกรุงโซล ใกล้มหาวิทยาลัยฮงอิก (Hongik University) มหาวิทยาลัยด้านศิลปะชื่อดังของสาธารณรัฐเกาหลี บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยเป็นที่ตั้งของร้านอาหาร คาเฟ่ และบาร์ ถือเป็นศูนย์รวมชีวิตกลางคืน นักท่องเที่ยวนิยมเรียกว่า ฮงแด (Hongdae) เขตซองปามีร้านนวดแผนไทยเปิดให้บริการจำนวน 1 ร้าน (Google Map, 2014)

4. เขตซุง (Jung-gu) ตั้งอยู่ใจกลางกรุงโซล เป็นที่ตั้งของแหล่งประวัติศาสตร์ พระราชวัง สำนักงานของรัฐ บริษัทเอกชน โรงแรม ร้านอาหาร สถานที่ท่องเที่ยว อาทิ แหล่งการค้ายอดนิยมเมียงดง (Myeongdong) ตลาดนัมแดมุน (Namdaemun) และหอคอยเอ็นโซลทาวเวอร์ (N Seoul Tower) เขตซุงมีร้านนวดแผนไทยเปิดให้บริการจำนวน 2 ร้าน (Google Map, 2014)

ภาพที่ 3: แผนที่แสดงตำแหน่งเขตพื้นที่ทำการศึกษาในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

ที่มาของภาพ : <http://www.mapsofworld.com>

3.1.3 การสังเกต สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของร้านนวดแผนไทย รวมไปถึงการตกแต่งภายในร้านนวดแผนไทย วิธีการทำงานของผู้แรงงานหญิงไทยผู้ให้ข้อมูล สังเกตถึงพฤติกรรมของลูกค้าในร้าน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ ผู้ประกอบการร้านชาวเกาหลีใต้ เจ้าหน้าที่สถานทูตไทย ประจำกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

3.1.4 การมีส่วนร่วม ผู้วิจัยเป็นลูกค้าเข้าไปใช้บริการนวดแผนไทยใน 4 เขต เพื่อให้ทราบถึงวิธีการนวด และสามารถสังเกตพฤติกรรมและสัมภาษณ์แรงงานหญิงไทย

1. เขตคังนัม (Gangnam-gu) ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการสัมภาษณ์แรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยจำนวน 2 คน โดยผู้วิจัยได้เข้าไปใช้บริการนวดตัวพร้อมกับการสัมภาษณ์เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ห้องนวดเป็นลักษณะห้องนวดคู่ มีประตูปิดมิดชิด

2. เขตซองปา (Songpa-gu) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยจำนวน 4 คน โดยผู้วิจัยได้เข้าไปใช้บริการจำนวน 2 ครั้งในการนวดฝ่าเท้า พร้อมกับการสัมภาษณ์ครั้งละ 1-2 ชั่วโมง สถานที่นวดเป็นแบบเปิดโล่ง มีเพียงผ้ามาบังเพื่อให้ความเป็นส่วนตัวเท่านั้น

3. เขตมาโป (Mapo-gu) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยจำนวน 1 คน โดยผู้วิจัยได้เข้าไปใช้บริการนวดตัวพร้อมกับการสัมภาษณ์เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ห้องนวดเป็นการตกแต่งเลียนแบบบ้านไม้ไทยโบราณมีประตูปิดมิดชิดไม่เปิดโล่ง ห้องนวดปิดไฟมืดภายในร้านเปิดเพลงไทยสากล

4. เขตชุง (Jung-gu) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยจำนวน 1 คน โดยผู้วิจัยได้พบแรงงานหญิงไทยบริเวณหน้าร้านนวดจึงเข้าขอสัมภาษณ์เป็นระยะเวลา 1.30 ชั่วโมง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ผู้วิจัย เป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม และกล้องถ่ายรูป แนวทางการสัมภาษณ์เจาะลึก

เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน สาเหตุการตัดสินใจไปทำงานอาชีพนวดแผนไทย วิธีการติดต่อ นายหน้าหรือเครือข่ายเพื่อหางานทำ วิธีชีวิตระหว่างการทำงาน รายละเอียดของงานอาชีพนวดแผนไทยและการล่วงละเมิดทางเพศนำไปสู่การค่าบริการแอบแฝงในอาชีพนวดแผนไทย ความแตกต่างในอาชีพนวดแผนไทยในประเทศไทยและต่างประเทศ ด้านปัญหาและอุปสรรคระหว่างการทำงานในต่างประเทศ

แนวคำถาม ได้แก่

1. ข้อมูลพื้นฐาน (อายุ, ถิ่นกำเนิด, ระดับการศึกษา, เศรษฐกิจในครอบครัว, อาชีพเดิม, ประสบการณ์ในอาชีพवाद, การได้รับการสนับสนุนจากคนในครอบครัวให้ทำงานในต่างประเทศ, การรับรู้ข่าวรับสมัครทำงานจากช่องทางใด)
2. ขอให้เล่าถึงขั้นตอนการเข้ามาทำงาน การติดต่อกับนายหน้าบริการจัดหางาน
3. การเตรียมตัวก่อนเดินทางมาทำงานต่างประเทศ (ปัจจัยในการตัดสินใจทำงานในต่างประเทศ, การรับรู้และเข้าใจในรายละเอียดของงานจากนายหน้า, ปัญหาหรืออุปสรรค)
4. ขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
5. ปัญหาและอุปสรรค ประสบการณ์การผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง
6. ขอให้เล่าถึงสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน และรายละเอียดงาน สวัสดิการที่ได้รับ ความรู้สึกต่องานที่ทำ มีความเสี่ยงด้านใดในการดำรงชีวิตในการทำงานมีการเสริมทักษะด้านใดเพิ่มหรือไม่
7. มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศบ้างหรือไม่
8. การปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่และด้านสังคมการรวมกลุ่มของคนไทยมีส่วนช่วยเหลือกันอย่างไร
9. จำนวนวันหยุด และกิจกรรมวันหยุดคืออะไร
10. รายได้เป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ ได้รับเงินเดือนหรือโดนหักค่าใช้จ่ายใด ช่องทางการส่งเงินกลับอย่างไร ได้รับเงินเดือนตรงตามที่ตกลงหรือไม่
11. อาชีพवादในต่างประเทศมีความแตกต่างและการล่องละเมิดทางเพศ ความเสี่ยงไปสู่บริการแอบแฝงอย่างไรกับอาชีพवादในประเทศไทย
12. ได้รู้ข้อมูลมาก่อนหรือไม่ หากอาชีพवादที่ทำอยู่มีการบังคับให้มีการค่าบริการแอบแฝง และมีแนวคิดแก้ปัญหาอย่างไร
13. การตัดสินใจไปทำงานต่างประเทศทำให้มีชีวิตที่ดีตามคาดหวังอย่างไรในอาชีพवाद และวางแผนชีวิตต่อไปอย่างไรสำหรับการทำงานอาชีพवादในต่างประเทศ

3.2.2 ข้อจำกัดของการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูล มีข้อจำกัดในการให้บันทึกภาพหรือเปิดเผยแสดงตัวได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการเคารพสิทธิส่วนบุคคล ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องใช้นามสมมติในการบันทึกข้อมูล เวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ต้องกระชับ เนื่องจากการทำงานของแรงงานหญิงไทยเป็นระบบงานหมุนเวียน 24 ชั่วโมง ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องมีความเตรียมพร้อมในการสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

3.3 ขั้นตอนในการวิจัย

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากแรงงานหญิงไทยที่มีอาชีพนวดแผนไทยในกรุงเทพฯ สาธารณรัฐเกาหลี โดยนำผลข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงสาเหตุการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ การติดต่อบริการจัดหางาน วิถีชีวิต ปัญหา และการละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนำมาวิเคราะห์ใน 3 ประเด็นหลักคือ

1. สาเหตุการตัดสินใจไปทำงานต่างประเทศในอาชีพนวดแผนไทยของแรงงานหญิงไทย
2. กระบวนการย้ายถิ่นในการจัดหางานไปทำงานต่างประเทศของแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทย
3. ประสบการณ์ระหว่างการทำงานนวดแผนไทยในต่างประเทศ และการละเมิดทางเพศไปสู่การค้าบริการแอบแฝง

บทที่ 4

ผลการศึกษา-วิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการย้ายถิ่นไปทำงานในรูปแบบไม่ปกติ และการละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทย กรณีศึกษารัฐกิจนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากแรงงานหญิงไทยที่มีอาชีพนวดแผนไทยในเขตคังนัม (Gangnam-gu) เขตซองปา (Songpa-gu) เขตมาโป (Mapo-gu) และเขตซุง (Jung-gu) กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลีจำนวน 8 คน โดยนำผลข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงสาเหตุการย้ายถิ่น การติดต่อบริการจัดหางาน ตลาดแรงงานในสาธารณรัฐเกาหลี วิถีชีวิต ปัญหา และการละเมิดทางเพศไปสู่การค้าบริการแอบแฝงของแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทย

4.1 ตลาดแรงงานในสาธารณรัฐเกาหลี และร้านนวดแผนไทยในกรุงโซล

ตลาดแรงงานโดยรวมของสาธารณรัฐเกาหลีที่มีต่อประเทศไทย โดยรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้มีข้อตกลงให้ความร่วมมือกันระหว่างรัฐต่อรัฐเพื่อรองรับแรงงานต่างชาติเข้าทำงานอย่างถูกกฎหมายด้วยระบบการอนุญาตจ้างงานแรงงานต่างชาติ (Employment Permit System : EPS) ซึ่งเป็นการจ้างงานแรงงานต่างชาติในจำนวนที่เหมาะสมและถูกกฎหมาย ซึ่งจำกัดการว่าจ้างงานแรงงานไร้ฝีมือเข้าทำงานใน 6 สาขา ได้แก่ งานโรงงานอุตสาหกรรม งานก่อสร้าง งานเกษตรและปศุสัตว์ งานประมง งานบริการในท้องถิ่น ร้านอาหาร การกำจัดของเสีย ซ่อมรถยนต์ พยาบาลและบริการในครัวเรือน แรงงานที่ได้รับการจ้างงานผ่านระบบ EPS นั้นจะได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายแรงงานและกฎหมายมาตรฐานแรงงาน กฎหมายความปลอดภัย และสุขอนามัยในอุตสาหกรรมเช่นเดียวกับแรงงานในสาธารณรัฐเกาหลี

แม้มีการจ้างงานผ่านระบบ EPS อย่างถูกกฎหมายแล้วก็ตาม แต่ในปัจจุบันแรงงานไทยย้ายถิ่นเพื่อทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีมีแบบผิดกฎหมายด้วย เป็นแรงงานไทยทั้งชายและหญิงที่เป็นแรงงานไร้ฝีมือที่ตัดสินใจเดินทางเพื่อไปทำงานเอง อาทิ งานด้านการเกษตร โรงงานขนาดย่อม เป็นต้น โดยผ่านการติดต่อจากนายหน้าชาวไทยในไทย และนายหน้าชาวไทยในสาธารณรัฐเกาหลีที่สามารถติดต่อรู้จักกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือจากเครือข่ายทางสังคมคนรู้จัก โดยอาศัยการยกเว้น

การตรวจลงตราเข้าเมืองที่ให้พำนัก 90 วัน ในฐานะนักท่องเที่ยว แต่แรงงานไทยเหล่านี้ใช้ช่องทางนี้ทำงาน แรงงานบางคนอยู่ไม่เกิน 90 วัน แต่ส่วนใหญ่อาศัยอยู่เกิน 90 วันเพื่อทำงานต่อ เก็บเงินส่งกลับไปยังครอบครัว กลุ่มแรงงานไทยมักเรียกผู้ที่อยู่พำนักเกิน 90 วันว่า “ฝิ่น้อย” แรงงานฝิ่น้อย จะไม่ได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมาย กฎหมายแรงงาน หรือทางด้านสุขภาพใดๆ ในปัจจุบันมีฝิ่น้อยจำนวนมากที่สุขภาพเจ็บป่วยจนถึงเสียชีวิตจากการทำงานหนักในสาธารณรัฐเกาหลี

ปัจจุบันหน่วยงานราชการที่ดูแลคุ้มครองคนไทยในต่างประเทศ (ประพันธ์ ดิษยทัต, 16 ตุลาคม 2557 ; อัครราชทูตที่ปรึกษาสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี, 2557) พบว่าคนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีที่เดินทางเข้ามาเพื่อการท่องเที่ยวแต่วัตถุประสงค์นั้นเพื่อแฝงตัวเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก นอกจากการเข้ามาทำงานอย่างถูกกฎหมายด้วยการผ่านระบบ EPS ยังมีคนไทยจำนวนมากเข้ามาทำงานในฟาร์ม โรงงาน งานเกษตร และงานนวดแผนไทย ด้วยการเดินทางมาหางานโดยผ่านนายหน้าเข้ามาเอง ซึ่งแรงงานเหล่านี้จะไม่ได้รับการคุ้มครองใดๆ แต่ถึงอย่างไรหน่วยงานรัฐต้องเข้าไปมีส่วนช่วยเหลือแม้ในยามเจ็บป่วย หรือเสียชีวิต ปัญหาของแรงงานฝิ่น้อยที่เกิดขึ้นและพบบ่อย คือ การทำบัตรประชาชนและพาสปอร์ตเล่มใหม่มีจำนวนถึมากขึ้น เนื่องจากแรงงานเหล่านี้ไม่ทำตามสัญญาจ้างงาน หลบหนีงานจึงไม่ได้รับพาสปอร์ตเล่มเดิมคืนจากนายจ้าง และเพื่อหางานใหม่ แรงงานจึงมาทำพาสปอร์ตเล่มใหม่ในจำนวนที่ถึขึ้นนั่นเอง ซึ่งดูเหมือนเป็นการสนับสนุนให้แรงงานไทยกระทำผิด ในเวลาแรงงานฝิ่น้อยเจ็บป่วย รัฐจะช่วยเหลือและมีหน่วยงาน NGO เข้าช่วยเหลือต่อเรื่องค่าใช้จ่ายกับโรงพยาบาลที่แรงงานฝิ่น้อยเข้ารับรักษา หากมีจำนวนค่าใช้จ่ายมาก และต้องนำกลับมารับการรักษาที่ประเทศไทย ค่าใช้จ่ายที่รัฐช่วยนั้นเมื่อแรงงานฝิ่น้อยถึงประเทศไทยครบ 2 ปีจะต้องชำระคืนกระทรวงการต่างประเทศ หากกรณีเสียชีวิต ทายาทหรือครอบครัวต้องเป็นผู้รับผิดชอบการชำระคืนรัฐต่อไป

สำหรับการทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีถือว่าเป็นงานที่ผิดกฎหมายเป็นงานที่สงวนไว้สำหรับคนพิการตาบอดชาวเกาหลีใต้เท่านั้น แต่ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการชาวเกาหลีใต้เองเป็นผู้จ้างแรงงานไทย โดยที่ผ่านมาจากหน่วยงานสถานทูตได้มีการประกาศเตือนผู้ที่ต้องการทำงานอาชีพนวดแผนไทยไปแล้วก็ตามว่าเป็นอาชีพที่มีความผิดตามกฎหมายท้องถิ่นสาธารณรัฐเกาหลี และเป็นไปได้อย่างมากที่หน่วยงานรัฐของสาธารณรัฐเกาหลีจะให้การยอมรับชาวต่างชาติทำงานนวด เพราะอาชีพนวดไม่ใช่งานฝีมือ และสาธารณรัฐเกาหลีเองสงวนไว้ให้คนพิการชาวเกาหลีใต้เท่านั้น หากเจ้าหน้าที่ของสาธารณรัฐเกาหลีพบเจอสามารถจับและดำเนินการส่งกลับสู่ประเทศต้นทาง งานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีเท่าที่เจ้าหน้าที่สถานทูตทราบ มีทั้งหน้าร้านและไม่มีหน้าร้าน ดังนั้นจึงเป็นการเสี่ยง

อย่างมากสำหรับผู้หญิงไทยที่เดินทางเข้ามาทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีที่จะโดนบังคับและถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยภาพรวมแล้วปัญหาของแรงงานไทยมีจำนวนมาก เนื่องจากการยกเว้นการตรวจลงตราเข้าประเทศของสาธารณรัฐเกาหลีเพื่อการท่องเที่ยวถึง 90 วัน ที่เป็นช่วงเวลาที่ดีที่คนไทยนั้นเข้ามาหางานทำจำนวนมาก เรียกได้ว่าเป็นช่องทางในการกอบโกยหรือมาขูดทอง

ซึ่งเห็นได้ว่าการจ้างงานอย่างถูกกฎหมายโดยผ่านระบบ EPS นั้นไม่รองรับการจ้างงานบริการอาชีพนวดแผนไทยที่แรงงานหญิงไทยต่างนิยมเดินทางย้ายถิ่นเพื่อไปทำงาน ซึ่งกฎหมายท้องถิ่นว่าด้วยเรื่องการให้บริการด้านสุขภาพของสาธารณรัฐเกาหลีนั้นธุรกิจบริการนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีเป็นงานที่สงวนไว้สำหรับชาวเกาหลีใต้หรือผู้พิการที่ผ่านการฝึกอบรมเท่านั้น แต่ด้วยกระแสในเชิงสังคมที่ชาวเกาหลีใต้นิยมใช้บริการนวดแผนไทย เพื่อผ่อนคลายจากความเหนื่อยล้าจากการทำงาน และเพื่อเป็นการพักผ่อนได้รับความนิยม โดยที่ผ่านมาจากข้อมูลองค์กรนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีมีสถิติในการเปิดร้านนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีมากถึง 69 แห่ง (Korea Thai Massage Association, 2007 : Online) และผู้ประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยชาวเกาหลีใต้เองนั้นมีความต้องการจ้างแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทยที่เปรียบเสมือนได้ขนาดกับเจ้าของต้นตำรับนวดแผนไทย และมีประสิทธิภาพ จึงทำให้เกิดความต้องการแรงงานในภาคบริการนวดแผนไทยจากผู้ประกอบการชาวเกาหลีใต้และได้รับความสนใจจากแรงงานหญิงไทยที่มีทักษะการนวดแผนไทยเดินทางย้ายถิ่นเพื่อทำงานในอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีเป็นจำนวนมาก

ผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทยชาวเกาหลีใต้ที่เปิดดำเนินกิจการธุรกิจนวดแผนไทยในรูปแบบ นวดฝ่าเท้า นวดตัว นวดอโรม่าด้วยน้ำมัน มาเป็นระยะเวลา 3 ปี (ปาร์ค จิม พัพ, 15 ตุลาคม 2557; ผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทยเขตซองพวา กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี, 15 ตุลาคม 2557) ให้ความเห็นถึงสาเหตุที่เปิดดำเนินกิจการนวดแผนไทยว่าผู้ประกอบการเองชอบการนวดแผนไทยเป็นการส่วนตัว และคนเกาหลีใต้ชื่นชอบการนวดเพื่อการผ่อนคลาย กลุ่มลูกค้าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยทำงานทั้งชายและหญิงชาวเกาหลีใต้ นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น โดยที่ร้านให้บริการนวดเพื่อสุขภาพอย่างเดียว ไม่อนุญาตให้มีการบริการแอบแฝง ในการจ้างงานพนักงานผู้ประกอบการติดต่อเอเจนซีนายหน้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์อินเทอร์เน็ต เพื่อประกาศหาพนักงาน โดยต้องการพนักงานคนไทยซึ่งถือว่าเป็นการนวดกับต้นตำรับ เป็นผู้ที่มีทักษะอย่างแท้จริง โดยมีเงื่อนไขในการจ้างงานทุกๆ 3 เดือน เพราะการเปลี่ยนพนักงานนวดถือเป็นการสร้างจุดสนใจให้กับลูกค้า ลูกค้าไม่เบื่อ สวัสดิการที่มีให้กับพนักงาน ทางผู้ประกอบการจะมีที่พักให้พนักงานได้อยู่ฟรี พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก

สัญญาณอินเทอร์เน็ต ข้าวสาร และค่าอาหารทุกเดือน พร้อมวันหยุดที่จัดหมุนเวียนไว้ให้ในแต่ละเดือน ปัญหาที่เกิดขึ้นมักเกิดจากการจ้างงานพนักงานนวดหญิงไทย มีในเรื่องของการหลบหนีการทำงานจากร้านหนึ่งไปยังอีกร้านหนึ่ง โดยไม่บอกกล่าวผู้ประกอบการล่วงหน้า ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการร้านที่ได้จ่ายค่านายหน้าล่วงหน้าไปแล้วนั้นต้องเป็นการจ่ายเงินที่สูญเปล่า ต้องดำเนินการติดต่อเอเจนซีนายหน้าเพื่อสมัครหาพนักงานอีก ซึ่งเป็นการเสียเงินและเวลา

ร้านนวดแผนไทยในกรุงโซล

สาธารณรัฐเกาหลี หรือ เกาหลีใต้

ภาพที่ 4: แผนที่สาธารณรัฐเกาหลี

ที่มาของภาพ : http://www.thefullwiki.org/South_Korea

สาธารณรัฐเกาหลีอยู่ทางทิศตะวันออกของทวีปเอเชีย มีพื้นที่ครอบคลุมทางใต้ของคาบสมุทรเกาหลี ร้อยละ 70 ของพื้นที่ประเทศเป็นเทือกเขาจึงเป็นประเทศที่มีเทือกเขามากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก สาธารณรัฐเกาหลีมีประชากร 50 ล้านคน (องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาหลีประจำประเทศ

ไทย, 2557) ประกอบด้วย 9 จังหวัด (โต) กรุงโซลเป็นเมืองหลวงของประเทศและมีเมืองใหญ่ๆ 6 เมือง ได้แก่ปูซาน แทกู อินชอน ควางจู แทจอน และอุลซาน สาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีทะเลญี่ปุ่นและช่องแคบเกาหลีกั้นไว้ ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ล่อแหลมนี้เองตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์จึงพบว่า สาธารณรัฐเกาหลีเคยตกเป็นอาณานิคมของประเทศญี่ปุ่นปี ค.ศ. 1910 จนกระทั่งสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ปี ค.ศ. 1945 คาบสมุทรเกาหลีจึงได้ถูกแบ่งแยกเป็นสองส่วน คือ ตอนเหนือเป็นของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีหรือเกาหลีเหนือ และตอนใต้เป็นของสาธารณรัฐเกาหลีหรือเกาหลีใต้ ที่ละติจูด 38 จนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 5: ธงประจำชาติสาธารณรัฐเกาหลี

ที่มาของภาพ : http://en.wikipedia.org/wiki/Flag_of_South_Korea

ธงประจำชาติสาธารณรัฐเกาหลีมีชื่อเรียกว่าแท็กกีก็ ลวดลายของธงบอกถึงสัญลักษณ์หยิน-หยาง วงกลมสีแดงครึ่งบนหมายถึง พลังในเชิงบวกหรือหยาง ส่วนวงกลมสีน้ำเงินครึ่งล่างหมายถึงพลังในเชิงลบหรือหยิน เมื่อพลังทั้งสองรวมกันเป็นหลักแห่งความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง สมดุลยภาพ และสมานสามัคคี วงกลมนี้ล้อมรอบด้วยสัญลักษณ์สี่อย่างที่อยู่แต่ละมุมคือ สวรรค์ ดิน ไฟ และน้ำ

ภูมิอากาศของสาธารณรัฐเกาหลีอยู่ในเขตอบอุ่นและมี 4 ฤดูที่แตกต่างกัน คือฤดูใบไม้ผลิ ใบไม้สะพรั่งเต็มต้นในปลายเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม ซึ่งช่วงฤดูนี้ในหลาย ๆ วันมีแสงแดดที่สดใส ฤดูร้อนซึ่งมีอากาศร้อนและมีฝนตกบ้างในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม ฤดูใบไม้ร่วงเริ่มขึ้นช่วงปลายเดือนกันยายนถึงพฤศจิกายน ท้องฟ้าโปร่ง ช่วงฤดูนี้พบใบไม้มีสีสันสดใสซึ่งเหมาะแก่การท่องเที่ยว ฤดูหนาวในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ มีอากาศหนาวเย็นจัดและมีหิมะ

ด้านวัฒนธรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของสาธารณรัฐเกาหลี ด้วยโครงสร้างทางสังคมแบบขงจื้อ ที่มีมานาน วัฒนธรรมและระดับอาวุโสยังคงให้ความสำคัญและมีความหมายอยู่มาก ผู้เยาว์จะต้องเคารพผู้

อาวุโสกว่า โดยปราศจากข้อโต้แย้งใดๆ ชาวเกาหลีใต้มักนิยมดื่มโซจู หรือมักกอรี่เป็นหลักที่ผลิตจากข้าวไปพร้อมกับการรับประทานอาหารสำหรับการเข้ากลุ่มสังสรรค์หลังเลิกงานโดยเฉพาะในการทำงานหรือติดต่อธุรกิจ การดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกันถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญกับจิตใจเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กรหรือการต้องการหาโอกาสพบปะสร้างความสัมพันธ์กันระหว่างบุคคล โดยใช้เหล้าเป็นสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ (Business Korea, 2014) ดังนั้นคนเกาหลีใต้จึงมีการเลี้ยงสังสรรค์ระหว่างคนทำงานอยู่เป็นประจำ (เรียกว่า เฮวซิก - 회식) การที่ผู้ใหญ่รินเหล้าให้ นั้นในความคิดของคนเกาหลีใต้ถือว่าเป็นเกียรติอย่างมาก เมื่อหัวหน้างาน รุ่นพี่ หรือลูกค้ำรินเหล้าให้ จะดื่มอย่างนอบน้อม หรือการดื่มเหล้าโซจูแบบครั้งเดียวหมดแก้วเป็นมารยาทที่ดีพึงกระทำ คนเกาหลีใต้นั้นยึดถือในระบบอาวุโสผู้ที่มีระดับทางสังคมสูงกว่าเสมอ การสังสรรค์ด้วยการดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกันเพื่อลดช่องว่างระหว่างกันจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนเกาหลีใต้เป็นประชากรที่มีการดื่มเหล้าเป็นจำนวนมาก และในการสังสรรค์ของคนเกาหลีใต้คือการนิยมไปต่อจากร้านดื่มแอลกอฮอล์ที่ 1 ไปต่อร้านที่ 2,3,4 แต่ในปัจจุบันหน่วยงานของรัฐได้พยายามรณรงค์ผ่านโฆษณาโทรทัศน์ในการไปดื่มแอลกอฮอล์เพื่อสังสรรค์ต่อเพียงร้านที่ 2 ก็พอเพื่อสุขภาพของผู้ดื่มนั่นเอง

กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี กลายเป็นศูนย์กลางทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการคมนาคมมาแล้วกว่า 600 ปี ในปัจจุบันประชาชนชาวเกาหลีใต้ประมาณ 10 ล้านคนจากเขตการปกครอง 25 เขตใช้ชีวิตอยู่ในกรุงโซลที่ถือว่าเป็นจุดศูนย์กลางของความรู้มากมาย มีการเก็บวัตถุโบราณของราชวงศ์โชซอน พระราชวังทั้ง 5 แห่ง คือ พระราชวังเคียงบกุง ขางต็อกกุง ขางเกียงกุง ถ็อกชุกุง และเคียงฮุยกุง และหลุมฝังศพกษัตริย์ต่างๆ ซึ่งถือเป็นมรดกทางประวัติศาสตร์ของกรุงโซล ทางด้านเศรษฐกิจของกรุงโซล เป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ของบริษัทกลุ่มธุรกิจยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ อาทิ เกีย มอเตอร์ ฮุนได แอลจี ซัมซุง ทำให้โซลเป็นศูนย์กลางทางด้านธุรกิจหลักจึงมีจีดีพีถึง 21 เปอร์เซ็นต์ของจีดีพีทั้งประเทศ และในเวลาเดียวกันกรุงโซลนั้นมีความทันสมัยเป็นสถานที่น่าดึงดูดใจอย่างโดดเด่นไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยว สวนสนุกในร่ม หอคอยกรุงโซลที่ถือเป็นสัญลักษณ์ นอกจากนี้ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวจีน ญี่ปุ่นและไทยเป็นจุดหมายปลายทางยอดนิยมในการท่องเที่ยวสาธารณรัฐเกาหลี

เขตพื้นที่ร้านนวดแผนไทยที่ทำการเก็บข้อมูลในกรุงโซล

1. **เขตคังนัม (Gangnam-gu)** พื้นที่อยู่ทางทิศใต้ของกรุงโซล ใกล้แม่น้ำฮันแม่น้ำสายหลักของกรุงโซลเป็นแหล่งธุรกิจการค้า ร้านอาหาร สถานบันเทิง สำนักงานบริษัท โรงแรมและที่อยู่อาศัยราคาแพง เป็นพื้นที่มีร้านนวดจำนวนมากและหลายประเภท อาทิ นวดสวีดิส นวดอโรมา บริการจิลจิลบังหรือโรงอาบน้ำ รวมถึงร้านตัดป้ายบริการนวดแผนไทย ร้านนวดแผนไทยมักอยู่ในอาคารรวม ต้องสังเกตภาพสัญลักษณ์การนวดแผนไทยในการแจ้งขึ้นที่ตั้งของร้านภายในอาคาร ร้านนวดแผนไทยร้านนี้ตั้งอยู่ชั้น 2 ของอาคาร 7 ชั้น ที่ตั้งอยู่ใกล้สี่แยกถนนในเขตคังนัม ที่มีส่วนต่อขยายของสถานีรถไฟใต้ดินสายที่ 9 การตกแต่งของร้านตกแต่งด้วยผ้าลายช้าง ผ้าลายช้างประดับเลื่อมใส่กรอบไม้ หมอนอิงลายช้าง และตุ๊กตาช้างจากไทยเพียงเล็กน้อย เมื่อลูกค้าเลือกรายการที่ต้องการนวด ลูกค้าต้องชำระค่าบริการก่อน จากนั้นเจ้าหน้าที่เคาเตอร์จะนำลูกค้าไปยังห้องนวด ซึ่งแบ่งเป็นห้องที่มีฟูกนอน 1 ฟูก และ 2 ฟูก แต่ละห้องมีประตูปิดมิดชิด มีไฟสลัว ภายในห้องจะมีพื้นที่สำหรับที่แขวนเสื้อผ้า และบนฟูกนอนจะมีชุดเป็นเสื้อผ้าคล้ายเสื้อม่อฮ่อม และเป็นกางเกงขาสั้นเท่าเข้าแบบยางยืด ฟูกนอนนั้นสามารถปรับอุณหภูมิเพิ่มความอุ่นได้ เมื่อสังเกตบนผนัง พบป้ายภาษาไทยเขียนเตือนพนักงานนวดห้ามพูดคุยเวลาทำงาน หากลูกค้าแจ้งเคาเตอร์ พนักงานนวดจะถูกปรับเป็นเงิน 50,000-100,000 วอน (1,500-3,000 บาท) เมื่อลูกค้าเปลี่ยนชุดเรียบร้อย พนักงานนวดจะนำถังไม้ใส่น้ำมาล้างเท้าให้ลูกค้าและเริ่มเข้าสู่การนวด เมื่อนวดเสร็จแล้วพนักงานนวดจะนำเครื่องต้มเป็นชา น้ำผึ้งมะนาวร้อนให้ลูกค้าดื่ม เพื่อเพิ่มความสดชื่น โดยที่ร้านมีห้องนวดประมาณ 8-10 ห้อง การแต่งกายของพนักงานนวดสวมใส่กางเกงขาสั้น เสื้อยืด ไม่มียูนิฟอร์ม ลูกค้าที่เข้าใช้บริการร้านนี้ดารากาehlerได้เข้าใช้บริการด้วย ร้านนี้เจ้าของร้านเป็นผู้หญิงชาวเกาหลีใต้ ราคานวดของร้าน

- Aroma 2 ชั่วโมง ราคา 150,000 วอน (4,500 บาท)
- Aroma 1 ชั่วโมง ราคา 90,000 วอน (2,700 บาท)
- นวดตัว 2 ชั่วโมง ราคา 100,000 วอน (3,000 บาท)
- นวดตัว 1 ชั่วโมง ราคา 80,000 วอน (2,400 บาท)
- นวดเท้า 1 ชั่วโมง ราคา 50,000 วอน (1,500 บาท)

ภาพที่ 6: เขตคังนัม (Gangnam-gu)

ที่มาของภาพ : ถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2557

ภาพที่ 7 : ภาพโฆษณาบนอาคารหน้าร้านนวดแผนไทยย่านเขตคังนัม (Gangnam-gu)
ที่มาของภาพ : ถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2557

ภาพที่ 8 : ภาพลักษณะห้องนวดตัวของร้านนวดแผนไทยในเขตคังนัม (Gangnam-gu)

ที่มาของภาพ : ถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2557

ภาพที่ 9: ชุดสำหรับลูกค้าของร้านนวดแผนไทยในเขตคังนัม (Gangnam-gu)

ที่มาของภาพ : ถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2557

ภาพที่ 10 : ภาพบริเวณด้านหน้าเคาน์เตอร์ร้านนวดแผนไทยในเขตคังนัม (Gangnam-gu)

ที่มาของภาพ : ถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2557

2. **เขตซงปา (Songpa-gu)** สถานีซัมซิล (Jamsil) ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของกรุงโซล ถือเป็นชานเมืองกรุงโซล และเป็นที่ตั้งของศูนย์การค้าและสวนสนุกในร่มลอตเต้เวิร์ล ที่พักอาศัยและศูนย์กีฬาซึ่งเคยเป็นสถานที่แข่งขันโอลิมปิกในปี ค.ศ.1988 ที่ตั้งของอาคารสำนักงาน ร้านอาหาร เป็นถนนที่คึกคักยามค่ำคืน และมีร้านบริการนวดแผนไทยบริการในอาคารรวม แต่มีภาพโฆษณาที่แสดงถึงมีบริการนวดแผนไทยบริเวณชั้นที่ตั้งของร้านด้านนอกอาคาร ร้านตกแต่งด้วยเครื่องตกแต่งแบบไทย โดยเจ้าของร้านนำเข้าจากประเทศไทย อาทิ ตุ๊กตาไม้ผู้หญิงยืนพนมมือ โคมไฟผ้าฝ้าย พัด และผ้าลายไทยใส่กรอบแขวนผนัง ตุ๊กตาช้าง ลูกประคบจากประเทศไทย ร้านนี้ให้บริการนวดเท้าด้วยเก้าอี้ และนวดตัวด้วยฟูกนอนกับพื้น ที่มีผ้าม่านปิดกั้นราคานวดของร้านสยามไทยมาสาจ โดยร้านนี้เจ้าของร้านเป็นผู้หญิงชาวเกาหลีใต้ ราคาดังนี้

- นวดเท้า 50 นาที ราคา 40,000 วอน (1,200 บาท)
- นวดตัว 1.30 ชั่วโมง ราคา 70,000 วอน (2,100 บาท)
- นวดตัว 2 ชั่วโมง ราคา 100,000 วอน (3,000 บาท)
- นวดอโรมา 1.30 ชั่วโมง ราคา 100,000 วอน (3,000 บาท)
- นวดอโรมา 2 ชั่วโมง ราคา 120,000 วอน (3,600 บาท)
- นวดอโรมา 2.30 ชั่วโมง ราคา 140,000 วอน (4,200 บาท)

ภาพที่ 11 : การตกแต่งบริเวณหน้าเคาเตอร์ร้านนวดแผนไทยในเขตซองปา (Songpa-gu)
ที่มาของภาพ : ถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2557

ภาพที่ 12 : ภาพบริเวณที่นั่งนวดฝ่าเท้าของร้านนวดแผนไทยในเขตซองปา (Songpa-gu)
ที่มาของภาพ : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2557

3. **เขตมาโป (Mapo-gu)** อยู่ทางตะวันตกของกรุงโซล ใกล้มหาวิทยาลัยฮงอิก (Hongik University) มหาวิทยาลัยด้านศิลปะชื่อดังของสาธารณรัฐเกาหลี บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยเป็นที่ตั้งของร้านอาหาร คาเฟ่ และบาร์ถือว่าเป็นศูนย์รวมชีวิตกลางคืน นักท่องเที่ยวนิยมเรียกว่า ฮงแด (Hongdae) ร้านนวดแผนไทยให้บริการในอาคารรวมสูง 5 ชั้น ที่ด้านล่างเป็นร้านอาหาร มีป้ายและภาพโฆษณาให้บริการนวดแผนไทยอย่างเด่นชัดที่บริเวณชั้น 2 ด้วยคำว่า Thai Massage Unisex Sleeping 24 ชั่วโมง เมื่อขึ้นบันไดขึ้นไปชั้น 2 พบประตูกระจกติดฟิล์มสีดำทึบ เมื่อเปิดประตูพบบรรยากาศในร้านสีขรึมๆ ทึบๆ การตกแต่งด้วยไม้สไตล์ไทย นำตุ๊กตานางรำ นางกวั๊ก ช่าง มาเป็นของตกแต่ง เจ้าของร้านเป็นผู้หญิงชาวเกาหลีโดยติดรูปขนาดเท่าตัวจริงตกแต่งไว้ที่บริเวณลิโอบบี้ ภายในร้านตกแต่งด้วยไม้แบบไทย จำลองศาลาไทยเล็กๆ สำหรับเป็นพื้นที่นั่งพักผ่อน บรรยากาศมีดีสลัวห้องนวดพื้นยกสูง ออกแบบเลียนแบบบ้านไทยที่มีบันได 2 ชั้นขึ้นชานบ้านขนาดเล็ก มีประตูปิด-เปิดภายในห้องนวด เป็นฟูกนอนปรับระดับความอ่อนได้ และตกแต่งด้วยตุ๊กตานางกวั๊ก ภายในร้านเปิดเพลงไทยสากล การแต่งกายของพนักงานร้าน พนักงานสวมใส่เสื้อยืดคอกกลมสีขาวไม่มีลวดลาย สวมกางเกงคล้ายๆ กางเกงเลสีดำ สำหรับห้องนวดลูกค้าในแต่ละห้องจะมีฟูกนอนจำนวน 2 ฟูก ภายในห้องตกแต่งด้วยตุ๊กตานางรำ นางกวั๊ก ภายในห้องนวดไม่มีแสงสว่างเลย เมื่อลูกค้าเลือกรายการที่ต้องการนวด ต้องชำระค่าบริการที่เคาเตอร์ พนักงานเคาเตอร์จะนำไปเปลี่ยนชุดในห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าที่มีห้องอาบน้ำ และตู้ล็อกเกอร์บริการ.

สำหรับราคานวดร้านนี้ ราคาดังนี้

▪ นวดเท้า 40 นาที	ราคา 45,000 วอน (1,350 บาท)
▪ นวดเท้า-หลัง-ไหล่ 1 ชั่วโมง	ราคา 65,000 วอน (1,950 บาท)
▪ นวดตัว 1.30 ชั่วโมง	ราคา 80,000 วอน (2,400 บาท)
▪ นวดตัว 2 ชั่วโมง	ราคา 100,000 วอน (3,000 บาท)
▪ Aroma 1.30 ชั่วโมง	ราคา 130,000 วอน (3,900 บาท)
▪ Aroma 2 ชั่วโมง	ราคา 150,000 วอน (4,500 บาท)

ภาพที่ 13 : ภาพป้ายหน้าร้านชั้น2 ของร้านนวดแผนไทยในเขตมาโป (Mapo-gu)
 ที่มาของภาพ : ถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2557

ภาพที่ 14 : ภาพป้ายหน้าร้านชั้น2 ของร้านนวดแผนไทยในเขตมาโป (Mapo-gu)
 ที่มาของภาพ : ถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2557

4. เขตชุง (Jung-gu) ตั้งอยู่ใจกลางกรุงโซล เป็นที่ตั้งของพระราชวัง สำนักงานของรัฐ และบริษัทเอกชน โรงแรม ร้านอาหาร สถานที่ท่องเที่ยว อาทิ แหล่งการค้ายอดนิยมเมียงดง (Myeongdong) ตลาดนัมแดมุน (Namdemun) และหอคอยเอ็นโซลทาวเวอร์ (N Seoul Tower) ที่ตั้งของร้านอยู่ในระแวกร้านอาหารที่มีพนักงานออฟฟิศมารับประทานข้าว กลางวันและกินดื่มในเวลาเย็นเป็นจำนวนมาก ในเขตนี้มีบริการนวดหลายประเภท นวดแผนจีน การนวดเท้า สปาเท้า และร้านนวดแผนไทย 1 ร้านเท่านั้นที่อยู่ในย่านร้านดื่ม โดยเขียนป้ายโฆษณาบริการนวดแผนไทยอย่างเด่นชัด เป็นอาคาร 3 ชั้นตอกลึก ด้านหน้าร้านเป็นกระจกติดฟิล์มสีดำ ชั้นล่างมีการตกแต่งด้วยผ้าลายช้างปักเลื่อมติดผนัง ตุ๊กตาไม้ ด้านหลังเคาน์เตอร์แบ่งซอยห้องเป็นห้องเล็กๆ เมื่อมีลูกค้าเข้ามาใช้บริการ ถ้าแก่ร้านชายชาวเกาหลีได้จะโทรเรียกพนักงานนวด ร้านนวดแห่งนี้บริเวณชั้นล่างเพิ่งเปิดให้บริการอาหารไทย การแต่งกายของพนักงานใส่เพียงเสื้อยืดกางเกงเลขายาวไม่มียูนิฟอร์ม ราคาร้านนวด มีดังนี้

- นวดเท้า 1 ชั่วโมง ราคา 50,000 วอน (1,500 บาท)
- นวดตัว-นวดAroma 1 ชั่วโมง ราคา 120,000 วอน (3,600 บาท)
และยังมีส่วนลดสำหรับสมาชิก VIP 20% ด้วย
- ค่าสมัครสมาชิก VIP MEMBER 20,000 วอน (600 บาท)

ภาพที่ 15 : ผู้วิจัยกับแรงงานหญิงไทยในเขตชุง (Jung-gu)

ที่มาของภาพ : ถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2557

ภาพที่ 16 : ด้านหน้าร้านนวดแผนไทยในเขตชุง (Jung-gu)

ที่มาของภาพ : ถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2557

4.2 ชีวิต ประสบการณ์ของแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทย: กรณีศึกษา

กรณีที่ 1 : แม้ว ("แม้ว (นามสมมติ),," สัมภาษณ์วันที่ 15 เมษายน 2557)

แม้ว หญิงสาวที่มีถิ่นกำเนิดจากอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี อายุ 37 ปี ผิวสองสีไว้ผมยาว หน้าคมแบบสาวไทยภาคใต้ รูปร่างไม่อ้วนและไม่ผอม จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มาจากครอบครัวฐานะปานกลาง โดยที่บ้านมีกิจการสวนยาง อาชีพเดิมก่อนเดินทางมาสาธารณรัฐเกาหลี แม้วทำอาชีพนวดแผนไทย และปัจจุบันยังมีธุรกิจร้านนวดแผนไทยเป็นของตนเองในอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สาเหตุที่ตัดสินใจมาทำงานอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ด้วยเศรษฐกิจที่ประเทศไทยไม่ค่อยดี และเงินเดือนผลตอบแทนจากงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ที่คาดว่าจะได้รับเป็นแรงจูงใจให้ตัดสินใจแม้วเดินทางมาทำงาน และต้องการประสบการณ์เรียนรู้ระบบการทำงานร้านนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีที่แม้วอาจนำมาปรับใช้ในร้านนวดแผนไทยของตนได้ด้วย การรับรู้ข่าวรับสมัครทำงานนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี แม้วได้รับการ

แนะนำจากเพื่อนบอกต่อกันมาโดยให้ติดต่อผ่านนายหน้าจัดหางาน โดยนายหน้าแจ้งเงื่อนไขต้องมีสุขภาพแข็งแรง ไม่จำกัดอายุ แต่ส่วนใหญ่ นายหน้าเลือกพนักงานอายุน้อย โดยนายหน้าเป็นผู้จัดส่งมายังร้านที่ได้ติดต่อกับนายหน้าไว้แล้ว ถือได้ว่าเป็นการเสี่ยงอย่างมากว่าจะได้พบกับร้านแบบไหน เจ้าของร้านเป็นแบบใด แต่นายหน้าจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้าถึงการรับเงินเดือนเบื้องต้นที่จะได้รับ และเวลาการทำงานที่ร้านนวดเปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง

ระยะเวลาการทำงานอาชีพนวดในกรุงโซลของแม่วั้นเป็นเวลา 7 เดือน ในอัตรา 1,500,000 วอนต่อเดือน (45,000 บาทต่อเดือน) ค่ารอบ 10% มีที่พักและข้าวสารให้ โดยรวมแล้วรายได้สุทธิต่อเดือนที่ได้รับโดยประมาณอย่างน้อย 2,400,000 วอน (72,000 บาท) สำหรับอาหารนั้น **บอส** อนุญาตให้ทำกันเองได้ โดยให้ทำสัญญาทำงาน 85 วัน บอสจะเก็บพาสปอร์ตไว้จนกว่าจะหมดสัญญาทำงาน หากอยู่เกิน 90 วันนิยมเรียกว่า **“อยู่เว่อ”** หากพนักงานนวดต้องการอยู่เว่อ หรือทำงานต่อหลังจากหมดสัญญาจ้าง บอสจะเพิ่มเงินเดือนให้ สำหรับเวลาทำงานของพนักงานนวด ร้านนวดในสาธารณรัฐเกาหลีส่วนใหญ่เป็นร้านนวดที่เปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง ดังนั้นในช่วงแรกๆ แม้วต้องปรับตัวในเรื่องของเวลาทำงานอย่างมาก

ขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางนั้น แม้วเสียค่าใช้จ่ายให้กับนายหน้าเป็นจำนวนเงิน 30,000 บาท หากเอกสาร(พาสปอร์ต)พร้อม นายหน้าจะซื้อแพคเกจทัวร์ให้ เมื่อเดินทางถึงสนามบินอินชอนในสาธารณรัฐเกาหลี และสามารถผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองได้แล้วทางร้านจะมารับ การรับเข้าทำงานของที่ร้านนั้น หากนายหน้าสามารถนำพนักงานมาส่งหรือทางร้านไปรอรับที่สนามบินได้แล้ว แม่ของบอส ซึ่งเป็นเจ้าของร้านนั้นเคยเรียนนวดแผนไทยที่วัดโพธิ์จะให้พนักงานนวดทดสอบการนวดก่อนที่จะปล่อยผ่านไปบริการนวดลูกค้าได้ เงินเดือนเดือนแรกจะถูกหักค่าตัวเครื่องบิน สำหรับประสบการณ์การผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองของแม่วั้นผ่านมาได้ตามปกติ ซึ่งในความคิดของแม้ว คิดว่าขึ้นอยู่กับดวงที่เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจะกักตัวไว้หรือไม่

การใช้ชีวิตระหว่างทำงานนวดแผนไทยในกรุงโซล แม้วได้กล่าวว่า “พวกเราไม่ต่างจากแรงงานพม่าในไทยเลย แต่แรงงานพม่าในไทยยังดีเสียกว่าตรงที่ยังมีอิสระเสรีมากกว่าพวกเราที่อยู่ที่นี่ พวกตนไม่กล้าออกไปไหนไกลๆ หรือไปเที่ยว เพราะพวกตนทำงานที่ผิดกฎหมาย ถือว่าเราไปแย่งงานนวดคนเกาหลี ถ้าอยู่เวอร์กี่กลัวที่จะโดนขอตรวจพาสปอร์ตเวลาออกไปข้างนอก” ในการทำงานในช่วงแรกๆ มีการปรับตัวเป็นอย่างมาก เนื่องจากร้านเปิดบริการ 24 ชั่วโมง ไม่มีตารางเวลาขึ้นอยู่กับลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ และบอสจะเป็นผู้พิจารณาว่าพนักงานคนไหนลงนวดให้ลูกค้า โดยดูตามลักษณะร่างกายของลูกค้าให้เหมาะสมกับแรงของพนักงานนวด วันๆหนึ่งสามารถรับลูกค้าที่ปริมาณ 4-6 รอบ สำหรับวันหยุดนั้นร้านนี้ไม่มีวันหยุดให้ แต่เมื่อพนักงานนวดนวดลูกค้าเสร็จจะขอพักผ่อนหรือออกไปข้างนอกบริเวณใกล้ๆ สามารถแจ้งบอสได้ รายได้ของพนักงานนวดในสาธารณรัฐเกาหลีถือ

ว่าได้รับรายได้มากกว่าทำงานนวดที่เมืองไทยมาก และส่วนใหญ่ไม่ได้ออกไปไหนจึงไม่มีค่าใช้จ่ายมาก ทำให้สามารถพอที่จะเก็บเงินได้บ้าง การจ่ายเงินเดือนพนักงานของร้านนวดนี้จะจ่ายเงินเดือนผ่านธนาคารในการรับเงินเดือนไม่มีโดนหักค่าใช้จ่ายใดๆ นอกจากเงินเดือนๆแรก ที่โดนหักค่าตัวเครื่องบิน และตนถือว่าโชคดีที่ได้บอสดูแลดีได้รับเงินเดือนตรงตามตกลงทุกเดือน ช่องทางที่แม่ส่งเงินกลับเมืองไทยคือเปิดบัญชีธนาคารและโอนเงินกลับเมืองไทย ทางด้านสุขภาพบอสของร้านจะดูแล หากพนักงานไม่สบายบอสจะพาไปหาหมอ

ความเสี่ยงในการดำรงชีวิตขณะทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี แม้กล่าวว่า ในการทำงานในร้านนวดมักพบลูกค้าลวนลามบ้าง สำหรับร้านนี้ลูกค้าเข้าร้านจำนวนมากในเวลา 04.00-06.00 น. เพื่อใช้บริการนวดและนอนพัก เมื่อลูกค้าตื่นนอนจะไปทำงานต่อทันที โดยทางร้านจะมีห้องอาบน้ำ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน รวมไปถึงเบาะหมี่สำเร็จรูปและเครื่องตีம்பริการ หากลูกค้าต้องการ ซึ่งบางครั้งมีลูกค้ามีอาการมินเมา ลูกค้าเลือกที่จะไม่กลับบ้านแต่จะอาศัยร้านนวดเพื่อใช้บริการนวด พักนอนและอาบน้ำ สำหรับความเสี่ยงและความกังวลต่อการโดนจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองนั้นจะขึ้นตรวจร้านโดยไม่แจ้งให้รู้ล่วงหน้า ล้วนคาดเดาไม่ได้ สำหรับร้านนี้บอสจะช่วยเหลือและมีเงินถึง โดยการเสียค่าปรับหากเมื่อพนักงานในร้านโดนจับกุม

ด้านข้อมูลในเรื่องกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศ แม้กล่าวว่าตนไม่มีความรู้ทางด้านข้อมูลเหล่านี้ ตนรู้เพียงแต่ว่าทำงานนวดในสาธารณรัฐเกาหลีเป็นเพียงงานที่ผิดกฎหมายของต่างชาติเท่านั้น

การเสริมทักษะต่างๆเพิ่มเติม แม้แล้วว่าได้เรียนรู้ภาษาเกาหลีเพื่อสื่อสารกับบอส ซึ่งเป็นศัพท์เกาหลีทางการนวดบ้าง และภาษาอังกฤษเพื่อไว้พูดคุยกับลูกค้าบ้าง

ลูกค้าที่ใช้บริการ ร้านนี้เป็นชาวเกาหลี ญี่ปุ่น และฝรั่ง บางครั้งมีตาราเกาหลีได้มีเข้ามาใช้บริการบ้าง ลูกค้านิยมเข้าใช้บริการหลังจากเลี้ยงสังสรรค์ ซึ่งบางคนอาจมีสภาพมินเมา ชาวเกาหลีได้นิยมนวดแผนไทยและชื่นชอบที่จะเลือกนวดกับพนักงานนวดคนไทยมากกว่านวดกับคนเกาหลีได้เปรียบเสมือนได้นวดกับต้นตำรับนั่นเอง

ความแตกต่างระหว่างทำอาชีพนวดแผนไทยในเมืองไทยและในต่างประเทศ แม้กล่าวว่าในเรื่องของความเสี่ยงในการล่วงละเมิดทางเพศนั้น สำหรับการทำอาชีพนวดแผนไทยที่เมืองไทยจะชัดเจนว่าลูกค้ามานวดเพื่อสุขภาพ เพื่อผ่อนคลาย แต่สำหรับสาธารณรัฐเกาหลีที่ร้านนวดแผนไทยเปิด 24 ชั่วโมง ซึ่งมีบ้างที่ลูกค้าสภาพมินเมามาใช้บริการและเกิดลวนลาม พนักงานนวดต้องหาวิธีเอาตัวรอดเองให้ได้ ต้องรู้จักป้องกันตนเอง แต่สำหรับร้านนี้ไม่มีบริการแอบแฝง แต่ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับความสมัครใจของพนักงานนวดเองด้วย หากต้องการทิปหรือเงินพิเศษเยอะๆ ซึ่งส่วนใหญ่พนักงานนวดจะทำ เนื่องจากพื้นที่สภาพแวดล้อมห้องนวดที่เป็นส่วนตัว ปิดมิดชิดที่เอื้อสามารถทำให้ลูกค้าได้

ทัศนคติต่อการทำงานในต่างประเทศ การตัดสินใจมาทำงานในต่างประเทศเช่นนี้ ทำให้แม้ว่าคิดว่าเป็นประสบการณ์ที่ดี เป็นการฝึกความอดทน ความแกร่ง แลกกับรายได้ที่ได้รับจำนวนมาก แต่ถึงอย่างไรคิดว่าไม่มีที่ไหนดีเท่าเมืองไทยบ้านเรา การที่ได้เข้ามาทำงานเป็นพนักงานนวดที่กรุงโซล แม้จะได้กล่าวว่ามีค่าตอบแทนสูง ในด้านค่าแรงที่ได้รับ แต่ในทางกลับกันไม่คุ้มทางด้านร่างกายและจิตใจ รู้สึกเหนื่อย เนื่องจากร้านเปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง เช่น เวลา 02.00น. เป็นช่วงเวลาที่พักผ่อน แต่ถ้าลูกค้าเข้าใช้บริการ ต้องตื่นมานวดลูกค้า ดังนั้นต้องดูแลสุขภาพต้องมีความอดทน ความอดทน คิดว่าหากผ่านประสบการณ์นี้ไปได้จะทำให้เป็นคนเข้มแข็งยิ่งขึ้น

วางแผนชีวิต แม้วางแผนไว้ว่าจะกลับเมืองไทย เพื่อดูแลกิจการนวดแผนไทยของตนเองที่มีอยู่ หลังจากทำงานนวดในกรุงโซลและคิดว่าเป็นไปได้ยากที่จะได้กลับมาทำงานนวดที่สาธารณรัฐเกาหลีอีกครั้งต่อไป เพราะตนอยู่เวร์เกิน 90 วัน

กรณีที่ 2 : ตาล ("ตาล (นามสมมติ),," สัมภาษณ์วันที่ 15 เมษายน 2557)

ตาล อายุ 25 ปี ตาลเป็นเด็กสาวรูปร่างเล็ก ผอมบาง ใฝ่ฝันอยากเป็นนางงาม เป็นเด็กสาวเงิบๆ ไม่ค่อยคุย ตาลจะออกตัวบ่อยๆ ว่าตนเองเพิ่งมาทำงานใหม่ยังรู้อะไรไม่มาก ตาลเป็นคนอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี ฐานะทางบ้านปานกลาง อาชีพเดิมก่อนตัดสินใจมาทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลี ตาลทำงานนวดแผนไทยในอุดรธานี สาเหตุที่ตัดสินใจมาทำงานอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ตาลรู้มาว่างานนวดที่สาธารณรัฐเกาหลีนั้นได้รับเงินเดือนเป็นจำนวนมาก จึงสนใจที่เดินทางมาทำงานนวดที่นี่ ซึ่งน่าจะจะมีเงินเดือนมากกว่าทำงานนวดในไทยที่คาดหวังว่าจะได้รับจำนวนเงินที่สูง การรับรู้ข่าวรับสมัครทำงานนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี โดยได้รับคำแนะนำจากเพื่อนให้ติดต่อกับนายหน้าจัดหางาน โดยนายหน้าว่าต้องทำงานในร้านนวดที่เปิดบริการ 24 ชั่วโมง ทางร้านมีที่พักให้ และเงินเดือนที่จะคาดว่าจะได้รับ

ระยะเวลาการทำงานอาชีพนวดในกรุงโซล ประสบการณ์ทำงานนวดของตาลในสาธารณรัฐเกาหลีเพียง 1 เดือนเท่านั้น ค่าตอบแทนได้เงินเดือนที่ 1,500,000 วอน (45,000 บาท)รวมทั้งค่ารอบอีก 10% รวมรายได้สุทธิอย่างน้อยราว 2,400,000 วอนต่อเดือน (72,000 บาท) ทำสัญญาจ้าง 85 วัน วันทำงานต้องสแตนด์บาย 24 ชั่วโมง ไม่มีตารางที่แน่นอน ไม่มีวันหยุด แต่สามารถขออนุญาตเจ้าของร้านได้ หากต้องการออกไปข้างนอกร้าน ขึ้นตอนและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง สำหรับการได้เข้ามาทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีนั้นตาลเสียค่านายหน้าเป็นเงิน 30,000 บาท โดยนายหน้าส่งตาลมาพร้อมกัน 2 คน แต่ตาลสามารถผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองที่สนามบินอินชอนมาได้ แต่อีกคนที่เดินทางมาพร้อมกันไม่สามารถผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองที่สนามบินอินชอน และถูกส่งตัวกลับ

เมืองไทยของเย็นวันที่ไปถึงพร้อมเสียค่าปรับเป็นจำนวนเงิน 5,000 วอนให้กับตำรวจตรวจคนเข้าเมืองด้วย

การใช้ชีวิตระหว่างทำงานนวดแผนไทยในกรุงโซล ตาลกล่าวว่าตนเพิ่งมาอยู่ได้เพียง 1 เดือน และอยู่ในช่วงของการปรับตัว ต้องรักษาสุขภาพให้แข็งแรง ตาลมักจะไม้ออกไปข้างนอกร้าน จะพยายามนอนหลับพักผ่อน ออมแรง เพราะลูกค้าคนเกาหลีนิยมให้นวดหนัก ซึ่งในขณะที่ผู้วิจัยเข้าพูดคุยนั้นตาลเป็นไข้หวัดอยู่ด้วย และตาลยังกล่าวว่ายังโชคดีที่พี่ๆ พนักงานนวดที่ร้านคอยช่วยเหลือกันดี แบ่งอาหารร่วมกัน ส่วนเงินเดือนสำหรับเดือนแรกของตาล ตาลบอกว่าโดนบอสหักค่าเดินทาง ดังนั้นตาลจึงยังไม่เคยส่งเงินกลับเมืองไทย

ความเสี่ยงในการดำรงชีวิตขณะทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ลูกค้าเกาหลีจะนิยมนวดหนักและลูกค้ามีสภาพมีเมมา ดังนั้นหลายครั้งที่ตาลโดนลวนลาม ต้องหาวิธีป้องกันตนเอง ด้านข้อมูลในเรื่องกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศ สำหรับความรู้ความเข้าใจทางด้านกฎหมายระหว่างประเทศ ตาลไม่มีความรู้ ตาลคิดเพียงแต่อยากมาทำงานเพื่อให้ได้รับเงินและสามารถเก็บเงินที่มากเท่านั้น การเสริมทักษะต่างๆเพิ่มเติม สำหรับทักษะที่ต้องเสริมเพิ่มคือการพูดภาษาอังกฤษ ให้พอที่จะสื่อสารได้กับบอสและลูกค้า ลูกค้าที่ใช้บริการในระยะเวลา 1 เดือนที่ทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลี ตาลนั้นได้เจอแต่ลูกค้าชาวเกาหลีใต้เท่านั้น ในสภาพมีเมมาบ้าง เข้าใช้บริการหลังจากการทำงาน หรือเลี้ยงสังสรรค์ วันๆหนึ่งให้บริการลูกค้าอยู่ที่ประมาณ 4 รอบเป็นอย่างน้อย

ความแตกต่างระหว่างทำอาชีพนวดแผนไทยในเมืองไทยและในต่างประเทศ ตาลกล่าวว่า เงินเดือนที่ได้รับนั้นได้รับเป็นจำนวนมากกว่าทำงานนวดที่เมืองไทย สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการบังคับให้มีบริการแอบแฝงด้วยหรือไม่ นั้น ตาลไม่เคยรู้ข้อมูลมาก่อน แต่เข้าใจว่าเป็นการนวดเพื่อผ่อนคลายเพื่อสุขภาพเท่านั้น ซึ่งโชคดีที่ได้มาอยู่ที่ร้านไม่มีบริการแอบแฝง ทักษะคิดต่อการทำงานในต่างประเทศ ตาลยังไม่รู้สึกว่าคุณค่าหรือไม่ สำหรับการมาทำงาน ยังไม่สามารถบอกได้ เพราะเพิ่งมาอยู่เพียง 1 เดือน แต่ในเรื่องของรายรับได้รับเงินเดือนมากกว่าทำในเมืองไทยอยู่มากจึงเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ต้องการอยู่ทำงานที่นี่ต่อไป วางแผนชีวิต ตาลยังไม่ได้วางแผนใดๆ ต่อจากนี้ไป ซึ่งตาลคิดว่าจะอยู่ทำงานเป็นพนักงานนวดในสาธารณรัฐเกาหลีไปเรื่อยๆ เท่าที่จะมีแรงทำได้และเก็บเงินได้และส่งกลับบ้าน

กรณีที่ 3 : บี ("บี (นามสมมติ),," สัมภาษณ์วันที่ 17 เมษายน 2557)

บี พนักงานนวดร้านไทสปา ร้านตั้งอยู่บริเวณไม่ไกลจากทางออกหมายเลข 9 ของสถานีรถไฟใต้ดิน บีเป็นหญิงสาวอายุ 25 ปี บ้านเกิดอยู่ในจังหวัดหนองคาย เป็นเด็กสาวร่างเล็กแต่แข็งแรง ผิวขาว ไขมันสั้น ตาโตจัดว่าเป็นสาวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่หน้าตาดี บีไม่ชอบเรียนหนังสือ ดังนั้น

จึงเรียนจบเพียงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีกล่าวว่าไม่ชอบนั่งเรียนหนังสือแต่ชอบที่จะใช้แรง ก่อนที่ปีทำอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ปีเคยทำงานนวดแผนไทยในกรุงเทพฯ ย่านสีลม และย่านอ่อนนุชใกล้กับสถานีบีทีเออ่อนนุช สาเหตุที่ตัดสินใจมาทำงานอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ปัจจัยในการตัดสินใจเดินทางมาทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีของปีนั้น เนื่องจากเคยทำงานนวดแผนไทยย่านสีลมได้รับเงินเดือนแต่ไม่มีเงินออม เพราะการอาศัยในกรุงเทพฯ นั้นมีค่าใช้จ่ายไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการเดินทาง ค่าที่พัก และอาหาร จึงตัดสินใจมาทำงานนวดที่สาธารณรัฐเกาหลี เพื่อจะได้ประสบการณ์และมีเงินเก็บ

การรับรู้ข่าวรับสมัครทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อนที่ทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีแนะนำงานนวดแผนไทยให้กับปี ช่วงที่เดินทางมาสาธารณรัฐเกาหลีใหม่ๆ ปีได้ทำงานนวดในร้านนวดแผนไทยในภาคกลางของสาธารณรัฐเกาหลีหรือจังหวัดแทจอน (Daejeon) แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองเข้าตรวจบ่อย เพื่อนจึงแนะนำให้มาสมัครร้านปัจจุบันที่อยู่ในกรุงโซล ระยะเวลาทำงานอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซล ปัจจุบันปีเป็นพนักงานนวดแผนไทยเป็นเวลา 1 ปีแล้ว ทางร้านจะทำสัญญาการจ้างงานพร้อมเก็บพาสปอร์ต จะคืนให้ต่อเมื่อทำงานครบตามสัญญาจ้าง

ขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การได้งานของปีโดยเพื่อนแนะนำ ทำให้ปีไม่มีค่าใช้จ่ายในเรื่องของนายหน้า แต่ปีต้องซื้อตั๋วเครื่องบินเดินทางมาเองราวๆ ไม่เกิน 18,000 บาท ซึ่งเป็นการเดินทางมาสาธารณรัฐเกาหลีเป็นครั้งแรก และสามารถผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองมาได้ด้วยดี ร้านแห่งนี้กำหนดให้พนักงานมีวันหยุดเดือนละ 2 วัน รายได้ที่ได้รับต่อเดือนคือ 1,500,000 วอน (45,000 บาท) มีค่ารอบ 10% รวมรายได้สุทธิอย่างน้อยต่อเดือน 2,300,000 วอน (68,000 บาท) ทางร้านจัดที่พักอยู่ห่างร้านประมาณ 100 เมตร สำหรับอาหารจะมีข้าวสารและไข่ไก่ให้พนักงานทำกับข้าวกันเอง เมื่อมีลูกค้าเข้าใช้บริการ เจ้าหน้าที่เคาน์เตอร์จะโทรหาพนักงาน ลูกค้าต้องรอประมาณ 10 นาที โดยเงินเดือนทางร้านจะจ่ายให้แก่พนักงานเดือนละ 1 ครั้ง แต่สำหรับเงินค่ารอบจ่ายให้พนักงานเดือนละ 2 ครั้ง

การใช้ชีวิตระหว่างทำงานนวดแผนไทยในกรุงโซล กิจกรรมในวันหยุดของปีจะเที่ยวบริเวณใกล้ๆ ร้าน หรือบางครั้งรับงานนวดแผนไทยแทนเพื่อนในร้านนวดอื่นๆ สังคมคนไทยในร้านให้ความช่วยเหลือกันดี แบ่งปันอาหาร ส่วนข้าวสารติดต่อกับคนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีนิยมติดต่อผ่านโซเชียลมีเดีย อาทิ เฟสบุ๊ก ซึ่งข้อมูลจะถึงกันและรวดเร็ว เช่นการบอกต่อเรื่องเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองขึ้นตรวจจับตามร้านนวดแผนไทย หรือสถานที่ต่างๆ ที่คนไทยแอบเข้าทำงาน เป็นต้น

ความเสี่ยงในการดำรงชีวิตขณะทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี งานอาชีพนวดแผนไทยนั้นมีความเสี่ยงต่อการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งจากประสบการณ์ของปีได้

เคยกระโดดหนีตำรวจตรวจคนเข้าเมืองผ่านทางหน้าต่างและวิ่งหนีด้วยเท้าเปล่ามาแล้ว ปียังเล่าว่าการมาทำงานนวดแผนไทยที่สาธารณรัฐเกาหลีจะไม่มี work permit ให้ เพราะงานนวดเป็นงานไม่รองรับสำหรับชาวต่างชาติ ชาวต่างชาติที่ทำอาชีพนวดในสาธารณรัฐเกาหลีถือว่าทำผิดกฎหมายเป็นการแย่งงานของคนเกาหลีได้ อาชีพนวดจะให้คนพิการทำ เช่น ตาบอด ตาเหล่ หรือผู้พิการประมาณ 10% โดยทางร้านแห่งนี้มีคนพิการชาวเกาหลีได้ทำงานอยู่ในร้านด้วย แต่เวลางานเพียงวันละ 12 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นพนักงานนวดคนไทยจะต้องทำงานตามเวลาร้านที่เปิดบริการ 24 ชั่วโมง

ด้านข้อมูลในเรื่องกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศ ปีนั้นไม่มีความรู้กฎหมายแรงงานระหว่างประเทศรู้เพียงแต่ว่ากฎหมายของที่นี่ไม่รองรับงานนวดแผนไทยสำหรับชาวต่างชาติเท่านั้น การเสริมทักษะต่างๆ เพิ่มเติม ทักษะที่ได้เพิ่มเติมคือพอรู้และเข้าใจภาษาเกาหลีได้บ้าง แต่ไม่ได้เรียนเป็นจริงเป็นจัง

ลูกค้าที่ใช้บริการ ลูกค้าของร้านส่วนใหญ่เป็นชาวเกาหลีใต้ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น รัสเซีย ส่วนใหญ่แล้วชาวเกาหลีใต้จะมาใช้บริการนวดพร้อมๆกับการพักผ่อน และไปทำงานต่อโดยไม่กลับบ้าน การทำงานนวดในสาธารณรัฐเกาหลีมีบางครั้งโดนลูกค้าผู้ชายเกาหลีใต้สูงอายุลามบาง เพราะลูกค้าเหล่านี้เข้าใจว่ามีการบริการแอบแฝง ถ้าพบลูกค้าดังกล่าว ปีจะไม่ทำให้ โดยวันหนึ่งๆ ปีรับลูกค้าอยู่ที่ประมาณ 3-4 รอบ

ความแตกต่างระหว่างทำอาชีพนวดแผนไทยในเมืองไทยในต่างประเทศ การทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีนั้นได้รายได้ที่สูงกว่าการทำงานอาชีพนวดในเมืองไทย ซึ่งสามารถทำให้มีเงินออม และไม่ต้องเสียค่าเดินทาง ค่าที่พัก ทักษะที่ต้องการทำงานในต่างประเทศ ปีเล่าว่าการได้มาทำงานในต่างประเทศคิดว่าเป็นประสบการณ์ที่ดี ได้พบเห็นสิ่งใหม่ๆ และสาธารณรัฐเกาหลีเดินทางมาง่ายที่สุด ดังนั้นคนไทยจึงนิยมมาทำงานเป็นจำนวนมาก การได้เข้ามาทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีปีรู้สึกในเชิงบวกมากๆ รู้สึกคุ้มค่า ซึ่งดีกว่าทำงานนวดในเมืองไทยที่ได้รับเงินเดือนน้อยแต่สวนทางกับค่าใช้จ่ายที่มีจำนวนมาก ทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีมีอิสระ กินเที่ยว ดื่ม ดูบหรี่บ้างแต่ยังพอมีเงินให้ได้เก็บออม วางแผนชีวิต ปีได้วางแผนไว้ว่าอยากทำงานนวดในสาธารณรัฐเกาหลีประมาณ 5 ปี พยายามเก็บเงินเพื่อไปเรียนภาษาหลักสูตรสั้นๆที่ประเทศญี่ปุ่น

กรณีที่ 4 : พี่น้อย ("พี่น้อย (นามสมมติ),," สัมภาษณ์วันที่ 18 เมษายน 2557)

พี่น้อย อายุ 44 ปี บ้านเกิดอยู่อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ด้านบัญชี อาชีพเดิมพี่น้อยทำงานบัญชี โดยเปิดบริษัทเล็กๆ รับทำบัญชีในกรุงเทพฯ แต่ต้องปิดบริษัทไปเนื่องจากคุณพ่อเสีย และไม่มีใครดูแลคุณแม่ที่จังหวัดอุดรธานี พี่น้อยจึงเปิดร้านขายกีฬาที่ซอปร่วมกับไปเรียนนวดแผนไทย และติดใจการนวดแผนไทยจึงเปิดร้านนวดแผนไทยขึ้น โดยหันกับ

พี่สาวได้ 2 ปีแล้ว สาเหตุที่ตัดสินใจมาทำงานอาชีพนวดในสาธารณรัฐเกาหลี พี่น้อยรู้สึกว่าการนวดที่เมืองไทยรู้สึกจำเจ และอยากมีประสบการณ์ทำงานในต่างประเทศ แม้จะมีภาระทางบ้านที่เมืองไทยไม่มาก แต่การที่ได้มาทำงานนวดในสาธารณรัฐเกาหลีน่าจะได้ประสบการณ์ใหม่ๆ และได้รับเงินค่าตอบแทนที่ดีด้วย การรับรู้ข่าวรับสมัครทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี พี่น้อยที่รู้จักกับนายหน้าได้แนะนำให้ติดต่อนายหน้าผ่านเฟซบุ๊กจึงทราบข่าวว่าร้านนวดในสาธารณรัฐเกาหลีต้องการพนักงานจึงตกลงตัดสินใจไปทำงาน เพียงแต่ในตอนแรกยังไม่เข้าใจว่าการทำงานร้านนวดที่เปิดบริการ 24 ชั่วโมงเป็นอย่างไร แต่รู้สึกอยากลอง อยากหาประสบการณ์จึงตัดสินใจเดินทางมากรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

ระยะเวลาทำงานอาชีพนวดในกรุงโซล ทำงานนวดที่ร้านสยามไทยมาสวางในกรุงโซลเป็นเวลา 1 ปี ทางร้านได้กำหนดวันหยุดให้กับพนักงานนวดโดยให้หยุดเดือนละ 2 วันส่วนใหญ่ให้หยุดตรงกับวันอาทิตย์และวันจันทร์ รายได้ถือว่าไม่เยอะมากเท่าร้านอื่นๆ เงินเดือนเริ่มที่ 1,000,000 วอนต่อเดือน (30,000 บาท) แต่ปัจจุบันพี่น้อยได้รับการขึ้นเงินเดือนอยู่ที่ 1,200,000 วอน (36,000 บาท) ค่ารอบ 10% ค่าอาหารเดือนละ 120,000 วอน (3,600 บาท) แบ่งกัน 5 คน รวมรายได้สุทธิต่อเดือนที่พี่น้อยได้รับอย่างน้อยเดือนละ 1,872,000 วอน (56,160 บาท)

ขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง พี่น้อยเสียค่านายหน้าเป็นจำนวนเงิน 30,000 บาท นายหน้าซื้อตั๋วเครื่องบินให้ ถ้าสามารถผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองได้จะมีเจ้าหน้าที่ของร้านมารับที่สนามบินอินชอน โดยเงินเดือนๆแรกหักค่าเดินทางไม่มีทดสอบมือการนวดใดๆ แต่นายหน้าแจ้งข้อมูลพื้นฐานให้รู้ว่าต้องทำงานในร้านที่เปิด 24 ชั่วโมง และตนเองรู้สึกยอมรับได้กับเงินเดือนที่จะได้รับ

การใช้ชีวิตระหว่างทำงานนวดแผนไทยในกรุงโซล รู้สึกโชคดีที่ได้พบเจ้าของร้านดูแลดี แม้เจ้าของเดิมที่ตนมาอยู่ในช่วงแรกๆ จ่ายเงินเดือนไม่ตรงเวลาบ้างตาม แต่ปัจจุบันเปลี่ยนเจ้าของได้รับเงินเดือนตรงเวลาทุกเดือน ความรู้สึกต่องานที่ทำ ต้องปรับตัวเป็นอย่างมากสำหรับการทำงาน 24 ชั่วโมงที่ต้องคอยสแตนด์บาย ต้องการปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่ในที่ทำงานและความสัมพันธ์กับพนักงานคนไทยด้วยกันที่มีกัน 5 คน ต้องเข้าใจกันดีช่วยเหลือกัน ในวันหยุดพี่น้อยจะออกไปเที่ยวย่านใกล้ๆร้าน ตามห้างสรรพสินค้า หรือสวนสาธารณะเพื่อเป็นการพักผ่อน พี่น้อยได้ส่งเงินกลับเมืองไทยด้วยวิธีฝากเงินกับรถไทย โดยรถไทยคิดค่าธรรมเนียมครั้งละ 15,000 วอน (450 บาท) แต่ปัจจุบันพี่น้อยใช้วิธีการโอนเงินกลับเมืองไทยผ่านธนาคาร KEB (Korean Exchange Bank) ทำการเปิดบัญชีเรียกว่า easy one สามารถโอนเงินระหว่างประเทศเข้าบัญชีธนาคารกรุงเทพได้ทันที และเปิดให้บริการในวันอาทิตย์ด้วย ส่วนใหญ่พี่น้อยจะโอนกลับเมืองไทยอยู่ที่ประมาณ 1,000,000 วอน (30,000 บาท) สำหรับการจ่ายเงินเดือนของร้านนั้นจะจ่ายเงินเดือนพร้อมค่ารอบเดือนละ 1 ครั้งพร้อมกัน

ความเสี่ยงในการดำรงชีวิตขณะทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ลูกค้าคนไหนเลือกรายการนวดตัว 2 ชั่วโมงครึ่ง ให้เตรียมตัวและเตรียมใจได้เลยว่าอาจต้องเสี่ยงต่อการถูกลวนลาม ต้องคิดหาวิธีป้องกัน อาชีพนวดแผนไทยในเมืองไทยจะเป็นสถานที่เปิดเผย แต่ร้านนวดที่สาธารณรัฐเกาหลี ชาวเกาหลีได้บางคนเข้าใจว่าการนวดแผนไทยต้องมีการบริการแอบแฝงได้ด้วยเข้าใจว่าพนักงานสามารถทำได้ พนักงานนวดจึงมักถูกลวนลาม และด้วยลักษณะห้องนวดที่มีมิดชิดประกอปกับลูกค้าเข้าใช้บริการช่วงเวลา 22.00 น.- 06.00 น. ลูกค้ามักจะกินดื่มและมีอาการเมามาใช้บริการและถือโอกาสอาศัยนอนหลับไปด้วย แต่ทางร้านสยามมาสาจะไม่มีบริการแอบแฝง และพนักงานด้วยกันจะไม่ยอมทำให้ลูกค้า ซึ่งมีบางครั้งลูกค้าไม่พอใจเดินออกจากร้านไปก็มี

ด้านข้อมูลในเรื่องกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศ สำหรับในเรื่องของกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศที่น้อยไม่รู้ข้อมูลใดๆ ว่ารองรับคนทำงานในต่างประเทศหรือไม่

การเสริมทักษะต่างๆ เพิ่มเติม ระหว่างที่ทำงานในสาธารณรัฐเกาหลี ที่น้อยได้เพิ่มทักษะภาษาเกาหลี โดยเรียนกับแม่เจ้าของร้าน เป็นการหัดสะกด หัดอ่าน

ลูกค้าที่ใช้บริการ เป็นลูกค้าชาวเกาหลีใต้ ต่างชาติมีญี่ปุ่นบ้างแต่ไม่เยอะ ส่วนใหญ่เป็นชาวเกาหลีใต้หลังเลิกงาน และหลังจากการดื่มสังสรรค์เข้าใช้บริการ

ความแตกต่างระหว่างทำอาชีพนวดแผนไทยในเมืองไทยและในต่างประเทศ รายได้ที่ได้รับนั้นสูงกว่ามาก ทำให้มีเงินออม และเงินส่งกลับเมืองไทย

ทัศนคติต่อการทำงานในต่างประเทศ ความรู้สึกต่อการตัดสินใจมาทำงานนี้ในเชิงบวก รู้สึกดีมากๆ ทำให้ได้ประสบการณ์ใหม่ๆ อย่างมาก เช่น อาหาร วัฒนธรรมที่แตกต่าง การใช้ชีวิตของคนเกาหลีใต้ที่แตกต่างจากคนไทย แม้การทำงานจะเป็นงานสแตนด์บายก็ตามบางครั้งได้เจอลูกค้านั่งๆ ทำให้ได้รู้จักคนเพิ่มมากขึ้น และโชคดีที่ได้ทำงานกับเจ้าของร้านที่อัธยาศัยดีทั้งครอบครัว ให้ความเป็นมิตรจริงไม่รู้สึกแยะอะไร มีเพียงเพื่อนร่วมงานคนไทยบางคนเท่านั้นที่ไม่มีความเป็นมิตรจริงๆ ที่อยู่ด้วยกัน

วางแผนชีวิต ที่น้อยได้วางแผนสำหรับการทำงานนวดแผนไทยที่สาธารณรัฐเกาหลีไว้ที่ประมาณ 5 ปีหากไม่โดนตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจับเสียก่อน

กรณีที่ 5 : บุ่ม ("บุ่ม (นามสมมติ),," สัมภาษณ์วันที่ 18 เมษายน 2557)

บุ่ม หญิงสาวชาวชัยภูมิ อายุ 35 ปี บุ่มจบการศึกษาในชั้นมัธยมปีที่ 6 อาชีพเดิมของบุ่มล่าสุดก่อนมาทำงานนวดในสาธารณรัฐเกาหลี บุ่มทำงานนวดเกาะแห่งหนึ่งในอิรักเป็นเวลา 1 ปีครึ่ง ได้รับรายได้ต่อเดือน 1,500 เหรียญสหรัฐ (51,000 บาท) และทำงานนวดที่ประเทศรัสเซียเป็นเวลา 9 เดือน ได้รับรายได้ราวๆ 1,000-1,200 เหรียญสหรัฐ (30,000-40,800 บาท) สาเหตุที่ตัดสินใจมาทำงานอาชีพนวดในสาธารณรัฐเกาหลี บุ่มตัดสินใจมาทำงานนวดในสาธารณรัฐเกาหลี เนื่องจากชอบ

ทำงานในต่างประเทศ รู้สึกได้ประสบการณ์ ได้รับเงินเดือนที่มากกว่าทำงานในไทยจึงไม่ชอบทำงานในเมืองไทย การรับรู้ข่าวรับสมัครทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ทราบข่าวรับสมัครงานผ่านการติดต่อหน้าจากรีเลย์อินเทอร์เน็ตโดยนายหน้าจะแจ้งให้ทราบถึงเงินเดือนที่จะได้รับ และที่ตั้งของร้านอยู่ย่านไหนของกรุงโซล แต่ต้องเสี่ยงในเรื่องของนายหน้าที่จะให้ลงในร้านนวดแผนไทยแบบไหน

ระยะเวลาทำงานอาชีพนวดในกรุงโซล บุ่มเป็นพนักงานนวดที่ร้านในกรุงโซลนี้ 4 เดือน ได้รับรายได้เดือนละ 1,200,000 วอน และค่ารอบอีก 10% ได้รับเงินเดือนอย่างน้อย 1,872,000 วอน (56,000 บาท) ต่อเดือน สำหรับวันหยุดได้หยุดเดือนละ 2 วันตามที่ทางร้านจัดวันให้ ขึ้นตอนและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง สำหรับขึ้นตอนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางบุ่มเสียค่านายหน้าเป็นเงิน 30,000 บาท ทางเจ้าของร้านออกค่าตัวเครื่องบินให้ก่อน และหักในเงินเดือนๆ แรกที่จะได้รับ

การใช้ชีวิตระหว่างทำงานนวดแผนไทยในกรุงโซล ในบางครั้งลูกค้าเยอะทำให้รู้สึกร่างกายอ่อนเพลีย นอนไม่พอ เคยแอบหลบจนถูกลูกค้าร้องเรียนก็มี การปรับตัวกับสภาพแวดล้อมที่ทำงานไม่ต้องปรับตัวอะไรมาก มีเพียงเพื่อนร่วมงานเท่านั้นที่มักมีปัญหากัน ส่วนใหญ่แล้วบุ่มจะไม่ออกไปไหนจะนอนพักผ่อน ความเสี่ยงในการดำรงชีวิตขณะทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี บุ่มกล่าวว่า โชคดีที่ทางร้านไม่มีบริการแอบแฝง แต่มีบ้างที่โดนลูกค้าจับมือ แต่บุ่มจะทำเฉยๆ นิ่งๆ ไม่เล่นด้วย ตั้งหน้าตั้งตาอดอย่างเดียว ลูกค้าก็จะไม่กล้า

ด้านข้อมูลในเรื่องกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศ สำหรับความรู้ความเข้าใจในเรื่องของกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศนั้น บุ่มไม่รู้ข้อมูลที่รองรับเพียงแต่รู้ว่าสาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศที่ไม่ต้องขอวีซ่าและตั้งใจเข้ามาทำงานนวดแผนไทยที่นั่น ด้วยเหตุผลหลักคือรายได้งานนวดแผนไทยที่ได้รับนั้นสูงประเทศหนึ่งนั่นเอง การเสริมทักษะต่างๆ เพิ่มเติม ภาษาเกาหลีสำหรับการสื่อสารเพียงเล็กน้อย และภาษาอังกฤษบ้าง ลูกค้าที่ใช้บริการ ส่วนใหญ่เป็นลูกค้าชาวเกาหลีใต้

ความแตกต่างระหว่างทำอาชีพนวดแผนไทยในเมืองไทยและในต่างประเทศ บุ่มกล่าวว่าการทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีถือว่าเป็นงานสบาย และมีความเป็นอยู่ที่ดีกว่าประเทศที่บุ่มเคยไปทำงาน เช่น ประเทศอิรักที่ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นผู้ชายและชอบนวดหนัก ส่วนรัสเซียมักจะเป็นคนเมาน่ากลัวมาใช้บริการ ซึ่งบุ่มเคยประสบเหตุการณ์โดนทำร้ายร่างกายด้วยการลื้อคอจึงตัดสินใจกลับเมืองไทย เพราะรู้สึกว่ารัสเซียไม่ปลอดภัย และกลับมาไทยหางานนวดแผนไทยในต่างประเทศอีกครั้ง จึงได้งานในสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งรู้สึกได้ถึงความปลอดภัยมากกว่า และหากทำงานอยู่เมืองไทยได้รับเงินเดือนก็ต้องมีค่าใช้จ่ายไม่มีเงินเหลือเก็บ แต่ทำงานอยู่ต่างประเทศนั้นทำงานอย่างเดียว มีเงินเหลือเก็บเยอะ

ทัศนคติต่อการทำงานในต่างประเทศ สำหรับสาธารณรัฐเกาหลีถือว่าเป็นประเทศที่ทำงานแล้วรู้สึกดี มีความปลอดภัยมากที่สุดจากประสบการณ์ที่ผ่านมา 2 ประเทศ และโชคดีที่ได้เจ้าของร้านที่ดี จึงรู้สึกไปในเชิงบวกอย่างมาก วางแผนชีวิต ในการทำงานนวดในสาธารณรัฐเกาหลีนั้น บุ่มวางแผนไว้ว่าทำไปเรื่อยๆ ยังไม่มีกำหนดกลับ ปัจจุบันบุ่มย้ายร้านไปอยู่ร้านนวดแผนไทยในเขตคังนัม ซึ่งได้รับเงินเดือนมากกว่าร้านเดิม

กรณีที่ 6 : ไนซ์ ("ไนซ์ (นามสมมติ)," สัมภาษณ์วันที่ 20 เมษายน 2557)

ไนซ์ อายุ 32 ปี เป็นคนจังหวัดมหาสารคาม แต่สร้างครอบครัวที่พัทยา จังหวัดชลบุรี ไนซ์พูดเก่ง ไบหน้าและดวงตาคมคาย ไนซ์จบการศึกษาปริญญาโทจากสาขาบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏแห่งหนึ่ง เดิมไนซ์เป็นพนักงานลูกจ้างที่หน่วยงานราชการในพัทยารายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 15,000 บาท แต่ด้วยรายจ่ายที่มีเพิ่มมากขึ้น ไม่มีเงินเก็บแต่มีหนี้สิน ไนซ์จึงไปเรียนนวดแผนไทยกับแม่ของเพื่อน และรับนวดแผนไทยที่พัทยาในเวลาหลังเลิกงานเพื่อเพิ่มรายได้ สาเหตุที่ตัดสินใจมาทำงานอาชีพนวดในสาธารณรัฐเกาหลี สำหรับในการมาทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีครั้งนี้ เนื่องจากรายได้ที่สาธารณรัฐเกาหลีคาดว่าจะได้รับมากกว่าทำงานนวดแผนไทยในไทยที่มีรายได้น้อยกว่ามาก แม้ทำงานนวดเป็นอาชีพเสริมก็ตาม และประกอบกับปัญหาครอบครัวเกิดการทะเลาะเบาะแว้งกับสามีบ่อยครั้ง ดังนั้นจึงตัดสินใจทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งน่าจะทำให้มีรายได้ที่ดีขึ้น และได้รับการสนับสนุนจากสามีด้วย

การรับรู้ข่าวรับสมัครทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ไนซ์ได้รู้ข่าวรับสมัครงานนวดแผนไทยนี้จากคนเกาหลีใต้ที่เป็นเจ้าของร้านนวดแผนไทยที่พัทยาชักชวนให้มาทำงานในสาธารณรัฐเกาหลี โดยมาพร้อมกัน 4 คน ซึ่งไนซ์หนีออกมาจากร้านนวดแผนไทยร้านแรกที่ทำได้เพียง 2 อาทิตย์ เนื่องจากต้องทำงานบ้านทำความสะอาดทุกอย่าง และได้รับคำแนะนำจากคนรู้จักให้มาทำงานในร้านนวดแผนไทยร้านปัจจุบันในเขตชุง กรุงโซล

ระยะเวลาทำงานอาชีพนวดในกรุงโซล ไนซ์ทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีได้เพียง 2 เดือน ทางร้านได้จัดวันหยุดให้พนักงานเดือนละ 4 วัน ไนซ์ได้รับเงินเดือน 1,000,000 วอน (30,000 บาท) ค่ารอบอีก 10% ค่าอาหารเดือนละ 120,000 วอน (3,600 บาท) รวมรายได้สุทธิต่อเดือนที่ได้รับอย่างน้อย 1,900,000 วอน (57,000 บาท) และทิปอย่างน้อย 5,000 วอนต่อวัน (150บาท) ช่องทางการส่งเงินกลับเมืองไทย ไนซ์ฝากแม่เจ้าของร้านโอนเงินกลับไทยให้ผ่านธนาคาร ทางร้านจ่ายเงินเดือนๆละครั้ง แต่ค่ารอบได้เดือนละ 2 ครั้ง

ขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ขั้นตอนในการเดินทางไนซ์ไม่ได้เสียค่านายหน้า เนื่องจากคนเกาหลีได้ชักชวนเองโดยซื้อตั๋ววีซ่า เมื่อผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง ทางคณะทัวร์เหมือนรู้และได้แจ้งลูกค้าว่าใครอยากไปไหนไปได้เลยจึงแยกย้ายไปหาคนที่มารับที่สนามบินอินชอน การใช้

ชีวิตระหว่างทำงานนวดแผนไทยในกรุงโซล สำหรับอุปสรรคในการมาทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีคือ ต้องทำใจในการทำงานไกลลูกชายวัย 3 ปี สำหรับด้านสังคมคนไทยภายในร้าน ด้วยทางร้านมีพนักงานนวดคนไทยทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นคนจากภาคอีสาน เช่น อุตรธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา จะช่วยเหลือแนะนำกันดี ซึ่งมีช่วงแรกๆ ต้องปรับตัวพอสมควร เพราะคิดถึงบ้าน คิดถึงลูกชาย กิจกรรมวันหยุดของไนซ์คือการออกไปช้อปปิ้ง กิน ต้ม บริเวณใกล้ร้านนวดที่ทำงานอยู่

ความเสี่ยงในการดำรงชีวิตขณะทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ความเสี่ยงในการดำเนินชีวิตเมื่อมาทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีสำหรับไนซ์ ร้านที่ 1 ทำอยู่ 2 อาทิตย์แต่งานหนักต้องทำความสะอาดทุกอย่างจนอดทนทำต่อไปไม่ไหวจึงหนีออกมา และได้งานร้านที่ 2 (ปัจจุบัน) จากคำแนะนำของคนรู้จักร้านนี้มีคนไทยเป็นพนักงานนวดทั้งหมด ทางร้านมีที่พักให้ห่างจากร้านเพียง 20 เมตร แต่ร้านที่ 2 เสี่ยงต่อการถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองเข้าตรวจบ่อยๆ หากอยู่เวออร์ก็จะมีความเสี่ยงต่อการถูกส่งตัวกลับไทยอยู่มาก แต่ถ้าแก่และเคาเตอร์จะช่วยดูให้และล็อกประตู แม้ร้านจะเปิดตลอด 24 ชั่วโมงก็ต้องเสี่ยงพบเจอลูกค้ามีนเมาและลวนลาม

ด้านข้อมูลในเรื่องกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศ ในเรื่องของกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศนั้นไนซ์ไม่มีความรู้มาก่อน การเสริมทักษะต่างๆ เพิ่มเติม สำหรับทักษะเพิ่มเติมไนซ์พยายามเรียนรู้ศัพท์เกาหลีเพื่อการสื่อสาร ลูกค้าที่ใช้บริการ ร้านนวดแผนไทยร้านนี้เปิดบริการ 24 ชั่วโมง ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นผู้ชายชาวเกาหลีใต้และส่วนมากเข้าใช้บริการในเวลากลางคืน บางครั้งจะให้พนักงานทำมือให้และให้ทิปเป็นเงินจำนวนมาก ยอมรับว่าในบางครั้งยอมทำมือให้ลูกค้า ซึ่งแล้วแต่ความสมัครใจของพนักงาน แต่ร้านนี้ไม่มีบริการแอบแฝง ส่วนใหญ่จะพบว่าลูกค้าให้ทำมือและต้องใช้ความกะล่อน ไหวพริบ ในการเอาตัวรอด พูดคุยกับลูกค้า

ความแตกต่างระหว่างทำอาชีพนวดแผนไทยในเมืองไทยและในต่างประเทศ รายได้เป็นไปตามที่คาดหวัง ซึ่งไนซ์ได้รับเงินเดือนมากกว่าอยู่เมืองไทยเยอะมาก ทักษะคิดต่อการทำงานในต่างประเทศ ไนซ์มีความรู้สึกที่ดีมากในการทำงานในสาธารณรัฐเกาหลี แม้ไม่มีตารางเวลาทำงานแน่นอนก็ตาม แต่เป็นอิสระ ถ้าแก่ไม่ปิดกัน อดยากไปเที่ยวก็อนุญาต เช่น งานสงกรานต์ของแรงงานไทย หรือนวดลูกค้าเสร็จสามารถไปดื่มตามร้านเหล้ารถเข็นที่เป็นเพิงแถวที่ทำงานได้ วางแผนชีวิตต้องการได้รับเงินเยอะๆ และวางแผนอยู่ครบตามกำหนดวีซ่าท่องเที่ยวที่ให้พำนักได้ 90 วัน และจะกลับบ้านคิดถึงลูก ปัจจุบันไนซ์กลับมาเมืองไทยและทำงานนวดในมาเลเซีย โดยเดินทางเข้า-ออกประเทศไทยทุกๆ 30 วัน

กรณีที่ 7 : นุก ("นุก (นามสมมติ)," สัมภาษณ์วันที่ 15 ตุลาคม 2557)

นุก เป็นคนจังหวัดพิจิตร อายุ 30 ปี จัดว่าเป็นหญิงสาวหน้าตาดี ผิวค่อนข้างขาวไว้ผมยาว นุกเรียนจบในระดับปวช. เดิมทำอาชีพเสริมสวย ต่อมาได้ไปเรียนเสริมอาชีพทางด้านนวดแผนไทยกับ ศูนย์ฝึกอาชีพ สาเหตุที่ตัดสินใจมาทำงานอาชีพนวดในสาธารณรัฐเกาหลี ด้วยภาระที่ต้องส่งเสียดูแลพ่อแม่ นุกจึงตัดสินใจทำงานนวดแผนไทยในต่างประเทศ ซึ่งมีรายได้มากกว่าอยู่ในกรุงเทพหรือที่บ้านเกิด ก่อนหน้านั้นนุกยังเคยมีประสบการณ์ทำงานร้านนวดแผนไทยแถวเขตคังนัม กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลีมาแล้วครั้งหนึ่ง ซึ่งครั้งนั้นทำอยู่เกือบ 3 เดือนจึงกลับประเทศไทย ต่อจากนั้นไปทำงานร้านนวดแผนไทยในประเทศมาเลเซียเป็นเวลา 6 เดือน โดยเข้า-ออกมาเลเซียทุกๆ 30 วัน จากประสบการณ์ของนุกรู้สึกได้ว่าลูกค้าชาวมาเลเซียจะให้เกียรติพนักงานนวดแผนไทยมากกว่าลูกค้าชาวจีน

การรับรู้ข่าวรับสมัครทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อนได้แนะนำนายหน้าให้รู้จัก เพื่อติดต่อมาทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีอีกครั้ง ระยะเวลาทำงานอาชีพนวดในกรุงโซล ปัจจุบันนุกอยู่ทำงานในเกาหลีได้เป็นระยะเวลา 8 เดือนแล้ว เงินเดือนได้รับอยู่ที่ 1,200,000 วอน (36,000 บาท) ค่ารอบ 10% รายได้สุทธิต่อเดือนที่ได้รับอย่างน้อย 1,872,000 วอน (56,000 บาท) มีที่พัก น้ำดื่ม อาหารให้ วันหยุดที่ได้หยุดเดือนละ 2 วัน

ขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เสียค่านายหน้าเป็นเงิน 10,000 บาท ออกค่าตัวเครื่องบินเองไม่เกิน 20,000 บาท การใช้ชีวิตระหว่างทำงานนวดแผนไทยในกรุงโซล โดยรวมนุกบอกว่าโชคดีที่ได้เจอเจ้าของร้านดี ไม่ค่อยมีกฎข้อบังคับมาก และพนักงานนวดคนไทยด้วยกันช่วยเหลือกัน เวลาว่างส่วนใหญ่จะนอนพักผ่อน ทำอาหาร ไปทานอาหารเกาหลีตามร้านและเดินเที่ยวห้างสรรพสินค้าในบริเวณใกล้ๆ ที่พัก สำหรับการโอนเงินกลับบ้านที่เมืองไทย นุกใช้วิธีเดียวกับพี่ที่ร้านคือฝากเงินกับรถขายกับข้าวไทยให้ส่งเงินให้ ซึ่งที่ผ่านมาส่งกลับสองเดือนครึ่ง

ความเสี่ยงในการดำรงชีวิตขณะทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ในการทำงานแม้ร้านจะเปิดตลอด 24 ชั่วโมงพนักงานนวดมีด้วยกัน 5 คน สลับสับเปลี่ยนกันลงรอบนวดให้ลูกค้าที่ส่วนใหญ่เป็นลูกค้าผู้ชายเกาหลีได้เข้ามาใช้บริการมีทั้งสุขภาพและทั้งลามก นุกบอกว่าจะแก้ปัญหาด้วยการทำหน้าที่เฉยๆ ซิงซัง ไม่เล่นด้วยหากลูกค้ามาลวนลาม ซึ่งลูกค้าส่วนใหญ่จะใช้บริการคือการนวดตัว และมักจะให้เงินทิปหรือเงินพิเศษ ด้านข้อมูลในเรื่องกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศ ส่วนตัวนุกเองนั้นไม่มีความรู้ในด้านกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศมาก่อน

การเสริมทักษะต่างๆ เพิ่มเติม นุกไม่ได้เสริมทักษะใดๆ เพิ่มเติม ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษคำง่ายเพื่อสื่อสารกับเจ้าของร้าน พนักงานเคาเตอร์ และลูกค้า ลูกค้าที่ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นลูกค้าผู้ชายเกาหลีได้เข้ามาใช้บริการ ความแตกต่างระหว่างทำอาชีพนวดแผนไทยใน

เมืองไทยและในต่างประเทศ จากประสบการณ์ที่เคยได้ทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีและมาเลเซียมาก่อนหน้านี้ รายได้งานนวดแผนไทยในมาเลเซียเดือนละ 20,000 บาท (ทำงาน 26 วัน) ซึ่งได้รับมากกว่าทำงานนวดแผนไทยในเมืองไทยเช่นเดียวกับทำงานนวดในเกาหลีใต้

ทัศนคติต่อการทำงานในต่างประเทศ นุกยังรู้สึกสนุกกับการทำงานที่ร้านนวดแผนไทยแห่งนี้ โดยไม่อยากจะย้ายไปอยู่ที่ร้านอื่น แม้ในบริเวณใกล้ๆ จะมีร้านบริการนวดแผนไทยเปิดอยู่อีกก็ตาม วางแผนชีวิต สำหรับความคาดหวังต่อการเข้ามาทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีอีกครั้งนั้น นุกตั้งใจไว้ว่าจะอยู่ทำงานต่อไปเรื่อยๆ เพื่อเก็บเงินให้ได้เยอะๆ พร้อมกับคำตอบที่ติดตลกกว่าจะเก็บเงินให้เต็มกระเป๋าเดินทางและนำกลับบ้านและยังไม่มีแผนกำหนดกลับบ้านประเทศไทย

กรณีที่ 8 : จอย ("จอย (นามสมมติ),," สัมภาษณ์วันที่ 15 ตุลาคม 2557)

จอย อายุ 23 ปี เป็นคนจังหวัดสมุทรปราการ เป็นเด็กสาวผิวแทน รูปร่างผอมบาง จอยเล่าว่าจบการศึกษามัธยมปลายปีที่ 6 ต้องยุติการเรียนต่อไปก่อน และออกมาหางานทำเนื่องจากที่บ้านฐานะยากจนและจอยเป็นลูกคนโตมีน้องที่ต้องเรียนอีก 2 คนในระดับประถมและมัธยมต้น ดังนั้นจอยจึงไปเรียนการนวดแผนไทย และออกมาหางานนวดแผนไทยทำ โดยทำงานนวดตามร้านในจังหวัดสมุทรปราการละแวกบ้าน เพื่อเป็นอีกแรงในการส่งเสียน้องๆให้ได้เรียน และช่วยชำระหนี้ของพ่อแม่ สาเหตุที่ตัดสินใจมาทำงานอาชีพนวดในสาธารณรัฐเกาหลี ด้วยฐานะยากจน ครอบครัวมีภาระหนี้สินจากที่พ่อแม่ก่อไว้ โดยจอยไม่เคยมีประสบการณ์ทำงานนวดแผนไทยในต่างถิ่นมาก่อน แต่ทำงานร้านนวดแผนไทยในไทยได้รับเงินเดือนน้อยไม่พอสำหรับรายจ่ายที่มี จึงเป็นส่วนที่ทำให้จอยตัดสินใจเดินทางมาทำงานร้านนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี การรับรู้ข่าวรับสมัครงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อนของจอยที่มีประสบการณ์ทำงานนวดในสาธารณรัฐเกาหลีได้แนะนำให้รู้จักนายหน้า

ระยะเวลาทำงานอาชีพนวดในกรุงโซล เริ่มเข้าทำงานที่ร้านนี้เป็นเดือนที่ 8 สำหรับข้อมูลเบื้องต้นในรายละเอียดงานนวดของทางร้าน นายหน้าได้แจ้งให้รู้ล่วงหน้าว่าจะได้รับเงินเดือนอยู่ที่ 1,200,000 วอน ค่ารอบ 10% รายได้สุทธิที่ได้รับอย่างน้อย 1,872,000 วอน (56,000 บาท) และเงินพิเศษ ร้านจะเปิดบริการตลอด 24 ชั่วโมง มีที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกให้อาติ ข้าวสาร สัญญาณอินเทอร์เน็ต ที่พัก เป็นต้น วันหยุดนั้นได้หยุดเดือนละ 2 วัน ขึ้นตอนและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จอยเสียค่านายหน้าเป็นเงิน 5,000 บาท และเมื่อตกลงพร้อมที่จะเดินทางและผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองจากสนามบินอินชอนได้ จะมีคนของร้านมารับที่สนามบิน โดยรายได้ในเดือนแรกถูกหักจากนายจ้างคือค่าเดินทาง (ตัวเครื่องบิน)

การใช้ชีวิตระหว่างทำงานนวดแผนไทยในกรุงโซล การใช้ชีวิตทำงานนั้นได้รับข้อมูลมาบ้างจากเพื่อนที่มีประสบการณ์ในการทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ทำให้ได้รู้มาก่อนว่างานนวดในสาธารณรัฐเกาหลีนั้นมีหลักๆคือ **นวดธรรมดา นวดพิเศษ และนวดพรีดี** เท่าที่จอยรู้มานั้นส่วนใหญ่หญิงไทยมาทำนวดพิเศษกันเยอะ แต่โชคดีที่ได้ลงร้านที่ไม่มีบริการแอบแฝง ได้เจอนายหน้าและเจ้าของร้านที่ดี ถ้าเจอนายหน้าไม่ดีอาจโดนขายต่อและต้องทำงานใช้หนี้ 2 ที่เลยก็มี การที่จะมาทำงานนวดต้องเตรียมตัวล่วงหน้าและทำให้ได้ว่าไม่ได้สวยหรืออย่างที่คิด เพราะอาจต้องเจอกับลูกค้ามาก สำหรับเพื่อนร่วมงานนั้นช่วยเหลือดูแลกันดี แบ่งปันกันเหมือนพี่น้อง วันหยุดจอยจะพักผ่อนและเที่ยวในกรุงโซล เช่น นัมซานทาวเวอร์ ย่านเมียงดง ใจกลางกรุงโซล จอยลองไปเที่ยวเพื่อเป็นประสบการณ์

ความเสี่ยงในการดำรงชีวิตขณะทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี จากประสบการณ์ของจอยที่ผ่านมาเคยเจอลูกค้าลามกและพยายามจะปลุกปล้ำ แต่อาศัยใช้มวยไทยในการแก้ไขสถานการณ์เข้าช่วย ด้วยการเตะและกัดลูกค้าคนนั้น ซึ่งลูกค้าไววายและได้อ้างว่าร้านนวดแผนไทยในละแวกนั้นยังสามารถทำได้เลย จากนั้นลูกค้าคนนั้นก็กลับแกล้งด้วยการไปแจ้งตำรวจทำให้ตำรวจเข้ามาที่ร้านแต่ไม่สามารถทำอะไรได้เนื่องจากร้านที่จอยทำงานอยู่นี้ไม่มีบริการแอบแฝง ซึ่งลูกค้าบางรายเล่าให้ฟังว่าร้านนวดแผนไทยในบริเวณใกล้เคียง เมื่อนวดเสร็จสามารถให้มีเช็กได้ด้วย ซึ่งร้านเหล่านั้นก็มีพนักงานนวดเป็นคนไทย

ด้านข้อมูลในเรื่องกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศ ส่วนในเรื่องของกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศนั้น จอยไม่รู้ข้อมูล จอยเตรียมตัวเพียงการเดินทาง และต้องทำงานนวดที่สาธารณรัฐเกาหลีให้ได้ และลุ้นเพียงการผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองที่สนามบินอินชอนเท่านั้น การเสริมทักษะต่างๆ เพิ่มเติม พยายามเรียนรู้ศัพท์ภาษาเกาหลี ลูกค้าที่ใช้บริการ ส่วนใหญ่ลูกค้าผู้ชายเข้าใช้บริการในเวลากลางคืน

ความแตกต่างระหว่างทำอาชีพนวดแผนไทยในเมืองไทยและในต่างประเทศ ทำงานนวดในไทยไม่สามารถได้รับรายได้ที่สูงเท่าทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีแน่นอน แม้จะมีความแตกต่างทางด้านเวลาการทำงานที่ส่วนใหญ่ร้านเปิดบริการ 24 ชั่วโมง และทำให้การพักผ่อนไม่เป็นเวลาก็ตาม ทักษะติดต่อการทำงานในต่างประเทศ การได้มาทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีถือว่าเป็นช่วงเวลาที่ดีในการกอบโกยรายได้เพื่อส่งกลับไปให้ทางบ้าน และสาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศที่จอยคิดว่าอากาศดี อาหารอร่อย แม้บางช่วงจะคิดถึงบ้านก็ตาม

วางแผนชีวิต สำหรับความคาดหวังในการทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีนั้น ความตั้งใจแรกของจอย อยากทำให้ครบตามกำหนดยกเว้นวีซ่าคือ 3 เดือน (90วัน) แต่เมื่อทำงานไปเรื่อยๆ จึงตัดสินใจใหม่ โดยยังไม่กลับเมืองไทย ขอทำงานเก็บเงินไปเรื่อยๆ และกลับเมืองไทยทีเดียว

ตารางที่ 1 สรุปข้อมูลกรณีศึกษา แรงงานหญิงไทยที่มีอาชีพนวดแผนไทย

กรณีศึกษา	อายุ (ปี)	การศึกษา	ภูมิลำเนาเดิม	อาชีพเดิม	สาเหตุที่ไปทำงานต่างประเทศ	ประสบการณ์นวดในต่างประเทศ	วิธีหางานนวดในเกาหลีใต้	ระยะเวลาทำงานในเกาหลีใต้	การถูกละเมิดทางเพศ
แม่บัว	37	ปริญญาตรี	สุราษฎร์ธานี	นวดแผนไทย	อยากมีประสบการณ์	-	เพื่อนแนะนำ นายหน้า จ่ายค่า นายหน้า 30,000 บาท	7 เดือน	ถูกลูกค้า ชาวเกาหลี มินเนมา ลวนลาม
ตาล	25	ม.6	อุดรธานี	นวดแผนไทย	เงินเดือนที่ ได้รับมากขึ้น	-	เพื่อน แนะนำ นายหน้า จ่ายค่า นายหน้า 30,000 บาท	1 เดือน	โดนลูกค้า ลวนลาม เห็นว่าเป็น พนักงาน ใหม่
บี	25	ม.3	หนองคาย	นวดแผนไทย	อยากมี ประสบการณ์ และเงินออม	-	เพื่อน ทำงาน นวดใน เกาหลีใต้ แนะนำ ไม่ เสียค่า นายหน้า จ่ายค่า เดินทาง เอง	1 ปี	ถูกลูกค้า ลวนลาม ลูกค้า เข้าใจว่ามี บริการ แอบแฝง
น้อย	44	ปริญญาตรี	อุดรธานี	ทำงานบัญชี	อยากมี ประสบการณ์	-	ติดต่อ นายหน้า จาก facebook เสียค่า นายหน้า 30,000 บาท	1 ปี	ลูกค้า ลวนลาม พยายาม ชวนทำ พิเศษ

กรณีศึกษา	อายุ (ปี)	การศึกษา	ภูมิสำเนาเดิม	อาชีพเดิม	สาเหตุที่ไปทำงานต่างประเทศ	ประสบการณ์ในต่างประเทศ	วิธีหางานในต่างประเทศ	ระยะเวลาทำงานในต่างประเทศ	การถูกละเมิดทางเพศ
บุ่ม	35	ม.6	ชัยภูมิ	นวดแผนไทย	ชอบทำงานต่างประเทศ	อิรัก 1 ปีครึ่ง, รัสเซีย 9 เดือน	ติดต่อ นายหน้า จาก อินเทอร์เน็ต เสียค่า นายหน้า 30,000 บาท	4 เดือน	ลูกค้าจับมือ ลวนลาม
โน้ช	32	ปริญญาโท	มหาสารคาม	ลูกจ้างหน่วยงานราชการ	อยากมีรายได้มากขึ้น, หลีกเลี้ยงปัญหาครอบครัว	-	ชาวเกาหลี ได้ชักชวน ไม่เสียค่า นายหน้า	2 เดือน	ลูกค้ามีเงินเมา ลวนลาม ให้บริการด้วยการทำมือ (นวด ต่ำ)
นุก	30	ปวช.	พิจิตร	ช่างเสริมสวย	รายได้ดีกว่าทำงานในไทย	เกาหลีใต้ 3 เดือน, มาเลเซีย 6 เดือน	เพื่อนแนะนำ นายหน้า เสียค่า นายหน้า 10,000 บาท	8 เดือน	ลูกค้า ลามกใส่ พยายาม โห้
จอย	23	ม.6	สมุทรปราการ	นวดแผนไทย	หารายได้มาชำระหนี้ของครอบครัว, ส่งน้องเรียนหนังสือ	-	เพื่อนทำงานในต่างประเทศ แนะนำ นายหน้า เสียค่า นายหน้า 5,000 บาท	8 เดือน	ลูกค้า ลวนลาม พยายาม ให้มีบริการพิเศษ

จากตารางที่ 1 ข้อมูลกรณีศึกษา : แรงงานหญิงไทยที่มีอาชีพนวดแผนไทย สรุปได้ดังนี้

♦ **อายุ** : แรงงานหญิงไทยที่มีอาชีพนวดแผนไทยมีอายุใกล้เคียงกัน ในช่วงอายุ 23-25 ปี จำนวน 3 คน ช่วงอายุ 30-37 ปี จำนวน 4 คน และอายุเกิน 40 ปี จำนวน 1 คน ได้แก่อายุ 44 ปี ซึ่งเห็นได้ว่าช่วงอายุของแรงงานหญิงไทยนั้นส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานที่มีพลังกำลังและสภาพร่างกายที่แข็งแรง และไม่สูงวัยเกินไป ถือเป็นช่วงอายุที่พร้อมจะเดินทางย้ายถิ่นเพื่อไปหาประสบการณ์ และเป็นกลุ่มวัยที่ผู้ประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยชาวเกาหลีใต้ต้องการ

♦ **การศึกษา** : พบว่าแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 3 คน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช). อีก 1 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 1 คน นอกจากนั้นจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 2 คน และจบการศึกษาในระดับปริญญาโท 1 คน ซึ่งเห็นได้ว่าระดับการศึกษา แม้จะได้รับการศึกษาสูง แต่แนวโน้มในการตัดสินใจไปทำงานในต่างประเทศของแรงงานหญิงไทยยังมุ่งหวังแสวงหาโอกาสให้ตนเองได้รับโอกาสและรายได้ที่ได้รับมากกว่าการทำงานภายในประเทศไทย

♦ **ภูมิสำเนา** : จากการศึกษาพบว่าแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ส่วนใหญ่มาจากจังหวัดในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวนถึง 5 คน ได้แก่ อุตรธานี หนองคาย ชัยภูมิ มหาสารคาม ภาคกลางจำนวน 2 คน ได้แก่ พิจิตร สมุทรปราการ และมาจากภาคใต้จำนวน 1 คน ได้แก่ สุราษฎร์ธานี ซึ่งแรงงานหญิงไทยเหล่านี้ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานครมาก่อน ก่อนที่จะตัดสินใจเป็นผู้ย้ายถิ่นมาทำงานในต่างประเทศ

♦ **อาชีพเดิม** : ก่อนที่แรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยเดินทางไปทำงานในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลีนั้น แรงงานหญิงไทยเหล่านี้ส่วนใหญ่มีอาชีพนวดแผนไทยจำนวนถึง 5 คน นอกนั้นเคยทำอาชีพเป็นลูกจ้างหน่วยงานราชการ ช่างเสริมสวย และทำงานทางด้านบัญชี แต่ทุกคนผ่านประสบการณ์การทำงานนวดแผนไทยจากประเทศไทยมาแล้ว บางคนทำงานนวดแผนไทยเป็นงานพิเศษเสริมรายได้

♦ **สาเหตุที่ต้องการทำงานต่างประเทศ** : จากการศึกษาพบว่าแรงงานหญิงไทยส่วนใหญ่มีความต้องการไปทำงานในต่างประเทศ ด้วยสภาพเศรษฐกิจเป็นส่วนผลักดันให้ต้องการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ แรงงานหญิงไทยต้องการมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อดูแลครอบครัว การช่วยเหลือพ่อแม่ที่มีภาระหนี้สิน ภาระในการส่งเสียน้องให้ได้เรียนหนังสือ ต้องการมีเงินออม นอกจากนี้

ในเรื่องของรายได้ กรณีศึกษาบางคนต้องการเพียงประสบการณ์ในการทำงานต่างประเทศ รวมไปถึง การได้ท่องเที่ยวในยามว่าง มีเพียง 1 คนเท่านั้นนอกจากเหตุผลในเรื่องของความต้องการรายได้ที่ สูงขึ้น ยังมีสาเหตุจากความต้องการหลีกเลี่ยงการมีปัญหาคอขวดที่ต้องทะเลาะเบาะแว้งกับคู่สมรส จากปัญหาทางการเงินร่วมด้วย จึงเป็นสาเหตุในการตัดสินใจเดินทางมาทำงานในสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อให้มีรายได้ที่เพิ่มขึ้นและส่งกลับไปดูแลครอบครัวนั่นเอง

♦ **ประสบการณ์อาชีพนวดในต่างประเทศ** : พบว่าแรงงานหญิงไทยส่วนใหญ่ไม่เคยมี ประสบการณ์ในการทำงานนวดแผนไทยในต่างประเทศเลย มีเพียง 2 คนเท่านั้นที่มีประสบการณ์ ทำงานนวดแผนไทยในต่างประเทศคนละ 2 ประเทศ โดยไปทำงานนวดแผนไทยในประเทศอิรัก รัสเซีย สาธารณรัฐเกาหลี และมาเลเซีย

♦ **วิธีการจัดหางานไปทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี** : พบว่าแรงงานหญิงไทย ส่วนใหญ่รู้จักงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีจากคำแนะนำชักชวนของเพื่อนให้รู้จักนายหน้า จัดหางานเป็นจำนวนถึง 4 คน โดยมีค่านายหน้าที่แรงงานหญิงไทยต้องจ่ายเป็นเงินถึง 30,000 บาท จำนวน 2 คน เป็นเงิน 10,000 บาท จำนวน 1 คน เป็นเงิน 5,000 บาท จำนวน 1 คน อีกจำนวน 2 คนนั้นรู้จักนายหน้าจัดหางานจากสื่อสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก (Facebook) โดยมีค่านายหน้าเป็นเงินคน ละ 30,000 บาท นอกจากนี้ยังพบว่าแรงงานหญิงไทยมีเพื่อนเป็นผู้แนะนำงานให้แต่ต้องเตรียมค่า เดินทางเองจำนวน 1 คน และชาวเกาหลีได้เป็นผู้ชักชวนพร้อมซื้อค่าตั๋วเครื่องบินอีกจำนวน 1 คน โดยทั้ง 2 คนนี้ไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับค่านายหน้า เอกสารสำคัญ อาทิ พาสปอร์ตของแรงงานหญิงเกือบทั้ง 8 คน นั้นจะถูกทางผู้ประกอบการเป็นผู้เก็บจนกว่าจะทำงานครบตามสัญญาที่จ้างงานที่ส่วนใหญ่มีสัญญา จ้างงาน 85 วันหากต้องการอยู่ทำงานต่อ นายจ้างจะต่อสัญญาให้พร้อมกับขึ้นเงินเดือนเป็นการจูงใจ

♦ **ระยะเวลาทำงานในสาธารณรัฐเกาหลี** : ผู้วิจัยพบว่าแรงงานหญิงไทยส่วนใหญ่อยู่อยู่พำนัก เกินระยะเวลา 90 วันที่สาธารณรัฐเกาหลีได้อนุญาตไว้เพื่อการท่องเที่ยวเท่านั้น โดยมีกรณีศึกษา แรงงานหญิงไทยอยู่ทำงานในอาชีพนวดแผนไทยเป็นระยะเวลา 4-12 เดือนถึง 6 คน และมีเพียง จำนวน 2 คนเท่านั้นที่อยู่พำนักเพื่อทำงานนวดแผนไทยเพียง 1-2 เดือนเท่านั้น ซึ่งเห็นได้ว่าแรงงาน หญิงไทยมีความตั้งใจที่จะอยู่พำนักเพื่อทำงานในสาธารณรัฐเกาหลี แม้จะรู้ว่าเป็นการกระทำผิด กฎหมายแต่พร้อมที่จะยอมรับในการกระทำผิด แม้จะต้องถูกส่งกลับประเทศไทย

♦ **ความรู้ ความเข้าใจกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศ** ผู้วิจัยพบว่ากรณีศึกษาแรงงาน หญิงไทยทุกคนไม่มีความเข้าใจ ความรู้ทางด้านกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศที่รองรับแรงงาน

และพบว่าแรงงานหญิงไทยนั้นมีความเข้าใจเพียงกฎหมายท้องถิ่นถึงอาชีพนวดแผนไทยเป็นอาชีพที่สงวนไว้สำหรับชาวเกาหลีใต้เท่านั้น

♦ **การถูกละเมิดทางเพศระหว่างการทำงานนวดแผนไทย** : จากการศึกษาพบว่ากรณีศึกษาแรงงานหญิงไทยทำอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซลทั้ง 8 คนนั้น มีความเสี่ยงในการถูกล่วงละเมิดทางเพศจากลูกค้าชาวเกาหลีใต้ที่มีทั้งสภาพมีเงินและไม่เงินมาที่เข้าใช้บริการในรูปแบบการถูกจับมือ การลวนลาม การโชว์ การขอให้ทำมือหรือนวดดำ รวมไปถึงการพยายามให้แรงงานหญิงไทยมีบริการพิเศษ

♦ **วิถีชีวิตระหว่างทำงานนวดแผนไทย** : จากการศึกษาพบว่าแรงงานหญิงไทยที่เดินทางมาทำงานนวดแผนไทยนั้น มีวิถีชีวิตในระหว่างทำงานคล้ายคลึงกันคือ ทำงานในร้านนวดแผนไทยเปิดบริการตลอด 24 ชั่วโมงในลักษณะสแตนด์บาย ไม่มีตารางเวลางานที่แน่นอน สำหรับวันหยุดได้หยุดเดือนละ 2 วัน บางร้านให้หยุดเดือนละ 4 วัน มีเพียงจำนวน 2 คนเท่านั้นที่ทางร้านไม่จัดวันหยุดให้ แต่หากต้องการหยุด หรืออยากพักผ่อนสามารถแจ้งกับทางเจ้าของร้านได้ สำหรับที่พักอาศัยทางผู้ประกอบการเป็นผู้จัดที่อยู่ให้ แรงงานหญิงไทยบางคนอาศัยอยู่ที่ร้าน หรือบริเวณใกล้เคียงกับร้านในระยะห่างเพียง 20-100 เมตร เจ้าของร้านจัดให้มีค่าอาหาร ข้าวสาร ไข่ไก่ หากต้องการวัตถุดิบเพื่อประกอบอาหารไทยเพิ่มเติมนั้นมีรถไทยที่เป็นรถขายวัตถุดิบทำอาหารไทยเข้ามาจำหน่ายยังย่านร้านนวดแผนไทย สถานประกอบการที่มีคนไทยเข้ามาทำงานอยู่ โดยรถไทยนั้นมีบริการรับฝากเงินเพื่อส่งกลับประเทศไทยด้วย โดยคิดค่าบริการครั้งละ 15,000 วอน หรือคิดเป็นเงินไทย 450 บาท กรณียามเจ็บป่วยแรงงานหญิงไทยนั้นมักหายากินเอง มีเพียงจำนวน 2 คนเท่านั้นที่ทางผู้ประกอบการเป็นผู้พาไปหาหมอ กิจกรรมในวันหยุดของแรงงานหญิงไทยส่วนใหญ่จะนอนพักผ่อนเก็บแรง เพื่อทำงานในวันต่อไป แรงงานหญิงไทยบางคนออกไปท่องเที่ยวหาประสบการณ์ในกรุงโซลหรือตามห้างสรรพสินค้า และบางคนไม่กล้าที่จะออกไปข้างนอก เนื่องจากเกรงกลัวในการขอสัมผัสตรวจสอบเอกสารพาสปอร์ตจากเจ้าหน้าที่

♦ **อุปสรรคระหว่างการทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี** : จากการศึกษาพบว่าอุปสรรคของกรณีศึกษาแรงงานหญิงไทยคือ การสื่อสารทางด้านภาษา ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ประกอบการชาวเกาหลีใต้ใช้ภาษาเกาหลี และใช้ภาษาอังกฤษบ้างเป็นส่วนน้อย ซึ่งแรงงานหญิงไทยเองจึงต้องปรับตัวและพยายามเรียนรู้ในเรื่องของภาษาเพิ่มเติม จากที่ผู้วิจัยได้สังเกตนั้นแรงงานหญิงไทยบางรายสื่อสารด้วยภาษาเกาหลี ภาษาอังกฤษเป็นคำๆ ไม่เป็นรูปประโยค ประกอบกับการแสดงท่าทางเพื่อให้เข้าใจ

ในการสื่อสารยิ่งขึ้น อุปสรรคทางด้านสุขภาพร่างกาย แรงงานหญิงไทยที่ทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ส่วนใหญ่ต้องมีสภาพจิตใจและร่างกายที่พร้อมทำงาน ซึ่งงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีนั้นเป็นงานบริการเปิด 24 ชั่วโมง หากลูกค้าเข้าใช้บริการจำนวนมาก และลูกค้านิยมให้นวดหนัก ซึ่งหมายถึงแรงงานหญิงไทยเหล่านี้ต้องใช้พลังกำลังในการออกแรงนวดเป็นอย่างมาก ดังนั้นการดูแลสุขภาพให้แข็งแรง และความอดทนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้วิจัยยังพบว่าผู้ย้ายถิ่นหญิงไทยมีความกังวลในเรื่องการเข้าสู่ตรวจจับกุมของตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งไม่มีสัญญาณบอกก่อนล่วงหน้าว่าจะเข้าตรวจร้าน ดังนั้นแรงงานหญิงไทยย่อมกังวลและหวาดระแวง

♦ **ความคาดหวังในชีวิตให้ดีขึ้น** : จากการศึกษาพบว่า แรงงานหญิงไทยนั้นมีความคาดหวังในเรื่องรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น คาดหวังให้เศรษฐกิจพื้นฐานของครอบครัวมีกำลังใช้จ่ายมากยิ่งขึ้น และเพื่อชำระหนี้สินที่ทางครอบครัวนั้นหมดไป คาดหวังให้มีเงินออม และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีประสบการณ์ทำงานต่างประเทศ และพบว่าแรงงานหญิงไทยมีทัศนคติเชิงบวกต่อการได้มาทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีในเรื่องของรายได้ที่ได้รับ ทำให้มีเงินออม และสามารถส่งกลับบ้าน การมีอิสระในการทำงานที่ไม่กดดัน และยังสามารถมีเวลาพักผ่อน ได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างทั้งด้านอาหาร วัฒนธรรม การได้เรียนรู้การใช้ชีวิตของชาวเกาหลีใต้ และแรงงานหญิงไทยที่เคยมีประสบการณ์ทำงานในต่างประเทศอื่นๆ ยังรู้สึกถึงความปลอดภัยในสาธารณรัฐเกาหลีมีมากกว่าประเทศที่ได้เคยไปทำงาน

4.3 กระบวนการตัดสินใจย้ายถิ่น ขั้นตอนการย้ายถิ่นและการจัดหางาน

จากการศึกษาพบว่ามีปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้แรงงานหญิงไทยตัดสินใจย้ายถิ่นไปทำงานอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี คือ

1) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ พบว่าแรงงานหญิงไทยส่วนใหญ่มีความต้องการไปทำงานในต่างประเทศด้วยสภาพเศรษฐกิจของไทยเป็นส่วนผลักดันให้ต้องการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ แรงงานหญิงไทยเหล่านี้ต้องการมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อดูแลครอบครัว การช่วยเหลือพ่อแม่ที่มีภาระหนี้สิน ในฐานะที่เป็นลูกสาวคนโตมีภาระในการส่งเสียน้องให้ได้เรียนหนังสือ และความต้องการมีเงินออมที่เพิ่มขึ้น ซึ่งการทำงานนวดแผนไทยในกรุงเทพมหานครบริเวณสุขุมวิท 26 นั้นได้รับเงินเดือนโดยประมาณ 9,000 บาทต่อเดือน และค่ารอบในการให้บริการลูกค้ารอบละประมาณ 75 บาทต่อชั่วโมง วันหนึ่งรับลูกค้าประมาณ 6 รอบ รักรายได้สุทธิต่อเดือนที่ประมาณ 21,000 บาท (ทำงาน 26

วัน) มีทิปต่างหาก หรือบางร้านนวดแผนไทยในต่างจังหวัดไม่มีเงินเดือนให้พนักงานนวดมีเพียงค่ารอบในการให้บริการลูกค้า 100 บาทต่อชั่วโมง รับลูกค้าวันละประมาณ 6 รอบ โดยรวมรับรายได้สุทธิที่ประมาณ 15,600 บาท (ทำงาน 26 วัน) มีทิปต่างหาก ซึ่งแรงงานหญิงไทยเห็นว่าเป็นรายได้ที่ไม่มาก และสวนทางกับค่าใช้จ่ายที่มีในแต่ละเดือน ซึ่งค่าใช้จ่ายประกอบไปด้วยค่าเช่าห้องพัก ค่าเดินทาง ค่าอาหาร ซึ่งล้วนแต่เป็นค่าใช้จ่ายที่สูงในแต่ละเดือน ทำให้แรงงานหญิงไทยมีเงินออมน้อย ไม่เพียงพอต่อการส่งเสียดูแลครอบครัวที่ต้องช่วยรับผิดชอบ

ดังนั้นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของประเทศปลายทางเป็นส่วนดึงดูดให้แรงงานหญิงไทยมีความต้องการเดินทางไปทำงานอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งมีเศรษฐกิจที่ดีกว่า ความต้องการแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยจากผู้ประกอบการธุรกิจร้านนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี อัตราค่าจ้างในอาชีพนวดแผนไทยที่ได้รับสูงกว่าทำงานอาชีพนวดแผนไทยในประเทศไทยถึง 4 เท่าโดยเฉลี่ยได้รับโดยประมาณ 56,000-72,000 บาท ต่อเดือน และสวัสดิการที่แรงงานหญิงไทยได้รับในเรื่องของที่พักราคา อาหาร ที่ผู้ประกอบการจัดหาให้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย เป็นส่วนดึงดูดให้แรงงานหญิงไทยนั้นตัดสินใจเดินทางย้ายถิ่นเพื่อทำงาน และความคาดหวังว่าสามารถมีเงินออมเพื่อส่งกลับให้ครอบครัวในประเทศไทยได้ใช้จ่าย และมีสภาพเศรษฐกิจครอบครัวดีขึ้น สามารถส่งเสียน้องให้ได้เรียนหนังสือ และมีรายได้ที่มั่นคงมากขึ้น

2) ปัจจัยทางด้านสังคมและค่านิยม พบว่าแรงงานหญิงไทยกรณีศึกษาตัดสินใจย้ายถิ่นเพื่อทำงานอาชีพนวดแผนไทยตามบุคคลใกล้ชิดหรือเครือข่ายสังคมคนรู้จัก เพื่อน จากผู้ที่มีประสบการณ์ในอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีที่ได้แนะนำชักชวน เป็นการสมัครใจไม่ได้ถูกบังคับให้เดินทางมาทำงานและเล่าถึงรายได้สูงที่ได้รับ แนะนำนายหน้าที่ตนเองได้ผ่านประสบการณ์มาก่อน ความรู้สึกเชิงบวกต่อการได้ทำงานในประเทศที่เป็นสิ่งที่คุ้นตาจากสื่อบันเทิงในภาพยนตร์หรือละครของสาธารณรัฐเกาหลี ทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบของแรงงานหญิงไทย รวมไปถึงแรงงานหญิงไทยบางคนมีค่านิยมต้องการทำงานในต่างประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นคนอื่นได้ว่าตนมีโอกาสดำรงชีพในต่างประเทศ และคาดหวังให้ตนเองได้ประสบการณ์การทำงานและมีโอกาสได้ท่องเที่ยวในสาธารณรัฐเกาหลีในยามว่างจากการทำงาน เพื่อให้ตนเองใช้ชีวิตอิสระและสภาพชีวิตที่ดีกว่าอยู่ในประเทศต้นทาง

3) ปัจจัยทางด้านสถาบันครอบครัว ด้วยสภาพเศรษฐกิจในครอบครัวของกรณีศึกษาบางคนมีฐานะยากจน การมีภาระหนี้สินจากพ่อแม่ที่ก่อปัญหาไว้ ทำให้แรงงานหญิงไทยคิดหาหนทางที่จะได้รับรายได้ให้สูงขึ้นกว่าเดิม เพื่อนำมาช่วยในการปลดหนี้ให้กับครอบครัว และด้วยความรับผิดชอบในฐานะของลูกสาวคนโตของครอบครัวที่ต้องช่วยหารายได้ นำมาส่งเสียให้น้องได้เรียนหนังสือ จึง

ตัดสินใจเดินทางไปทำงานอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี และส่งเงินกลับมาให้ครอบครัว เพื่อชำระหนี้และส่งน้องเรียน

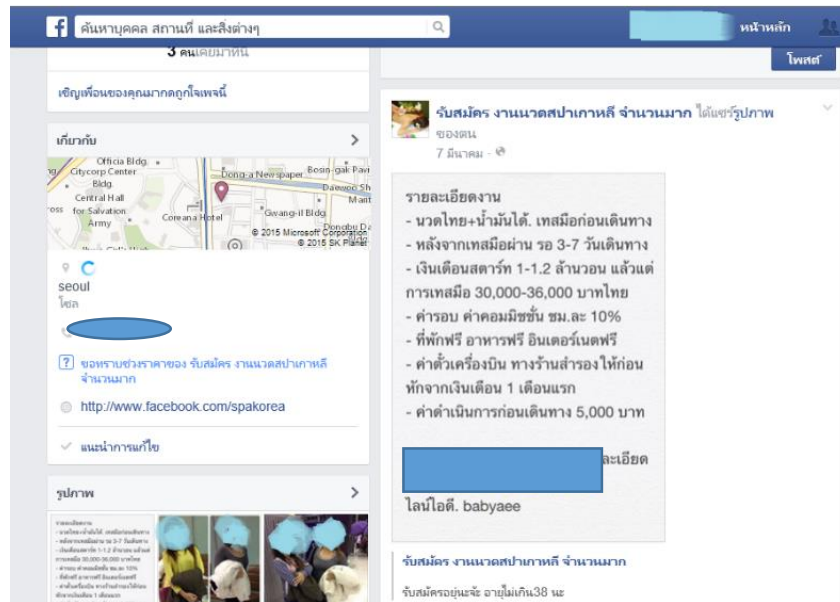
กรณีศึกษาบางรายมีความไม่เข้าใจกันภายในครอบครัวระหว่างคู่สมรสจากสาเหตุปัญหาทางการเงินเป็นหลัก แม้ขณะอยู่ในประเทศไทยทั้งคู่มีงานประจำ และกรณีศึกษารับทำงานพิเศษในร้านนวดแผนไทยเสริมหลังทำงานประจำแล้วก็ตามแต่ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่มี เป็นส่วนทำให้แรงงานหญิงไทยตัดสินใจย้ายถิ่นเพื่อทำงานในสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อเป็นการลดการทะเลาะเบาะแว้ง และแสวงหาหนทางให้ได้รับรายได้ที่ดียิ่งขึ้น

4) ปัจจัยทางด้านระเบียบการเข้าเมือง พบว่าแรงงานหญิงไทยตัดสินใจเลือกเดินทางย้ายถิ่นเพื่อทำงานในอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ด้วยสาเหตุจากการยกเว้นการตรวจลงตราวีซ่าการเข้าประเทศที่อนุญาตสำหรับหนังสือเดินทางไทยสามารถอยู่พำนักได้ถึง 90 วันในฐานะนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่แรงงานหญิงไทยสามารถแสวงหาโอกาสในการทำงานหารายได้ และมีโอกาสสูงที่แรงงานหญิงไทยนี้อยู่พำนักต่อเกิน 90 วัน ในอาชีพนวดแผนไทยจะเรียกกันว่า **“หมอมีน้อย”** ซึ่งถือว่าการทำผิดกฎหมายและระเบียบการเข้าเมืองต่อไป

ขั้นตอนการย้ายถิ่น และการจัดหางานของแรงงานหญิงไทย ผู้วิจัยพบว่าแรงงานหญิงไทยเมื่อตัดสินใจต้องการย้ายถิ่นเพื่อทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีในอาชีพนวดแผนไทย แรงงานหญิงไทยจะติดต่อหางานนวดแผนไทยจากนายหน้าเอกเทศที่มีเป็นจำนวนมาก และสามารถค้นหาข้อมูลได้อย่างง่ายในสื่อสังคมออนไลน์ที่มีประกาศรับสมัครงานตามเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับสายงานนวดแผนไทย นวดสปา และในปัจจุบันพบประกาศรับสมัครงานผ่านสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก (facebook) โดยนายหน้าเอกเทศที่ผู้วิจัยพบนั้น ประกอบไปด้วยนายหน้าเอกเทศคนไทยที่อยู่ในประเทศไทย นายหน้าเอกเทศคนไทยที่อยู่ในสาธารณรัฐเกาหลี และผู้ประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยชาวเกาหลีใต้ในสาธารณรัฐเกาหลี นายหน้าจัดหางานเหล่านี้ไม่เป็นไปในรูปแบบบริษัทที่จดทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย นายหน้าจะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการประกาศแจ้งข่าวเรื่องงาน คุณสมบัติของแรงงานที่ต้องการ รายได้ สวัสดิการที่คนหางานจะได้รับ ทั้งนี้นายหน้าคนไทยมีทั้งอยู่ในประเทศต้นทาง-ประเทศปลายทาง และผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทยชาวเกาหลีใต้มักจะประกาศรับสมัครงานในสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก ดังตัวอย่างเช่น

ภาพที่ 17 : นายหน้าเอกเทศคนไทยที่อยู่ในประเทศไทย กรณีประกาศรับสมัครงานนวดแผนไทยในเฟซบุ๊ก

ที่มาของภาพ : <http://www.facebook.com/spakorea>

ภาพที่ 18 : นายหน้าเอกเทศคนไทยที่อยู่ในสาธารณรัฐเกาหลี กรณีประกาศรับสมัครงานนวดแผนไทยในเฟซบุ๊ก

ที่มาของภาพ : <http://www.facebook.com/spakorea>

ภาพที่ 19 : นายหน้าเอกเทศคนไทยที่อยู่ในสาธารณรัฐเกาหลี กรณีประกาศรับสมัครงานนวดแผนไทยในเฟซบุ๊ก

ที่มาของภาพ : <http://www.facebook.com/nellafantasai>

ภาพที่ 20 : ผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทยชาวเกาหลีใต้ในสาธารณรัฐเกาหลี กรณีประกาศรับสมัครงานนวดแผนไทยในเฟซบุ๊ก

ที่มาของภาพ : <http://www.facebook.com/tom>

จากภาพที่ 18-20 เห็นได้ว่าข้อความการประกาศรับสมัครงานสามารถบ่งบอกวัตถุประสงค์ของความต้องการพนักงานนวดแผนไทยของนายหน้าและผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทยชาวเกาหลีใต้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งการนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีอาจมีความแตกต่างไปจากการนวดเพื่อสุขภาพเท่านั้นก็ได้ขึ้นอยู่กับการศึกษาและสมัครใจของแรงงานหญิงไทยเองที่ต้องการไปทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี

สำหรับวิธีการทำงานของนายหน้า มีดังนี้

1. นายหน้ารับสมัครงาน ขึ้นประกาศข้อความทางสื่อสังคมออนไลน์ หรือเครือข่ายสังคมคนรู้จักโดยแนะนำปากต่อปาก

2. แรงงานหญิงไทยทำการติดต่อ ตกลงรายละเอียดของงานนวดกับนายหน้า นายหน้านัดพบเพื่อทำการทดสอบฝีมือในการนวด และทำการตกลงในการเดินทาง กรณีนายหน้าคนไทยที่อยู่ในสาธารณรัฐเกาหลีจะทำการนัดให้แรงงานหญิงไทยที่สนใจงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีไปพบตามร้านนวดแผนไทยในกรุงเทพฯ เพื่อทำการทดสอบฝีมือการนวดเช่นกัน และชำระค่า นายหน้าหรือค่างานเป็นจำนวนเงิน 5,000-30,000 บาท

3. เมื่อเอกสารการเดินทางของแรงงานหญิงไทยพร้อม นายหน้าจองตัวเครื่องบินโดยค่าเดินทางนี้ผู้ประกอบการชาวเกาหลีใต้จะเป็นผู้สำรองจ่ายให้ก่อน โดยหักจากเงินเดือนๆ แรกที่แรงงานหญิงไทยเข้าทำงาน ซึ่งการเดินทางของแรงงานหญิงไทยที่พบเห็นนั้น มีในรูปแบบของการเดินทางด้วยตนเองโดยนายหน้าเป็นผู้จองตัวเครื่องบินให้ หรือแรงงานหญิงไทยเลือกที่จะจองตัวเครื่องบินเอง โดยค่าใช้จ่ายอยู่ที่ประมาณ 10,000-22,000 บาท ขึ้นอยู่กับการเลือกใช้บริการสายการบิน โดยนายหน้าในไทยนำส่งแรงงานหญิงไทยยังสนามบิน

นอกจากการเดินทางด้วยตนเองแล้ว ยังมีในรูปแบบของการซื้อแพคเกจทัวร์ท่องเที่ยวสาธารณรัฐเกาหลีซึ่งมีราคาตั้ง 8,900-18,000 บาท ในรูปแบบนี้เป็นที่นิยมของแรงงานทั้งชายและหญิง ซึ่งการเดินทางในรูปแบบซื้อแพคเกจทัวร์มีความเป็นไปได้มากในการถูกปฏิเสธการเข้าประเทศจากด่านตรวจคนเข้าเมือง เนื่องจากแรงงานบางคนไม่ศึกษาข้อมูลการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองสอบถาม ไม่สามารถตอบได้ว่าตนเองนั้นจะไปเที่ยวยังสถานที่ใด เข้าพักสถานที่ใด รวมถึงการแต่งกายที่เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองสามารถคาดเดาได้ว่าเป็นแรงงานที่ต้องการแอบลักลอบเข้ามาทำงานในสาธารณรัฐเกาหลี ทำให้ในแต่ละปีมีการปฏิเสธการเข้า

สาธารณสุขเกาหลีจากผู้ถือหนังสือเดินทางไทยเป็นจำนวนถึง 8,000-9,000 รายต่อปี (กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 2, 2015)

4. เมื่อแรงงานหญิงไทยเดินทางถึงสนามบินอินชอน สาธารณรัฐเกาหลี หากผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองจะมีนายหน้าหรือคนของผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทยชาวเกาหลีได้มารับแรงงานหญิงไทยที่สนามบิน เพื่อนำแรงงานหญิงไทยไปยังร้านนวดแผนไทย กรณีแรงงานหญิงไทยถูกปฏิเสธการเข้าประเทศไม่สามารถผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองได้ แรงงานหญิงไทยจะถูกส่งตัวกลับสู่ประเทศไทย โดยนายหน้าไม่คืนเงินค่านายหน้าหรือค่างานให้

5. ผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทยบางร้านจะทำการทดสอบฝีมือการนวดของแรงงานหญิงไทยอีกครั้งหากผ่านการทดสอบสามารถเริ่มงานได้ทันที นายหน้าจะได้รับค่าตอบแทนในการนำส่งแรงงานหญิงไทยให้กับร้าน หากแรงงานหญิงไทยไม่ผ่านการทดสอบนายหน้าต้องหาร้านอื่นๆ ให้แรงงานหญิงไทยลงไป

ตามที่กองคุ้มครองดูแลและผลประโยชน์คนไทยในต่างประเทศ กรมการกงสุลกระทรวงการต่างประเทศ (การคุ้มครองคนไทยในต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, 2013) เปิดเผยว่านายหน้าที่นำส่งแรงงานหญิงไทยไปส่งให้กับผู้ประกอบการชาวเกาหลีได้นั้นจะได้รับค่าหัวถึง 75,000 บาทต่อคน ซึ่งไม่ต่างไปจากการค้ามนุษย์ไม่ว่าแรงงานหญิงไทยจะเต็มใจก็ตาม

4.4 ประสบการณ์การถูกละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ลูกค้าที่เข้าใช้บริการเป็นลูกค้านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ลูกค้าชายชาวเกาหลีใต้ที่ใช้บริการหลังจากเลิกงาน และหลังจากการไปงานเลี้ยงสังสรรค์ ลูกค้าบางรายจึงมีสภาพมีเมมาเข้าใช้บริการ ด้วยสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงานของแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทยส่วนใหญ่ร้านนวดแผนไทยตั้งร้านอยู่ในอาคารรวม สภาพของห้องนวดที่ให้บริการลูกค้านั้นปิดมิดชิด จากตารางที่ 1 (หน้า 73) สรุปข้อมูลกรณีศึกษาแรงงานหญิงที่มีอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีทุกคนเมื่อลงงานบริการนวดแผนไทยให้ลูกค้าในลักษณะของการใช้ทักษะการนวดเพื่อสุขภาพแต่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าแรงงานหญิงไทยเหล่านี้ต้องมีความเสี่ยงในการถูกลวนลาม การถูกล่วงละเมิดทางเพศจากลูกค้าชายที่เข้าใช้บริการทั้งในสภาพมีเมมาและไม่มีเมมา ดังเช่นประสบการณ์การถูกละเมิดทางเพศของกรณีศึกษา ดังนี้

1. การละเมิดทางเพศโดยตรงที่มีเงื่อนไขแลกเปลี่ยนกับความสัมพันธ์ทางเพศ

ไนซ์ : แม่ร้านนวดแผนไทยจะเปิดตลอด 24 ชั่วโมง ก็ต้องเสี่ยงพบเจอลูกค้ามีเงินมาและลวนลาม ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นผู้ชายและส่วนมากเข้าใช้บริการในเวลากลางคืน บางครั้งลูกค้าจะให้พนักงาน “**ทำมือ**” หรือ “**ตัวแดง**” ให้ และลูกค้าให้ทิปเป็นเงินจำนวนมาก **ยอมรับว่าในบางครั้งยอมทำมือให้ลูกค้า** ซึ่งแล้วแต่ความสมัครใจของพนักงาน แต่ร้านนี้ไม่มีบริการแอบแฝง ส่วนใหญ่จะพบว่าลูกค้าให้ทำมือและต้องใช้ความกะล่อน ไหวพริบ ในการเอาตัวรอด พูดคุยกับลูกค้า (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2557)

2. การละเมิดทางเพศทางวาจา การแสดงออกทางกิริยา และโดยการสัมผัส

แก้ว : มักพบลูกค้าลวนลาม สำหรับร้านนี้ลูกค้าเข้าร้านจำนวนมากในเวลา 04.00-06.00 น. เพื่อใช้บริการนวดแผนไทยและนอนพัก เมื่อลูกค้าตื่นนอนจะไปทำงานต่อทันที ซึ่งบางครั้งลูกค้ามีอาการมีเงินมา ลูกค้าเลือกที่จะไม่กลับบ้านแต่จะอาศัยร้านนวดแผนไทยเพื่อใช้บริการนวด และพักผ่อน (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2557)

ตาล : ลูกค้าชาวเกาหลีใต้จะนิยมนวดหนัก และลูกค้ามีสภาพมีเงินมา ดังนั้นหลายครั้งที่ตาลโดนลวนลาม ต้องหาวิธีป้องกันตนเอง (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2557)

ปี : การทำงานนวดในสาธารณรัฐเกาหลีมีบางครั้งโดนลูกค้าผู้ชายเกาหลีใต้สูงอายุลวนลามบ้าง เพราะลูกค้าเหล่านี้เข้าใจว่ามีการบริการแอบแฝง ถ้าพบลูกค้าดังกล่าว ปีจะไม่ทำใจ (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2557)

น้อย : ลูกค้าคนไหนเลือกรายการนวดตัว 2 ชั่วโมงครึ่ง ให้เตรียมตัวและเตรียมใจได้เลยว่าอาจต้องเสี่ยงต่อการถูกลวนลาม ต้องคิดหาวิธีป้องกัน อาชีพนวดแผนไทยในเมืองไทยจะเป็นสถานที่เปิดเผย แต่ร้านนวดแผนไทยที่สาธารณรัฐเกาหลี ชาวเกาหลีใต้บางคนเข้าใจว่าการนวดแผนไทยต้องมีการบริการแอบแฝง เข้าใจว่าพนักงานสามารถทำได้ พนักงานนวดจึงมักถูกลวนลาม และด้วยลักษณะห้องนวดที่มีติดชิดประกบกับลูกค้าเข้าใช้บริการช่วงเวลา 22.00 น.- 06.00 น. ลูกค้ามักจะกินดื่ม และมีอาการเมามาใช้บริการจะถือโอกาสอาศัยนอนหลับไปด้วย แต่ทางร้านจะไม่มีบริการแอบแฝง และพนักงานด้วยกันจะไม่ยอมทำให้ลูกค้า ซึ่งมีบางครั้งลูกค้าไม่พอใจเดินออกจากร้านไปก็มี (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2557)

บุ่ม : มีบ้างที่โดนลูกค้าจับมือ แต่บุ่มจะทำเฉยๆ นิ่งๆ ไม่เล่นด้วย ตั้งหน้าตั้งตาดูอย่างเดียว ลูกค้าก็จะไม่กล้า (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2557)

นุก : ลูกค้าผู้ชายชาวเกาหลีได้เข้ามาใช้บริการมีทั้งสุขภาพและทั้งลามก หากลูกค้ามาลวนลามจะแก้ปัญหาด้วยการทำหน้าที่เฉยๆ ซึ่งขัง ไม่เล่นด้วย (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2557)

จอย : ที่ผ่านมามีเคยเจอลูกค้าลามกและพยายามจะปลุกปล้ำ แต่อาศัยใช้มวยไทยในการแก้ไขสถานการณ์เข้าช่วย ด้วยการเตะและกัดลูกค้าคนนั้น ซึ่งลูกค้าไว้วางใจและได้อ้างว่าร้านนวดแผนไทยในละแวกนั้นยังสามารถทำได้เลย จากนั้นลูกค้าคนนั้นก็กลับแกล้งด้วยการไปแจ้งตำรวจทำให้ตำรวจเข้ามาที่ร้าน แต่ไม่สามารถทำอะไรได้เนื่องจากร้านที่จอยทำงานอยู่นี้ไม่มีบริการแอบแฝง ซึ่งลูกค้าบางรายเล่าให้ฟังว่าร้านนวดแผนไทยในบริเวณใกล้เคียงเมื่อนวดเสร็จสามารถให้มิเช็กได้ด้วย และร้านเหล่านั้นก็มีพนักงานนวดเป็นคนไทย (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2557)

ดังนั้นเห็นได้ว่ากรณีศึกษาทั้ง 8 คนนั้นถูกละเมิดทางเพศในลักษณะการถูกลวนลามทั้งจากสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงปรารถนา ไม่ว่าจะเป็นการล่วงละเมิดทางเพศด้วยวาจา การสัมผัสร่างกายจากลูกค้าของแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งอาจปฏิเสธไม่ได้ว่าการถูกล่วงละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทยเกิดขึ้นนั้น โดยแรงงานหญิงไทยเองอาจไม่มีความตั้งใจให้ร่างกายและทักษะการนวดแผนไทยของตนเองนั้นถูกละเมิดทางเพศระหว่างทำงาน เพียงเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าและเพียงหวังเงินพิเศษให้รายได้ของตนเองเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยในการตัดสินใจไปทำงานของหญิงไทย กระบวนการจัดหางาน และตลาดแรงงานภาคบริการในสาธารณรัฐเกาหลี ศึกษาชีวิตและประสบการณ์และการละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทย เพื่อหามาตรการและการแก้ไขปัญหา สำหรับแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทยในเขตคังนัม (Gangnam-gu) เขตซองปา(Songpa-gu) เขตมาโป(Mapo-gu) และเขตซุง(Jung-gu) กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยที่มุ่งศึกษาถึงปัจจัยในการตัดสินใจไปทำงาน กระบวนการจัดหางาน ตลาดแรงงานภาคบริการของแรงงานหญิงไทยในสาธารณรัฐเกาหลีเป็นอย่างไร ศึกษาถึงชีวิตและประสบการณ์รวมถึงการละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี และมาตรการในการแก้ไขปัญหา โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเป็นแรงงานหญิงไทย ในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลีจำนวน 8 คน และผู้ให้ข้อมูลจากบริบทภายนอกจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐฝ่ายดูแลคุ้มครองช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศประจำกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลีจำนวน 1 คน และผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทยชาวเกาหลีใต้จำนวน 1 คน ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเกตการณ์ มาวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) เพื่อตีความและสร้างข้อสรุปจากปรากฏการณ์ที่มองเห็น และวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) จากการศึกษาค้นคว้าแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) จากเอกสาร (Documentary Study) ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ข่าวหนังสือพิมพ์ บทความในนิตยสาร บทความจากเว็บไซต์กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ สื่อสังคมออนไลน์ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทยจากการเข้าใช้บริการนวดในร้านนวดแผนไทยใน 4 เขตของกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนเมษายน – ตุลาคม 2557 ผลการวิจัยพบว่าแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยเป็นเพศหญิงทั้งหมด อยู่ในช่วงอายุ 23-44 ปี ซึ่งเป็นวัยแรงงานที่มีพลังกำลังและสภาพร่างกายพร้อมจะเดินทางย้ายถิ่นเพื่อไปทำงาน

แสวงหาประสบการณ์ โดยแรงงานหญิงไทยเหล่านี้มีระดับการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษา 3 ถึงระดับปริญญาโท อาชีพเดิมของกรณีศึกษานอกจากทำงานบริการนวดแผนไทยแล้ว ยังมีกรณีศึกษามีอาชีพในสายงานการบัญชี ช่างเสริมสวย ลูกจ้างหน่วยงานราชการ แต่ทุกคนต่างมีทักษะการนวดแผนไทยเป็นอาชีพเสริม แต่ด้วยความคาดหวังอยากให้ชีวิตตนเองและครอบครัวได้มีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ต้องการความเป็นอิสระ ไม่อยากทำงานประจำที่จำเจเช่นเดิม ทำให้แรงงานหญิงไทยเหล่านี้ตัดสินใจพร้อมที่จะเดินทางย้ายถิ่นเพื่อหารายได้ที่สูงกว่าการทำงานนวดแผนไทยในประเทศไทย โดยมีรายได้ที่จะได้รับเป็นสิ่งที่จูงใจและประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ผนวกกับการเดินทางย้ายถิ่นที่อาศัยการใช้ประโยชน์จากช่องทางการยกเว้นการตรวจลงตราวีซ่าเข้าสาธารณรัฐเกาหลีในฐานะนักท่องเที่ยวถึง 90 วันของหนังสือเดินทางไทยเป็นช่วงเวลาที่สามารถกอบโกยรายได้เป็นการทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงานอย่างถูกต้องเป็นการกระทำผิดกฎหมายการเข้าประเทศก็ตาม นอกจากนี้เครือข่ายทางสังคมคนรู้จัก เพื่อน หรือบุคคลภายในครอบครัวเป็นส่วนสนับสนุนในการทำให้แรงงานหญิงไทยตัดสินใจเดินทางไปทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ด้วยสาเหตุจากการเห็นประสบการณ์การย้ายถิ่นทำงานอาชีพนวดแผนไทยของคนรู้จักที่ประสบความสำเร็จในด้านรายได้ คำนิยมการไปทำงานต่างประเทศในประเทศที่นิยมจากสื่อบันเทิงอย่างสาธารณรัฐเกาหลี การมีกิจกรรมส่งเงินกลับสู่ครอบครัวของแรงงานที่ทำให้เศรษฐกิจในครอบครัวมีกำลังใช้จ่ายมากยิ่งขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

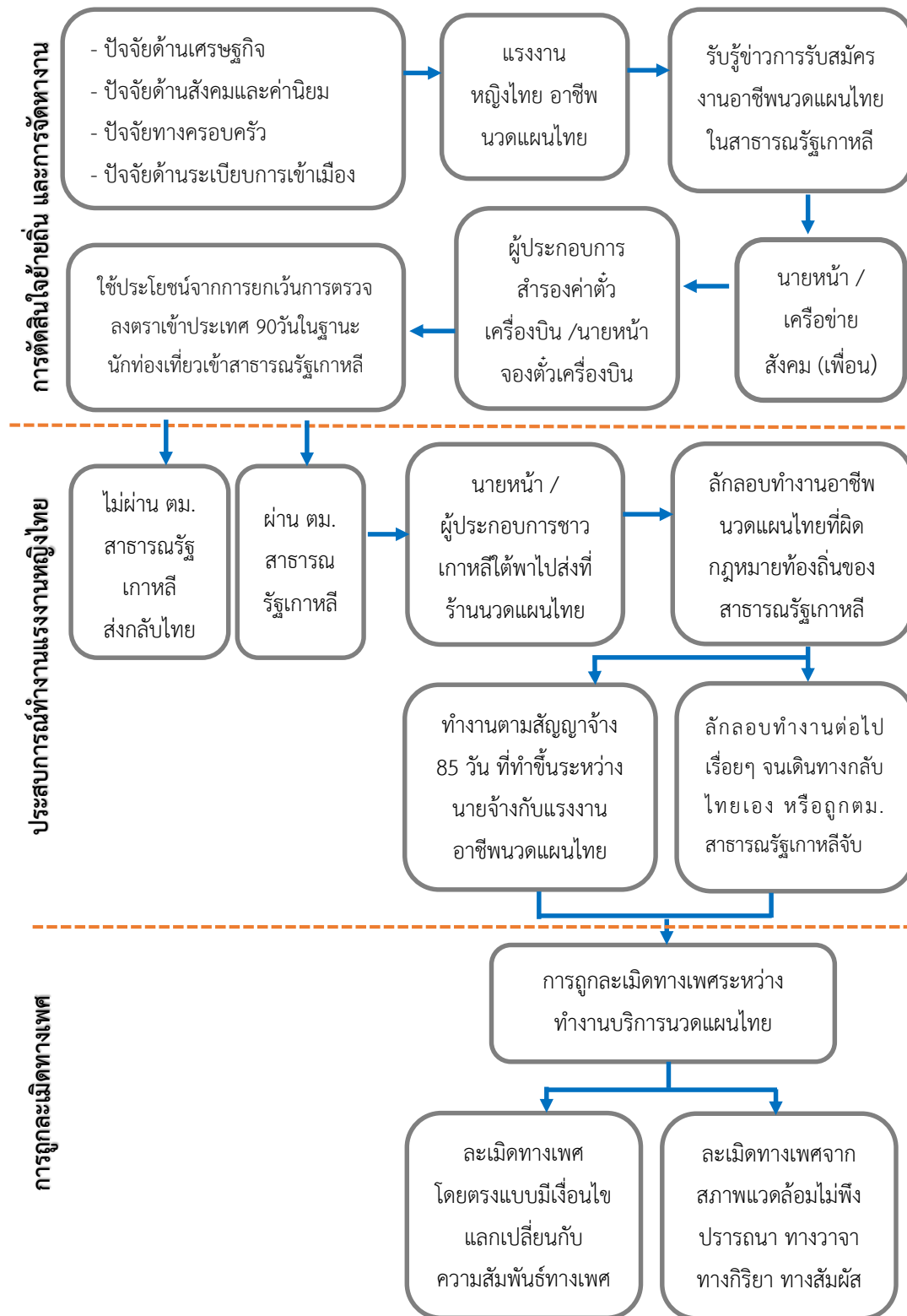
ในการจัดหางานอาชีพนวดแผนไทยนี้ แรงงานหญิงไทยยอมที่จะจ่ายค่านายหน้าในการจัดหาร้านนวดแผนไทยลงในสาธารณรัฐเกาหลีจากการติดต่อนายหน้าจัดหางานผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือเครือข่ายสังคมจากการแนะนำนายหน้าของผู้ที่มีประสบการณ์ในการย้ายถิ่นมาทำงานในอาชีพนวดแผนไทย ด้วยราคาค่างานระหว่าง 5,000-30,000 บาท แม้แรงงานหญิงไทยจะต้องเสี่ยงในการต้องพบกับร้านหรือผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีในลักษณะไหนก็ตาม แต่สิ่งสำคัญในเรื่องของกฎหมายท้องถิ่นนั้นว่าด้วยเรื่องการให้บริการด้านสุขภาพของสาธารณรัฐเกาหลี (Medical Service Act) สงวนอาชีพผู้ให้บริการนวดไว้เฉพาะผู้พิการที่ผ่านการอบรมแล้วเท่านั้น ดังนั้นการประกอบธุรกิจนวดแผนไทย (Thai massage) และผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริการนวดแผนไทยจึงถือเป็นกลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่ทำผิดตามกฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลีสามารถถูกจับกุมเนรเทศหรือบังคับให้ออกจากประเทศ และได้รับโทษตามกฎหมายได้ แม้แรงงานหญิงไทยในอาชีพ

นวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีรู้ว่าเป็นการทำงานที่ผิดกฎหมายท้องถิ่น แต่แรงงานหญิงไทยเหล่านี้ต่างมีความคาดหวังและทัศนคติในเชิงบวกสำหรับการได้มาทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีแม้จะต้องเสี่ยงต่อการถูกจับกุม ตรวจค้นร้านนวดแผนไทยที่ตนเองนั้นทำงานจากตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ถูกปรับและส่งกลับประเทศต้นทางและไม่สามารถเข้าสาธารณรัฐเกาหลีได้อีกต่อไปก็ตาม รวมไปถึงการถูกละเมิดทางเพศจากการถูกลวนลามจากการเข้าใช้บริการของลูกค้าชาวเกาหลีใต้ที่มีความเข้าใจว่าการนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพนั้นสามารถมีบริการพิเศษได้ด้วย การถูกละเมิดทางเพศเป็นไปในลักษณะระดับการสัมผัสที่ไม่จำเป็นจากการสัมผัสหรือลูบไล้ร่างกายแรงงานหญิงไทย และในลักษณะทางวาจาที่มีการนำข้อเสนอแลกเปลี่ยนเพื่อให้ประกอบกิจกรรมทางเพศต่อแรงงานหญิงไทย ซึ่งแรงงานหญิงไทยเหล่านี้มีความเป็นไปได้สูงในการทำให้ตนเองนั้นทำบริการพิเศษขึ้นนอกเหนือจากการใช้ทักษะการนวดแผนไทยและการต่อรองกับลูกค้า เพียงเพื่อรายได้ที่จะได้รับเพิ่มมากขึ้น

กลุ่มแรงงานที่มีทักษะนวดแผนไทยที่ปัจจุบันเกิดเป็นอาชีพอิสระ และแรงงานกลุ่มนี้บางส่วนมีความต้องการย้ายถิ่นไปทำงานนวดแผนไทยในต่างประเทศจากสาเหตุในด้านรายได้และค่านิยมเป็นสิ่งสำคัญ โดยไม่มีความรู้เพียงพอทางด้านกฎหมายของประเทศปลายทางอย่างแท้จริง ดังนั้นการหามาตรการแก้ไขปัญหาการย้ายถิ่นไปทำงานในรูปแบบไม่ปกติในอาชีพนวดแผนไทยไปสาธารณรัฐเกาหลีที่ในปัจจุบันได้รับความสนใจและเป็นที่ยอมรับจากแรงงานหญิงไทยเป็นจำนวนมาก ประกอบกับความต้องการแรงงานทักษะนวดแผนไทยจากผู้ประกอบการชาวเกาหลีใต้ การเข้าถึงนายหน้าผิดกฎหมายที่ประกาศรับสมัครหาแรงงานไปทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่เข้าถึงได้ง่าย ทำให้แรงงานหญิงไทยเหล่านี้สามารถเดินทางย้ายถิ่นในรูปแบบไม่ปกติเพื่อทำงานได้ โดยมีแนวทางที่จะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาในการย้ายถิ่นในรูปแบบไม่ปกติดังกล่าวนี้หน่วยงานรัฐควรให้ความรู้ในเรื่องของกฎหมายในประเทศปลายทางที่กลุ่มแรงงานในธุรกิจนวดแผนไทยที่แรงงานนิยมและสนใจไปทำงาน หน่วยงานรัฐที่มีความรับผิดชอบดูแลแรงงานควรให้ความสำคัญในเรื่องของนายหน้าผิดกฎหมายที่สามารถพบเห็นจากประกาศตามสื่อสังคมออนไลน์อย่างจริงจัง รวมถึงการตรวจสอบตัวแทนบริษัทท่องเที่ยวที่อาจมีส่วนรู้เห็นให้แรงงานใช้เป็นช่องทางการเดินทางไปยังสาธารณรัฐเกาหลีในฐานะนักท่องเที่ยว แต่กลุ่มแรงงานล่องหนหายจากคณะทัวร์ไปหางานทำอย่างผิดกฎหมายในประเทศปลายทาง และหน่วยงานรัฐควรสนับสนุนผลักดันในการจัดโควต้าส่งออกอาชีพธุรกิจบริการนวดแผนไทยระหว่างไทยและสาธารณรัฐเกาหลีเพื่อลดในการเข้าไปทำงานในอาชีพนวดแผนไทยอย่างผิดกฎหมายในสาธารณรัฐเกาหลีของแรงงานหญิงไทย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ภาพที่ 21 : การจัดการงานและการย้ายถิ่นแบบไม่ปกติที่ได้พบจากแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทย

จากภาพที่ 21 แสดงให้เห็นถึงการ จัดหางานและการย้ายถิ่นในรูปแบบไม่ปกติของแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี เริ่มต้นจากปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดที่ทำให้แรงงานหญิงไทยตัดสินใจย้ายถิ่นไปทำงาน ซึ่งปัจจัยดึงดูดด้านเศรษฐกิจเป็นแรงดึงที่มีอิทธิพลสูงที่สุด การประสบปัญหา รายได้น้อยในประเทศไทยทำให้การตัดสินใจของแรงงานหญิงไทยมุ่งเป้าไปที่การหาอาชีพนอกประเทศที่มีค่าตอบแทนที่สูงกว่า แม้ว่าการเข้าไปทำงานจะต้องแลกเปลี่ยนบางอย่างหรือกระทั่งการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย ในกรณีแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซลนี้ ต่างยินยอมที่จะทำงานผิดกฎหมายแรงงานของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า และคาดหวังที่จะมีเงินกลับมาประเทศไทยเพื่ออนาคต หรือเพื่อแก้ไขปัญหาชีวิตและครอบครัวเดิมที่ประเทศไทย แรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซลส่วนมากประสบปัญหาชีวิตที่ยากแค้น รายได้น้อยซึ่งมักนำไปสู่ปัญหาครอบครัวซึ่งเป็นแรงผลักดันให้ตัดสินใจย้ายไปทำงานต่างประเทศเช่นกัน กระบวนการจัดหางานจากประเทศต้นทางสู่ประเทศปลายทาง ตลาดแรงงานบริการนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีมีเงื่อนไขของปัญหาซึ่งลึกล้ำกันว่า ความต้องการแรงงานทักษะนวดแผนไทยกำลังเพิ่มสูงขึ้นในสาธารณรัฐเกาหลี แต่ในขณะเดียวกันกลับสงวนอาชีพนี้ไว้สำหรับประชากรชาวเกาหลีเท่านั้น ทำให้ตลาดแรงงานเปิดกว้างและดึงดูดแรงงานที่มีทักษะในการนวดให้เข้าสู่กระบวนการย้ายถิ่นแบบไม่ปกติเกิดขึ้น ประสบการณ์ทำงานนวดแผนไทยและการถูกละเมิดทางเพศระหว่างทำงานในอาชีพนวดแผนไทยของแรงงานหญิงไทยนั้นพบว่าการล่วงละเมิดทางเพศที่เกิดขึ้นในทุกกรณีมีระดับความรุนแรงแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสถานการณ์และยุทธวิธีการเอาตัวรอดและการแก้ไขสถานการณ์ของแรงงานแต่ละคน ในที่นี้การล่วงละเมิดทางเพศจะเกิดขึ้นและไม่สามารถขจัดออกไปได้เนื่องจากภาวะจำยอมของการเป็นแรงงานผิดกฎหมายของแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซลดังนั้น จากรูปด้านบนจึงทำให้เห็นว่า ปัญหาของแรงงานจึงไม่สามารถแก้ไขได้เฉพาะประเทศต้นทางหรือประเทศปลายทางเท่านั้น แต่ยังคงพิจารณาถึงปัจจัยอื่นๆ ของแรงงานและผู้เกี่ยวข้องด้วย

5.2.1 ปัจจัยการตัดสินใจไปทำงาน การจัดหางาน ตลาดแรงงานภาคบริการในสาธารณรัฐเกาหลี

การย้ายถิ่นของแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี สามารถยืนยันถึงปรากฏการณ์จากนักสังคมวิทยา Castles and Miller (1993) ว่าระบบการย้ายถิ่น

(migration system) นั้นครอบคลุมไปด้วย 4 ปัจจัยทางด้านปัจจัยเศรษฐกิจ ปัจจัยสังคม ปัจจัยวัฒนธรรม ปัจจัยกฎหมายและการเมืองระหว่างประเทศ โดยมีกระบวนการย้ายถิ่นได้ถึง 3 ขั้นตอน คือ การตัดสินใจย้ายถิ่น ช่วงระหว่างการย้ายถิ่น และผู้ย้ายถิ่นเดินทางถึงประเทศปลายทาง ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอเพื่ออธิบายถึงกระบวนการย้ายถิ่น ดังนี้

1. ช่วงการตัดสินใจย้ายถิ่นของแรงงานหญิงไทยในอาเซียนพหุวัฒนธรรมในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี แรงจูงใจในขั้นการตัดสินใจย้ายถิ่นด้วยประกอบด้วยแนวคิดการย้ายถิ่นแบบไม่ปกติ (irregular migration) ซึ่งมีสาเหตุการตัดสินใจย้ายถิ่นตามแนวคิดการย้ายถิ่นในรูปแบบของปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดของ Saskia Sassen, 1988 ได้ว่าการย้ายถิ่นจากพื้นที่หนึ่งไปสู่พื้นที่ปลายทางที่พัฒนาแล้วนั้นเป็นผลจากกระบวนการโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจที่ประเทศพัฒนาแล้วเป็นแหล่งดึงดูดการย้ายถิ่นและปัจจัยผลักดันการย้ายถิ่นจากประเทศต้นทางไม่ใช่เพียงปัจจัยผลักดันจากสภาพความยากจน การว่างงาน แต่ส่งผลให้เกิดกระแสการย้ายถิ่นในลักษณะของค่านิยมและเป็นการตัดสินใจในส่วนบุคคลที่ต้องการแสวงหาโอกาสที่ดีกว่า ซึ่งเมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการย้ายถิ่นจะพบว่าแรงงานหญิงไทยตัดสินใจไปทำงานพหุวัฒนธรรมในสาธารณรัฐเกาหลีประกอบด้วยปัจจัยผลักดัน 3 ประการดังนั้น (1) ด้านเศรษฐกิจ ปัญหาจากรายได้ที่ได้รับจากงานประจำในไทยที่แรงงานหญิงไทยรู้สึกไม่เพียงพอสำหรับรายจ่ายที่แรงงานหญิงไทยเหล่านี้รับผิดชอบต่อครอบครัว การได้ช่วยเหลือพ่อแม่ในการชำระหนี้ที่ครอบครัวได้ก่อไว้ ภาระในการส่งเสียให้น้องได้เรียนหนังสือ (2) จากสภาพครอบครัวที่เกิดการทะเลาะเบาะแว้งในเรื่องของรายได้และต้องการเว้นระยะห่างจากบุคคลในครอบครัวหรือคู่สมรส เพื่อแสวงหารายได้ให้มากขึ้นกว่าทำงานในไทย (3) ทางสังคมและค่านิยมที่มีความต้องการไปทำงานในต่างประเทศ ความต้องการมีประสบการณ์ความรู้สึกร่วมตัวในการขึ้นขอการทำงานในต่างประเทศ พยายามในการหางานทำในต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง และได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว เครือข่ายสังคม เพื่อน คนรู้จัก ทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบของการไปทำงานในต่างประเทศที่เข้าใจว่าเป็นสิ่งที่ดี โก้หรู ครอบครัวสนับสนุนยกย่องบุคคลในครอบครัวเดินทางไปทำงานในต่างประเทศเป็นสิ่งที่เชิดหน้าชูตา และปัจจัยดึงดูดจากประเทศปลายทางสาธารณรัฐเกาหลี 5 ประการ ดังนั้น (1) ด้านความคาดหวังถึงรายได้ในการส่งกลับเลี้ยงดูครอบครัว (2) ด้านระเบียบการเข้าเมืองของสาธารณรัฐเกาหลีที่ยกเว้นการตรวจลงตราวีซ่าสำหรับหนังสือเดินทางไทยสามารถพำนักในฐานะนักท่องเที่ยวได้ถึง 90 วัน (3) ด้านทัศนคติในเชิงบวกต่อสาธารณรัฐเกาหลีที่แรงงานหญิงไทย

เหล่านี้ได้รับรู้ผ่านสื่อบันเทิง การเป็นประเทศที่พัฒนาและเศรษฐกิจเติบโตทันสมัย (4) จากความต้องการแรงงานหญิงไทยที่ขณะนั้นวางแผนไทยจากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดแผนไทยชาวเกาหลีใต้ แม้จะเป็นการจ้างงานอย่างไม่ถูกต้องก็ตาม รวมไปถึง (5) ด้านรายได้และสวัสดิการที่แรงงานหญิงไทยจะได้รับมากกว่าทำงานขนาดแผนไทยที่ประเทศไทยมากถึง 4 เท่าและไม่มีค่าใช้จ่ายในเรื่องของที่พักราคาเดินทางระหว่างทำงาน เนื่องจากแรงงานหญิงไทยนั้นพักอาศัยภายในร้านหรือบริเวณใกล้เคียง ทำให้แรงงานหญิงไทยมีความต้องการย้ายถิ่นเพื่อทำงานในอาเซียนขนาดแผนไทยอย่างไม่ถูกต้องในสาธารณรัฐเกาหลีนั้นยังได้สอดคล้องกับการวิจัยการย้ายถิ่นของผู้หญิงไทยสาเหตุ ชีวิตความเป็นอยู่ และผลกระทบในประเทศไทยและเยอรมนี ของสุภาวค์ จันทวานิช และคณะ (2542) ซึ่งพบว่าสาเหตุที่สำคัญของผู้หญิงไทยย้ายถิ่นได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ปัญหาครอบครัวในประเทศต้นทางเป็นปัจจัยผลักดันให้ผู้หญิงไทยคาดหวังถึงรายได้ที่จะได้รับในเยอรมนี ซึ่งคณะวิจัยพบว่าการถูกชักชวนจากเครือข่ายสังคม และค่านิยมเดินทางไปต่างประเทศเป็นองค์ประกอบในการอยากไปหาเงินเพื่อให้มีรายได้มากขึ้น รูปแบบของการย้ายถิ่นของหญิงไทยไปเยอรมนีมี 2 รูปแบบคือ การย้ายถิ่นเพื่อแต่งงาน และการย้ายถิ่นเพื่อทำงานในรูปแบบการค่าบริการ เช่น แม่บ้าน พนักงานเสิร์ฟ

ซึ่งเห็นได้ว่าแรงงานหญิงไทยที่ตัดสินใจมาทำงานในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลีนั้นคำนึงถึงปัจจัยผลักดันทางเศรษฐกิจเป็นหลักที่เป็นส่วนให้แรงงานหญิงไทยเหล่านี้พยายามแสวงหาสิ่งที่ดีเองนั้นต้องการตามคาดหวังว่าจะได้รับรายได้ที่ดีกว่าการทำงานในประเทศไทย ซึ่งการทำงานขนาดแผนไทยในประเทศไทยบริเวณชอยซุมวิท 26 นั้นค่าจ้างของอาชีพนี้รายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 9,000 บาท ค่ารอบในการให้บริการลูกค้าอยู่ที่ 75 บาทต่อชั่วโมง งบประมาณบริการขนาดลูกค้าอยู่ที่ประมาณ 6 รอบต่อวัน ซึ่งรวมรายได้สุทธิเป็นเงินประมาณ 21,000 บาท (ทำงาน 26 วัน) โดยมีเงินพิเศษหรือทิปต่างหาก หรือบางร้านขนาดแผนไทยในประเทศไทยในต่างจังหวัดส่วนใหญ่เช่น บริเวณหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จะไม่มีเงินเดือนให้พนักงานขนาด แต่มีเพียงค่ารอบจากการให้บริการลูกค้าชั่วโมงละ 100 บาท หากรับลูกค้าวันละประมาณ 6 รอบ โดยรวมจะมีรายได้อย่างน้อยอยู่ที่ประมาณ 15,600 บาท (ทำงาน 26 วัน) โดยมีเงินพิเศษหรือทิปต่างหากเช่นกัน ด้วยสาเหตุจากรายได้ที่ได้รับแต่ในการดำรงชีวิตอยู่ในเมืองย่อมต้องมีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง อาหาร และที่พัก ค่าสาธารณูปโภคต่างๆ ที่ต้องจ่ายในแต่ละเดือน ทำให้แรงงานหญิงไทยนี้รู้สึกถึงรายได้ที่ได้รับไม่เพียงพอในการดำรงชีวิต และ

ส่งเสียเลี้ยงดูครอบครัวที่ตนเองต้องรับผิดชอบ ซึ่งปัจจัยเศรษฐกิจจึงเป็นส่วนผลักดันให้แรงงานหญิงไทยมีความต้องการเดินทางไปทำงานอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีที่มีเศรษฐกิจที่ดีกว่า ความต้องการแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยจากผู้ประกอบการธุรกิจร้านนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี และอัตราค่าจ้างในอาชีพนวดแผนไทยที่ได้รับสูงกว่าทำงานอาชีพนวดแผนไทยในประเทศไทยถึง 4 เท่าโดยเฉลี่ยได้รับโดยประมาณ 56,000-72,000 บาท ต่อเดือน และสวัสดิการที่แรงงานหญิงไทยได้รับในเรื่องของที่พักรักษาตัว อาหาร ที่ผู้ประกอบการจัดหาให้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยดึงดูดให้แรงงานหญิงไทยนั้นตัดสินใจเดินทางย้ายถิ่นเพื่อทำงาน และความคาดหวังว่าสามารถมีเงินออมเพื่อส่งกลับให้ครอบครัวในประเทศไทยได้ใช้จ่าย และมีสภาพเศรษฐกิจครอบครัวดีขึ้น สามารถส่งเสียน้องให้ได้เรียนหนังสือ และมีรายได้ที่มั่นคงมากขึ้น แม้แรงงานหญิงไทยนั้นกลับสู่ประเทศต้นทางแล้ว แรงงานหญิงไทยเหล่านี้ยังคงมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานในต่างประเทศยังคงพยายามหาข้อมูลการทำงานนวดแผนไทยเพื่อย้ายถิ่นไปทำงานในธุรกิจนวดแผนไทยในต่างประเทศต่อไป ซึ่งสามารถยืนยันข้อค้นพบของ นักเศรษฐศาสตร์ Taylor (1992) ที่พบว่าปัจจัยสำคัญทางด้านรายได้ที่แรงงานนั้นคาดหวังจะได้รับในประเทศปลายทาง และปัจจัยจำนวนรายได้ที่ครอบครัวของแรงงานคาดหวังให้แรงงานรับผิดชอบส่งเสียนั้นมีผลต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นของตัวแรงงานเองและครอบครัวของแรงงาน

ด้วยปัญหาทางเศรษฐกิจจากประเทศไทย การคาดหวังถึงค่าจ้างที่ได้รับสูงจากสาธารณรัฐเกาหลี การถูกชักชวนจากเครือข่ายทางสังคมที่แรงงานหญิงไทยได้รู้จักแนะนำ รวมไปถึงค่านิยมการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ รวมไปถึงความต้องการแรงงานหญิงไทยที่มีทักษะการนวดแผนไทยจากผู้ประกอบการชาวเกาหลีใต้ การยกเว้นตรวจลงตราวีซ่าเข้าประเทศของสาธารณรัฐเกาหลีที่ถือหนังสือเดินทางไทยสามารถพำนักได้ถึง 90 วันในฐานะนักท่องเที่ยว เป็นช่องทางที่แรงงานหญิงไทยรู้สึกถึงการเดินทางเข้าประเทศไม่มีความยุ่งยาก และเป็นช่วงเวลาที่สามารถหางานทำมีรายได้ สิ่งเหล่านี้เป็นกระบวนการย้ายถิ่นขั้นแรกๆที่แรงงานหญิงไทยประกอบการตัดสินใจย้ายถิ่นแบบไม่ปกติและสอดคล้องกับที่ IOM, (1999) ได้จำแนกประเภทของผู้ย้ายถิ่นแบบไม่ปกติที่พบในเอเชียในกรณีแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทยนี้เป็นประเภทของผู้ย้ายถิ่นแรงงานที่ทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตเป็นนักท่องเที่ยวที่เข้าประเทศอย่างถูกต้อง แต่กลับเข้าประเทศเพื่อไปทำงานทำเป็นผู้ใช้แรงงาน และเป็นผลให้เป็นผู้ย้ายถิ่นแบบสถานะคงค้างที่อยู่เกินเวลาตรวจลงตราวีซ่า (visa) ที่กำหนดไว้ โดยกลายเป็นแรงงานย้ายถิ่นที่อยู่เกินเวลาที่วีซ่ากำหนด

2) ช่วงระหว่างการย้ายถิ่นจากประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐเกาหลีเป็นกระบวนการย้ายถิ่นที่แรงงานหญิงไทยได้รับความสะดวกจากกระบวนการจัดหางานจากนายหน้าที่ติดต่อ แรงงานหญิงไทยนั้นรับรู้ข่าวสารการรับสมัครงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีโดยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อาทิ สื่อเฟซบุ๊ก (facebook) ที่มีการประกาศรับสมัครงานอย่างต่อเนื่อง รู้ข่าวการสมัครงานจากคนรู้จักที่แนะนำงาน และดำเนินการติดต่อนายหน้าหรือเครือข่ายสังคมคนรู้จัก ซึ่งกระบวนการจัดหางานผ่านนายหน้าเอกชนหรือเอเจนซีนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่ศึกษาแรงงานไทยในถิ่นปลายทางประเทศไต้หวันของ ดุษฎี อายุวัฒน์ (2552) ที่ได้อธิบายว่าแรงงานชายไทยในไต้หวันนั้นส่วนใหญ่ติดต่อนายหน้าผ่านนายหน้าหรือเครือข่ายเพราะเชื่อมั่นและไว้วางใจว่าจะสามารถพาไปทำงานสู่ประเทศปลายทางได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งไม่ต่างจากแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยที่เชื่อมั่นว่านายหน้าจะสามารถนำพาตนไปทำงานนวดแผนไทยและทำให้ได้รับรายได้สูงตามคำชวนในสาธารณรัฐเกาหลีได้ แรงงานหญิงไทยทำการตกลงเรื่องงานนวดแผนไทยในเบื้องต้นหลังจากตัดสินใจย้ายถิ่นเพื่อทำงาน พร้อมเสียค่างานที่ต้องจ่ายให้นายหน้าที่จะนำพาไปส่งยังร้านนวดแผนไทยของผู้ประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยชาวเกาหลีใต้ในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี การอำนวยความสะดวกในเรื่องของค่าเดินทางที่ผู้ประกอบการชาวเกาหลีใต้สำรองจ่ายให้แรงงานหญิงไทยก่อน และผู้ประกอบการจะหักเงินเดือนๆ แรกสำหรับค่าเดินทางของแรงงานหญิงไทย ดังนั้นแรงงานหญิงไทยจะไม่สามารถขอรับคืนเงินค่างานกรณีแรงงานหญิงไทยไม่สามารถผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองสาธารณรัฐเกาหลีและถูกส่งกลับประเทศไทย ดังนั้นหน้าที่ของนายหน้าจะเสร็จสิ้นกระบวนการจัดหางานเมื่อนายหน้าจัดส่งแรงงานหญิงไทยให้ผู้ประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยชาวเกาหลีใต้ โดยที่นายหน้าไม่ได้เป็นผู้ดูแลหรือมีส่วนช่วยเหลือแรงงานหญิงไทยในระหว่างพำนักทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของที่พักอาศัย สุขภาพ หรือปัญหาต่างๆ ของแรงงานหญิงไทย ถ้าแรงงานหญิงไทยต้องการย้ายร้านหรือต้องการเดินทางกลับประเทศไทย แรงงานหญิงไทยต้องดำเนินการติดต่อเอง ซึ่งลักษณะการทำงานของนายหน้าเอกชนหรือเอเจนซียังมีส่วนเกี่ยวข้องตามที่สุภางค์ จันทวานิช และคณะ (2553) ได้อธิบายในงานวิจัยธุรกิจจัดส่งแรงงานไปทำงานต่างประเทศว่าธุรกิจการจัดส่งคนไปทำงานต่างประเทศมีรายได้สูงและพบกลุ่มแสวงหาประโยชน์นั้นคือนายหน้าหรือนายหน้าเถื่อนที่แรงงานต้องจ่ายค่านายหน้าทันที โดยยังไม่แน่ใจว่านายหน้าจะสามารถจัดหางานให้แรงงานได้งานทำหรือไม่ได้งานทำก็ตาม

3) ช่วงผู้ย้ายถิ่นเดินทางถึงประเทศปลายทาง เป็นกระบวนการย้ายถิ่นกระบวนการสุดท้ายที่แรงงานหญิงไทยเดินทางถึงสาธารณรัฐเกาหลี โดยแรงงานหญิงไทยได้ทำงานตามสัญญาจ้างงานที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทยกับแรงงานหญิงไทย และได้รับเงินผลตอบแทนในอัตราที่สูง รวมไปถึงการได้รับสวัสดิการที่อำนวยความสะดวกในเรื่องของที่พัก อาหาร จากผู้ประกอบการและแรงงานหญิงไทยที่ยอมรับได้ จนทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น คือการส่งเงินกลับสู่ประเทศไทยให้ครอบครัวของแรงงานหญิงไทยเหล่านี้ได้มีกำลังในการใช้จ่าย ยังสนับสนุนถึงแนวคิดความอยู่รอดของแรงงานหญิงที่ Saskia Sassen (2000) ได้กล่าวว่าแม้แรงงานหญิงจะถูกเอารัดเอาเปรียบหรือถูกกระทำข่มเหงจากผู้ที่ต้องการแสวงหากำไรจากการใช้ร่างกายหรือแรงงานจากการย้ายถิ่นในแบบไม่ปกติ แรงงานหญิงเหล่านี้ยังคงแสวงหาความอยู่รอด อดทนเป็นพลังเสริมให้ตนและครอบครัวได้มีสภาพและรายได้ที่ดี ซึ่งพิทยา เรือนแก้ว (2552) ได้มองว่าแรงงานหญิงไทยย้ายถิ่นระหว่างประเทศนั้นเป็นหนทางที่สามารถยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แรงงานหญิงไทยเหล่านี้ไม่สามารถมีทางเลือกได้ในสังคมไทย จึงทำให้เกิดการย้ายถิ่นโดยสมัครใจ

ในบริบทตลาดแรงงานภาคบริการในสาธารณรัฐเกาหลี ประเทศไทยได้มีโอกาสใช้ประโยชน์จากข้อผูกพันการเปิดตลาดกับสาธารณรัฐเกาหลีในสาขาธุรกิจบริการที่สำคัญ อาทิ การบริการด้านกฎหมาย ด้านอสังหาริมทรัพย์ การก่อสร้าง บ้านเท็ง โรงแรมและภัตตาคาร บริการซ่อมบำรุงเครื่องบิน บริการที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งธุรกิจบริการเหล่านี้ยังไม่รวมถึงธุรกิจบริการสปา-นวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีที่ประเทศไทยพยายามส่งเสริมธุรกิจบริการสุขภาพที่เป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ประเทศไทยนั้นเป็นศูนย์กลางสุขภาพ ระบบการจ้างแรงงานต่างชาติไร้ฝีมือของสาธารณรัฐเกาหลี (Employment Permit System : EPS) นั้นส่วนใหญ่เป็นการจ้างแรงงานในสายอาชีพผู้ปฏิบัติการภาคอุตสาหกรรมตามโรงงานประเภทควบคุมเครื่องจักร การประกอบชิ้นส่วนสายอาชีพด้านการเกษตรและประมง สายอาชีพพื้นฐานที่เป็นแรงงานการก่อสร้าง และธุรกิจบริการคือพนักงานขายในร้านค้า ร้านอาหาร แม่บ้านเท่านั้น ซึ่งสาธารณรัฐเกาหลีค่อนข้างกีดกีดแรงงานต่างชาติในภาคบริการ โดยจำกัดประเภทของงานบริการที่สามารถทำได้ไว้ (กิริยา กุลกลการ, 2557) ซึ่งแรงงานบางส่วนเข้าสาธารณรัฐเกาหลีเพื่อทำงานโดยผ่านกระบวนการที่ต้องผ่านระบบ EPS และบางส่วนเป็นแรงงานผิดกฎหมายที่ลี้ภัยเข้าไปทำงานในสายอาชีพต่างๆ รวมไปถึงธุรกิจบริการนวดแผนไทยด้วยที่ล้วนเป็นแรงงานหญิงไทยที่อาศัยใช้ช้อยกเว้นการตรวจลงตราวีซ่าเข้าสาธารณรัฐเกาหลีอนุญาตพำนักได้ 90 วันเป็นช่องทางเพื่อให้ได้เข้าไปทำงานนวดแผนไทย ธุรกิจบริการนวด

แผนไทยนั้นเป็นที่นิยมในสาธารณรัฐเกาหลีด้วยเป็นกระแสในเชิงสังคมที่ชาวเกาหลีได้นิยมเพื่อผ่อนคลายความเหนื่อยล้าจากการทำงานและเป็นการพักผ่อน ซึ่งที่ผ่านมาจากข้อมูลองค์กรนวดแผนไทยในเกาหลีได้มีสถิติในการเปิดร้านนวดแผนไทยในเกาหลีได้มากถึง 69 แห่ง (Korea Thai Massage Association, 2007) และผู้ประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยเองนั้นมีความต้องการจ้างแรงงานหญิงไทยที่มีทักษะนวดแผนไทยเปรียบเสมือนได้นวดกับเจ้าของต้นตำรับนวดแผนไทย

อย่างไรก็ตามการไปทำงานของแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีนั้นเป็นผู้ตัดสินใจสมัครใจย้ายถิ่นเองที่นิยมสำหรับหญิงไทยจำนวนมาก แม้งานนวดแผนไทยเป็นงานที่ใช้เพียงทักษะการนวดเท่านั้น แต่สามารถทำรายได้จำนวนมากในแต่ละเดือนจึงทำให้เกิดนายหน้าจัดหางานประกาศรับสมัครงานในสื่อสังคมออนไลน์รวมถึงคุณสมบัติที่รับเข้าทำงานกันอย่างเปิดเผยและต่อเนื่อง ซึ่งแรงงานหญิงไทยเองที่ต้องการโอกาสให้มีรายได้และประสบการณ์ที่จะได้รับจึงตัดสินใจย้ายถิ่นในรูปแบบไม่ปกติอย่างสมัครใจเพื่อทำงานอาชีพนวดแผนไทย ซึ่งแรงงานหญิงไทยเหล่านี้รู้สึกคุ้มค่ากับการที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมนายหน้า การลักลอบทำงานในฐานะนักท่องเที่ยวและลองเสี่ยงให้ตัวเองนั้นอาจถูกละเมิดทางเพศ และกระทำผิดกฎหมายท้องถิ่นของสาธารณรัฐเกาหลีเพียงเพื่อยกสถานะทางสังคมและครอบครัวตัดสินใจจากความสำเร็จของแรงงานหญิงไทยเหล่านี้ด้วยการมีรายได้ส่งกลับไปช่วยเหลือครอบครัว

5.2.2 ศึกษาชีวิต ประสบการณ์ของแรงงานหญิงไทย และการละเมิดทางเพศต่อแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทย

จากการศึกษาวิจัยพบว่า กรณีศึกษาแรงงานหญิงไทยเมื่อตัดสินใจย้ายถิ่นเพื่อทำงานอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี การใช้ชีวิตระหว่างการทำงานนวดแผนไทยนั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งด้านการทำงานและวิถีชีวิต ประสบการณ์การทำงานของแรงงานหญิงไทยเมื่อเดินทางถึงสนามบินอินชอนและสามารถผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองที่สนามบินได้แล้วนั้น นายหน้าหรือผู้ประกอบการจะนำพาแรงงานหญิงไทยไปส่งยังร้านนวดแผนไทย แรงงานหญิงไทยผ่านการทดสอบฝีมือการนวดทางร้านจะทำสัญญาการจ้างงาน 85 วันที่เป็นสัญญาการจ้างงานที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ประกอบการร้านธุรกิจนวดแผนไทยกับแรงงานหญิงไทย ซึ่งเห็นได้ว่าระยะเวลาในสัญญาจ้างมีจำนวน 85 วันนั้นไม่เกินจำนวนวันที่สามารถอยู่พำนักได้เกิน 90 วันจากการยกเว้นตรวจลงตราวีซ่าในฐานะนักท่องเที่ยวสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางไทยถือว่าเป็นการทำงานที่ไม่ได้รับอนุญาตและถูกต้องตั้งแต่แรกเริ่ม เป็นการเข้าประเทศปลายทางที่ผิดวัตถุประสงค์กลายเป็นผู้ย้ายถิ่นในสถานะคงค้างที่อยู่เกินเวลาตรวจลงตรา และแรงงานหญิงไทยได้กลายเป็นสภาพจากการเข้าประเทศในฐานะ

นักท่องเที่ยวเป็นผู้ย้ายถิ่นแรงงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงานตามที่ IOM, 1999 ได้จำแนกผู้ย้ายถิ่นแบบไม่ปกติในเอเชียเอาไว้

ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการที่แรงงานหญิงไทยได้รับประกอบด้วยเงินเดือน ค่ารอบที่พักพร้อมข้าวสาร ไข่ไก่ สัญญาณอินเทอร์เน็ต wifi ผู้ประกอบการได้จัดวันหยุดให้แรงงานหญิงไทยเดือนละ 2-4 วัน โดยส่วนใหญ่ผู้ประกอบการจะทำการยึดหนังสือเดินทางของแรงงานหญิงไทย และคืนให้ต่อเมื่อทำงานครบตามกำหนดสัญญา เห็นได้ว่าแรงงานหญิงไทยไม่สามารถหยุดงานตามที่กฎหมายกำหนดได้ การบังคับเช่นนี้ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบต่อสุขภาพกายและจิตใจของแรงงานที่ไม่สามารถต่อรองได้เช่นเดียวกับการถูกยึดหนังสือเดินทาง ซึ่งเป็นผลกระทบที่ไม่พบในการจ้างงานแบบปกติ สำหรับเวลาการทำงานแรงงานหญิงไทยที่ทำอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีจะไม่มีตารางเวลาทำงานที่ชัดเจน เนื่องจากร้านนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีเปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ดังนั้นแรงงานหญิงไทยจึงทำงานแบบหมุนเวียนไม่เป็นเวลาที่แน่นอน แรงงานหญิงไทยบางส่วนเมื่อทำงานครบตามสัญญาจ้าง 85 วันจะเดินทางกลับประเทศไทย แรงงานหญิงไทยบางคนทิ้งช่วงเวลาประมาณ 3-6 เดือน อาจหวนกลับมาทำงานอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีอีก แต่แรงงานหญิงไทยส่วนใหญ่เลือกที่จะอยู่ทำงานต่อโดยยังไม่กลับประเทศไทย แม้แรงงานหญิงไทยบางคนเดินทางกลับประเทศไทยแล้ว แต่พบว่าแรงงานหญิงไทยเหล่านี้พยายามย้ายถิ่นเพื่อทำงานโดยมองหางานอาชีพนวดแผนไทยในจุดหมายปลายทางประเทศอื่น ๆ อีกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นตามแนวคิดการย้ายถิ่นของผู้หญิงที่ พัทยา เรือนแก้ว, 2550 พบว่าผู้หญิงวัยแรงงานมีการย้ายถิ่นไปยังประเทศปลายทางดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเป็นการย้ายถิ่นโดยสมัครใจตามสัญญาจ้างระยะสั้น (contract labour migration) ในลักษณะวนเวียนและต่อเนื่อง การเข้าสู่วังวนของการย้ายถิ่นแบบไม่ปกตินี้ ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยผลักดันทางด้านเศรษฐกิจเป็นตัวหลักให้แรงงานยินยอมย้ายถิ่นแบบไม่ปกติไปยังประเทศปลายทางที่มีสภาพเศรษฐกิจที่ดีกว่าตลอดเวลา

ผลจากการวิจัยพบว่า แรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลีส่วนหนึ่งที่ตัดสินใจอยู่ทำงานนวดแผนไทยต่อเนื่องหลังจากเกินกำหนดการยกเว้นตรวจลงตรา 90 วันต่อไปนั้น มาจากสาเหตุที่ผู้ประกอบการเพิ่มเงินเดือนเป็นการจูงใจให้อยู่ทำงานต่อ และแรงงานหญิงไทยเองสมัครใจที่จะอยู่ทำงานนวดแผนไทยต่อไป โดยแรงงานหญิงไทยให้เหตุผลถึงการอยู่ทำงานต่อเนื่อง นอกจากเรื่องของรายได้ที่ผู้ประกอบการร้านเพิ่มเงินเดือนให้แล้วนั้น พบว่าแรงงานหญิงไทยไม่อยากเสียเวลากลับมายังสาธารณรัฐเกาหลีอีกครั้งเมื่อต้องผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งอาจมีแนวโน้มได้รับการปฏิเสธเข้าสาธารณรัฐเกาหลีได้ ดังนั้นแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทยรับรู้และเข้าใจอย่างดีว่าการทำอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีเป็นงานที่ผิดกฎหมายท้องถิ่นที่ว่าด้วยเรื่องการให้บริการด้านสุขภาพของสาธารณรัฐเกาหลีที่สงวนไว้สำหรับผู้พิภพชาวเกาหลีใต้ที่ผ่านการฝึกอบรมเท่านั้น หากตำรวจตรวจคนเข้าเมืองเข้าพบหรือขึ้นตรวจร้านนวดแผนไทย ตำรวจ

ตรวจคนเข้าเมืองมีสิทธิในการเข้าจับกุมแรงงานหญิงไทย ซึ่งเกิดขึ้นและกวาดล้างตรวจจับแรงงานต่างชาตินี้ผิดกฎหมายทุกอาชีพในทุกสัปดาห์ ผู้ประกอบการร้านต้องเสียค่าปรับก่อนจึงจะเปิดร้านดำเนินกิจการต่อไป ส่วนแรงงานหญิงไทยที่ถูกจับกุมเมื่อผู้ประกอบการเสียค่าปรับแล้วจึงถูกส่งตัวกลับสู่ประเทศต้นทาง และไม่มีสิทธิในการเข้าสาธารณรัฐเกาหลีได้อีกต่อไป ความคาดหวังให้ชีวิตดีขึ้นของแรงงานหญิงไทยพบว่า แรงงานหญิงไทยมีทัศนคติในเชิงบวกต่อการได้มาทำงานนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ทำให้มีรายได้สูง มากกว่าทำงานในประเทศไทย มีเงินออมและสามารถส่งกลับให้ทางบ้านที่ประเทศไทยได้ ไม่ต้องเสียค่าเช่าที่พัก ค่าเดินทางในการไปทำงาน ได้ประสบการณ์และได้เรียนรู้วัฒนธรรม อาหาร การได้เรียนรู้การใช้ชีวิตของชาวเกาหลีได้ และแรงงานหญิงไทยที่เคยมีประสบการณ์ทำงานในประเทศอื่นๆ ยังรู้สึกถึงความปลอดภัยในสาธารณรัฐเกาหลีมีมากกว่าประเทศที่เคยได้ไปทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Piore 1979, Hugo 1995 ว่าประเทศปลายทางนั้นเป็นเสมือนบ้านหลอมทางวัฒนธรรมของแรงงานต่างชาตินี้ให้สามารถดำรงชีวิตและเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศปลายทาง ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ภาษา การใช้ชีวิตประจำวัน กฎระเบียบข้อบังคับ รวมถึงการใช้บริการสาธารณะที่แรงงานต่างชาตินี้ต้องได้เรียนรู้ ปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ได้ในประเทศปลายทาง ซึ่งเป็นยุทธวิธีการเอาตัวรอดของแรงงานย้ายถิ่นไม่ปกติ

ด้านการล่วงละเมิดทางเพศยังพบว่าแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยมีความเสี่ยงต่อการถูกละเมิดทางเพศจากลูกค้าผู้ใช้บริการในระหว่างการทำงานให้บริการนวดแผนไทย กล่าวได้ว่าด้วยปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมโครงสร้างทางสังคมของชาวเกาหลีใต้ที่ให้ความสำคัญทางด้านวิญญูและระดับความอาวุโสที่ผู้เยาว์จะต้องเคารพผู้อาวุโสมากขึ้นเต็มแอลกอฮอล์เพื่อสังสรรค์ไปพร้อมๆ กับการติดต่อธุรกิจ โดยใช้แอลกอฮอล์เป็นสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ ดังนั้นลูกค้าส่วนใหญ่จึงเข้าใช้บริการนวดแผนไทยหลังจากรดดื่มสังสรรค์ เพื่อเป็นการพักผ่อนจากความเมื่อยล้า และเลือกที่จะใช้บริการนวดแผนไทยจากพนักงานนวดคนไทย ลูกค้าบางส่วนเลือกที่จะใช้บริการนวดแผนไทยด้วยความเข้าใจว่าการนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ แต่พนักงานนวดแผนไทยชาวไทยยังสามารถให้บริการแอบแฝงได้ด้วย ซึ่งก่อให้เกิดการถูกล่วงละเมิดทางเพศในระหว่างทำงานเกิดขึ้นกับแรงงานหญิงไทยที่ทำอาชีพนวดแผนไทยขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการล่วงละเมิดทางเพศโดยตรงแบบมีเงื่อนไขแลกเปลี่ยนกับความสัมพันธ์ทางเพศ และเป็นการล่วงละเมิดทางเพศจากสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงปรารถนา ไม่ว่าจะเป็นทางวาจา การสัมผัสร่างกาย การแสดงกิริยา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ลูกค้าบางส่วนที่เข้าใช้บริการมีสภาพมีเมามาเข้าใช้บริการ และด้วยสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงานของแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทย ส่วน

ใหญ่ร้านนวดแผนไทยตั้งร้านอยู่ในอาคารรวม สภาพของห้องนวดนั้นปิดมิดชิด แรงงานหญิงไทย ทัศนศึกษาอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีทุกคน เมื่อลงงานบริการนวดแผนไทยให้ลูกค้าใน ลักษณะของการใช้ทักษะการนวดเพื่อสุขภาพนั้น แต่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าแรงงานหญิงไทยเหล่านี้ต้องมีความเสี่ยงในการถูกลวนลามถูกล่วงละเมิดทางเพศจากลูกค้าชายที่เข้าใช้บริการทั้งในสภาพมีนเมาและไม่มีนเมาเป็นไปตามข้อค้นพบของ Elizabeth Gillow, 2003 ว่าการละเมิดทางเพศเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศที่ไม่เป็นที่ต้องการทางกาย เป็นระดับจากการสัมผัสทางกายที่ไม่จำเป็น เช่น การสัมผัสหรือลูบไล้ร่างกาย เพื่อนำไปสู่การข่มขืนหรือบีบบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ด้วยการละเมิดทางเพศที่เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศที่ไม่เป็นที่ต้องการทางวาจาที่รวมไปถึงการมีข้อเสนอทางเพศที่ไม่เป็นที่ต้องการ การให้ข้อเสนอแลกเปลี่ยน การใช้วาจากดดันเพื่อประกอบกิจกรรมทางเพศเป็นพฤติกรรมที่ให้ค่าของผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุทางเพศ โดยอ้างอิงถึงลักษณะการละเมิดทางเพศของ อรพินท์ สฟโชคชัย, 2542 ดังนี้

1. การละเมิดทางเพศจากการสร้างสภาพแวดล้อม หรือสถานการณ์ที่ไม่พึงปรารถนา เป็นการละเมิดทางวาจา การแสดงออกทางกิริยาและโดยการสัมผัส ซึ่งพบว่าทัศนศึกษาแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยทุกคนบอกเล่าถึงการมีประสบการณ์ถูกละเมิดทางเพศจากลูกค้าผู้มาใช้บริการที่แรงงานหญิงไทยทุกคนได้ถูกกระทำโดยเริ่มจากการแสดงออกทางกิริยาด้วยการแสดงท่าทางที่แรงงานหญิงไทยโดนถูกจ้องมองและใช้กำลังในการพยายามปลุกปล้ำ นอกจากนี้ยังพบในลักษณะสัมผัสร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นการลูบไล้มือ แขนหรือการสัมผัสต้นขา นอกจากการละเมิดทางเพศด้วยการสัมผัสในขั้นต่อไปลูกค้าที่ใช้บริการจะกระทำการละเมิดทางวาจาด้วยการพูดชักชวนให้ดูหรือสอบถามถึงขนาดอวัยวะของลูกค้ำ การพูดจาลามก และคำพูดชักชวนให้มีความสัมพันธ์ทางเพศเป็นบริการเสริมจากการนวดแผนไทย พฤติกรรมเหล่านี้ที่ลูกค้ากระทำต่อแรงงานหญิงไทยแสดงให้เห็นสถานการณ์ไม่เท่ากันของผู้รับบริการและผู้ให้บริการที่กลุ่มแรงงานไม่สามารถปฏิเสธได้จากสภาวะการเป็นแรงงานผิดกฎหมาย

2. การละเมิดทางเพศโดยตรงที่มีเงื่อนไขแลกเปลี่ยนเป็นไปในลักษณะของการให้สิ่งที่มีมูลค่ากระทำต้องการแลกเปลี่ยนกับความสัมพันธ์ทางเพศ ซึ่งพบว่าทัศนศึกษาแรงงานหญิงไทยให้บริการลูกค้ามีนเมาและถูกละเมิดทางเพศด้วยการสัมผัส มีการต่อรองระหว่างลูกค้าผู้ให้บริการกับแรงงานหญิงไทยอย่างมีเงื่อนไขแลกเปลี่ยนด้วยเงินพิเศษจำนวนมาก เมื่อแรงงานหญิงไทยยอมรับ

และยอมทำพิเศษด้วยการทำมือ หรือตำแต่งให้กับลูกค้าเพื่อแลกกับเงินพิเศษที่แรงงานหญิงไทยต้องการ

แม้ว่าการถูกล่วงละเมิดทางเพศในลักษณะนี้จะเกิดจากความสมัครใจส่วนหนึ่งของแรงงานหญิงไทย แต่ผลสุดท้ายด้วยลักษณะการถูกล่วงละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีที่อาจปฏิเสธไม่ได้ว่าอาจมีการถูกล่วงละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทยเกิดขึ้นโดยแรงงานหญิงไทยเอง อาจไม่มีความตั้งใจให้ร่างกายและทักษะการนวดแผนไทยของตนเองนั้นถูกละเมิดทางเพศระหว่างทำงานเพียงเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าและเพียงหวังเงินพิเศษให้รายได้ของตนเองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสนับสนุนกับงานวิจัยของวิจิตรา อยู่เป็นแก้ว (2550) ที่พบว่าผู้หญิงส่วนใหญ่มองว่าการคุกคามทางเพศจากการทำงานเป็นการใช้อำนาจทางเพศชายต่อเพศหญิงด้วยวาจา ลักษณะท่าทาง ร่างกายและการกระทำซ้ำๆ โดยผู้หญิงไม่ต้องการ และสร้างความรู้สึกอึดอัดทั้งร่างกายและจิตใจ ทำให้เสียชื่อเสียงใน 3 ลักษณะคือ การคุกคามทางวาจา การแสดงท่าทาง และสัมผัสร่างกาย ซึ่งแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยจะถูกคุกคามในทุกลักษณะและรวมไปถึงการสร้างสภาวะหรือข้อต่อรองเพื่อให้เกิดการค้าประเวณีในที่สุด

ดังนั้นเมื่อพิจารณาประเด็นการล่วงละเมิดทางเพศแล้วพบว่า แม้ในเบื้องต้นแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยจะตัดสินใจย้ายถิ่นแบบไม่ปกติเพื่อเข้าสู่การลักลอบทำงานในกรุงโซลเพื่อขายทักษะในการนวดแผนไทยเท่านั้น แต่ท้ายที่สุดจะถูกล่วงละเมิดทางเพศในรูปแบบต่างๆ ในด้านวาจา ท่าทางและร่างกาย ภายใต้เงื่อนไขการแลกเปลี่ยนต่างๆ หรือภายใต้สถานการณ์ที่ไม่พึงปรารถนา ซึ่งมีระดับแตกต่างกันและมักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ภายใต้ภาวะจำยอมจากตัวแรงงานหญิงไทย และสภาพแวดล้อมที่ประกอบด้วย ลูกค้าและผู้ประกอบการร้านที่กดทับเงื่อนไขการลักลอบทำงานแบบผิดกฎหมาย

5.2.3 มาตรการในการแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาวิจัยจากกรณีศึกษาแรงงานหญิงไทยในอาชีพนวดแผนไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี พบว่าแรงงานหญิงไทยเหล่านี้ไม่มีองค์ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของกฎหมายแรงงาน แต่แรงงานหญิงไทยรู้และเข้าใจเพียงแต่การทำงานในอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีเป็นงานที่ไม่รองรับสำหรับคนต่างชาติเท่านั้น แต่ยังคงอาศัยช่องทางที่ยกเว้นการตรวจลงตราเข้าสาธารณรัฐเกาหลีได้ในฐานะนักท่องเที่ยว 90 วันเป็นโอกาสที่แรงงานหญิงไทยเหล่านี้สามารถหลบหนี

เข้าไปทำงานได้ ซึ่งในเบื้องต้นแรงงานหญิงไทยบางคน เลือกที่จะทำงานนวดแผนไทยตามสัญญาจ้างที่ เกิดขึ้นระหว่างผู้ประกอบการร้านกับแรงงานหญิงไทย ที่อยู่พำนักในฐานะนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 90 วัน แต่สุดท้ายแรงงานหญิงไทยเปลี่ยนความตั้งใจในภายหลัง โดยการอยู่แเวอร์หรืออยู่ทำงานต่อไปเกิน 90 วันจนกว่าตนเองจะรู้สึกว่าจะเก็บออมเงินได้เป็นที่น่าพอใจจึงตัดสินใจเดินทางกลับประเทศไทย นอกจากการย้ายถิ่นเข้าไปทำงานในรูปแบบไม่ปกติเสี่ยงต่อการถูกจับกุมจากตำรวจตรวจคนเข้าเมือง สาธารณรัฐเกาหลีแล้ว แรงงานหญิงไทยยังต้องเสี่ยงต่อการถูกละเมิดทางเพศในระหว่างทำงานด้วย ดังนั้น ประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณาแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. ประเด็นแรงงานหญิงไทยที่ขาดความรู้เรื่องกฎหมายแรงงาน จากข้อมูลได้ชี้ให้เห็นว่าทุกกรณีศึกษามีความรู้เบื้องต้นว่าการเข้ามาทำงานในฐานะคนนวดแผนไทยในกรุงโซลนั้นผิดกฎหมาย และสามารถเข้าอยู่อาศัยในสาธารณรัฐเกาหลีได้ไม่เกิน 90 วัน แต่ก็ไม่พบว่ามีกรณีศึกษาใดทราบเรื่องกฎหมายหรือขั้นตอนการขอความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาในอนาคตกับหน่วยงานต่างๆทั้งในส่วนของหน่วยงานของประเทศไทย หรือหน่วยงานของสาธารณรัฐเกาหลี กระบวนการให้ความรู้และปรับทัศนคติด้านการเลือกอาชีพจึงต้องมุ่งการดำเนินการไปทางมาตรการเชิงรุกและเชิงรับที่จะกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหาช่องทางในการให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่สำคัญต่อแรงงานหญิงไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การได้รับความไม่เป็นธรรมในการทำงาน หรือการถูกบังคับ ช่มชู้ในรูปแบบต่างๆ มาตรการในการให้ความช่วยเหลือต่อแรงงานหญิงไทยเมื่อประสบปัญหาในกรุงโซล นั้นดำเนินการได้ยาก เนื่องจากการทำงานของพวกเขาเป็นการลักลอบทำงานแบบผิดกฎหมาย ซึ่งเมื่อได้รับการช่วยเหลือแล้วจะต้องถูกส่งกลับประเทศไทย หรือต้องรับโทษตามกฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลี และมีโอกาสถูกระงับสิทธิในการเข้าประเทศในครั้งต่อไป

ประเด็นด้านการคุ้มครองจึงต้องมุ่งไปที่การสร้างมาตรการทางกฎหมายเป็นหลัก ซึ่งแตกต่างจากประเด็นเรื่องความรู้ของแรงงานหญิงไทย

2. ประเด็นของนายหน้าและผู้นำพา ซึ่งหมายรวมถึงสำนักงานจัดหางานต่างๆ ทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ในประเด็นของนายหน้า หรือผู้นำพานั้นเป็นผลสืบเนื่องจากข้อจำกัดของอาชีพที่ระบุให้สงวนไว้เฉพาะชาวเกาหลีใต้เท่านั้น ทำให้กระบวนการนำพาทั้งหมดที่เกิดขึ้นในกรณีของแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทยจึงเป็นประเด็นของการนำพาแบบผิดกฎหมายทั้งสิ้น ซึ่งขั้นตอนและผู้นำพา ซึ่งรวมไปถึงการนำพาตนเองเข้าประเทศสาธารณรัฐเกาหลีนั้น ประกอบด้วย

บุคคลหลายฝ่าย เช่น บริษัทนำเที่ยวของไทย นายหน้าที่พาไปทำงานซึ่งอาจเป็นเพื่อน คนรู้จัก เจ้าของสถานประกอบการ นายหน้าจากสื่อออนไลน์ หรือรวมเรียกว่าเป็นนายหน้าผิดกฎหมายที่ประกอบอาชีพจัดหาแรงงานหญิงไทยไปทำงาน ซึ่งในประเด็นนี้ต้องพิจารณาถึงรูปแบบกฎหมาย มาตรการบังคับใช้ รวมไปถึงประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วย

3. ประเด็นของหน่วยงานภาครัฐของไทยที่เกี่ยวข้องในการให้การคุ้มครองและช่วยเหลือแรงงานในต่างประเทศและในประเทศ ในประเด็นนี้ต้องพิจารณาแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การให้การช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหา ซึ่งหน่วยงานไทยในต่างประเทศ เช่น สถานทูตย่อมต้องให้การคุ้มครองและดูแลพลเมืองไทย แต่การให้ความคุ้มครองต่อแรงงาน ซึ่งในประเด็นหลังหน่วยงานของไทยไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากลักษณะของแรงงานหญิงไทยที่เข้าไปทำงานแบบผิดกฎหมาย

มาตรการในด้านนี้จึงต้องมุ่งประเด็นที่การดำเนินการให้อาชีพนวดไทยกลายเป็นอาชีพที่คนไทยสามารถเข้าไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีได้อย่างถูกกฎหมาย

4. ประเด็นของหน่วยงานของสาธารณรัฐเกาหลี ในประเด็นนี้เป็นมุมมองของความร่วมมือและให้การคุ้มครองและช่วยเหลือแรงงานหญิงไทย รวมทั้งการเปิดโอกาสให้อาชีพนวดแผนไทยไม่สงวนเฉพาะชาวเกาหลีได้เท่านั้น

ประเด็นข้างต้นสามารถนำมาสรุปเป็นมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 : สรุปมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา

แนวทาง/มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
มาตรการเชิงกฎหมาย		
1. สร้างข้อตกลงด้านแรงงานฝีมือ	ผลักดันให้แรงงานไทยสามารถไปรับจ้างนวดแผนไทยได้อย่างถูกกฎหมาย	กระทรวงต่างประเทศ / กระทรวงแรงงาน
	เปิดการลงทะเบียนแรงงานมีฝีมือเพื่อไปทำงานต่างประเทศ	กระทรวงแรงงาน
	ควรเพิ่มค่าแรงในอาชีพนวดแผนไทยในประเทศไทยให้เทียบเคียงกับค่าครองชีพเพื่อ	กระทรวงแรงงาน

	ลดการออกไปหางานทำนอกประเทศของแรงงาน	
	สร้างมาตรฐานของอาชีพหมวดแผนไทยให้เป็นที่ยอมรับ	กระทรวงแรงงาน
2.การให้ความคุ้มครองแรงงาน	ขจัดขบวนการนายหน้า ผู้นำพาที่เอา راحتเอาเปรียบแรงงาน ควบคุมนายหน้าที่ผิดกฎหมาย	กระทรวงแรงงาน / สำนักงานตำรวจแห่งชาติ / กระทรวงการต่างประเทศ
	ตรวจสอบบริษัททัวร์ท่องเที่ยวที่เป็นช่องทางการเดินทางของแรงงาน กรณีบริษัททัวร์กระทำการเหมือนเป็นผู้นำพาแรงงานเข้าสู่ประเทศปลายทางไปทำงานอย่างผิดกฎหมาย	กระทรวงแรงงาน / กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
	ให้ความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนแก่แรงงานและสร้างกลไกสิทธิให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่แรงงานไทยในต่างประเทศ	กระทรวงแรงงาน / กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ / สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
	ให้ความรู้และการศึกษาแก่แรงงานอาชีพหมวดแผนไทยในการไปทำงานต่างประเทศให้ตระหนักถึงการเสี่ยงถูกละเมิดทางเพศ และโดนหลอกค้าบริการทางเพศ	กระทรวงแรงงาน / กระทรวงการต่างประเทศ

	ควรเปิดช่องทางการขอความช่วยเหลือ แรงงานไทยในต่างประเทมากขึ้น	กระทรวงแรงงาน กระทรวงการต่างประเทศ
มาตรการเชิงเร่งด่วน		
1. ด้านการคุ้มครองแรงงาน	ช่วยเหลือแรงงานที่ประสบปัญหา ประชาสัมพันธ์และสนับสนุนให้แรงงานไปทำงานอย่างผิดกฎหมาย	กระทรวงแรงงาน / กระทรวงการต่างประเทศ/ กลุ่มชุมชนคนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี
	ประสานงาน ประชาสัมพันธ์ให้ประเทศปลายทางให้เข้าใจว่าทักษะนวดแผนไทยเป็นทักษะการรักษาแพทย์แผนไทยเพื่อป้องกันแรงงานอาชีพนวดแผนไทยถูกละเมิดทางเพศ	กระทรวงสาธารณสุข / กระทรวงการต่างประเทศ / กระทรวงแรงงาน
	ควบคุมและจัดการนายหน้าผู้นำพาแรงงานจากสื่อสังคมออนไลน์และจากบริษัทนำเที่ยวที่มีลักษณะแอบแฝง	กระทรวงแรงงาน / สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอสรุปข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาในการย้ายถิ่นในรูปแบบไม่ปกติและการถูกละเมิดทางเพศจากอาชีพนวดแผนไทยของแรงงานหญิงไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ดังนี้

1. ส่วนของกลุ่มแรงงานผู้มีทักษะนวดแผนไทย ควรตระหนักถึงความเสี่ยงที่จะต้องพบเจอในสาธารณรัฐเกาหลีในเรื่องของการติดต่อนายหน้าผู้นำพาที่ผิดกฎหมาย ซึ่งนายหน้าเหล่านี้กระทำการโฆษณาถึงรายได้ที่เกินจริง นำพาไปลงร้านนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีที่เป็นร้านในลักษณะแอบแฝงบังคับค่าประเวณีที่มีมากกว่าการถูกละเมิดทางเพศจากร้านนวดแผนไทยที่ไม่มีการบริการแอบ

แฝง หรือนายหน้าพาไปลงร้านนวดแผนไทยแบบไม่มีหน้าร้านแต่เป็นนวดส่งซึ่งเป็นการบริการส่งไป นวดลูกค้ายังสถานที่ต่างๆ แรงงานอาจโดนกักขังหน่วงเหนี่ยว เสี่ยงต่อการถูกโกงค่าแรงจาก ผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทยชาวเกาหลีใต้ เสี่ยงต่อการถูกตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจับกุมและเสีย ค่าปรับในราคาสูง ที่ตามจับกุมกลุ่มแรงงานต่างชาติที่อยู่อย่างผิดกฎหมายเป็นประจำทุกสัปดาห์โดย การสุ่มตรวจพื้นที่กระจายทั่วทั้งประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งในแต่ละครั้งก่อนการจับกุมตำรวจตรวจ คนเข้าเมืองเหล่านี้จะแฝงตัวทำที่เป็นลูกค้าเพื่อดูลาดเลาร้านนวดแผนไทยต่างๆ ก่อนเข้าดำเนินการ จับกุม ซึ่งถือว่าการเสี่ยงอย่างมากสำหรับแรงงานหญิงไทย ดังนั้นควรตระหนักถึงผลเสียที่จะ เกิดขึ้นมากกว่าค่านึงถึงรายได้ที่จะได้รับ และควรตระหนักถึงศักดิ์ศรีของศาสตร์นวดแผนไทย โดยการ ไม่กระทำบริการแอบแฝงให้ศาสตร์การนวดแผนไทยมีภาพลักษณ์ในเชิงลบ

2. ในส่วนของหน่วยงานรัฐในประเทศไทย

2.1 หน่วยงานรัฐของไทยควรผลักดันจัดให้มีการทำ MOU กับหน่วยงานรัฐของ สาธารณรัฐเกาหลีสำหรับอาชีพนวดแผนไทยให้เป็นอาชีพสำหรับแรงงานย้ายถิ่นที่มีทักษะนวดแผน ไทยให้มีใบอนุญาตทำงานอย่างถูกกฎหมาย ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยชาวเกาหลีใต้ส่วน ใหญ่มีความต้องการแรงงานผู้มีทักษะนวดแผนไทยจึงทำให้เกิดความต้องการแรงงานหญิงไทยไป ทำงาน และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการย้ายถิ่นไปทำงานในรูปแบบไม่ปกติที่ไม่ถูกต้องของแรงงาน หญิงไทยเป็นจำนวนมากในปัจจุบัน ดังนั้นหน่วยงานรัฐของทั้ง 2 ประเทศจึงควรให้ความสำคัญ และ ร่วมมือกันลดปัญหาการย้ายถิ่นเข้าประเทศและทำงานอย่างผิดกฎหมายของแรงงานหญิงไทยอาชีพ นวดแผนไทย โดยหน่วยงานรัฐอาจตั้งเงื่อนไขคุณสมบัติสำหรับผู้มีทักษะการนวดแผนไทยต้องผ่านการ ทดสอบทางด้านภาษาและศาสตร์การนวดแผนไทยที่ถูกต้อง ทำให้เกิดการอนุญาตทำงานในอาชีพ นวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี

2.2 ควรจัดมาตรการป้องกันการแสวงหาประโยชน์จากแรงงานหญิงไทยที่จะเดินทางไป สาธารณรัฐเกาหลีจากนายหน้าผู้นำพา ร่วมกันรณรงค์เผยแพร่ข้อมูลด้านอาชีพแรงงานไร้ฝีมือและ อาชีพนวดแผนไทยให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย ด้านข้อมูลประเทศปลายทางแก่แรงงาน จัดให้มี โครงการรองรับอาชีพนวดแผนไทยให้กับแรงงานหญิงไทยอาชีพนวดแผนไทย จัดให้มีความรู้และ ความเข้าใจถึงกฎหมายท้องถิ่นของสาธารณรัฐเกาหลีว่าด้วยเรื่องการบริการสุขภาพให้กับแรงงาน หญิงไทยที่มีความประสงค์จะไปทำงานอาชีพนวดแผนไทยในสาธารณรัฐเกาหลี

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2554). ธุรกิจบริการ: สปาและนวดแผนไทย. from <http://www.dtn.go.th/filesupload/aec/images/spa29-05-55.pdf>

กฤตยา อาชวนิจกุล. (2546). สถานะความรู้เรื่องแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย และทิศทางการวิจัยที่พึงพิจารณา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 2. (2015). คำแนะนำการเดินทางท่องเที่ยวเกาหลีใต้. from http://division2.immigration.go.th/attach/news_1425966407_korea.jpg

การคุ้มครองคนไทยในต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. (2013). บทความ นวดไทยในเกาหลี ผิดกฎหมาย. from http://protectthaicitizen.blogspot.com/2013/06/blog-post_12.html

กิริยา กุลกลการ. (2557). การบริหารจัดการแรงงานต่างชาตินในประเทศไทยและต่างประเทศ (Vol. พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ปี (นามสมมติ), (สัมภาษณ์วันที่ 17 เมษายน 2557).

บุ่ม (นามสมมติ), (สัมภาษณ์วันที่ 18 เมษายน 2557).

จรรย์วรรณ พุทธานุรักษ์ และคณะ. (2550). การค้ามนุษย์ พินิจในแนวสตรีนิยมในพื้นที่ของอินเทอร์เน็ต กระบวนการทางกฎหมาย และหน่วยงานภาครัฐ. เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จอย (นามสมมติ), (สัมภาษณ์วันที่ 15 ตุลาคม 2557).

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2550). ปัจจัยที่มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศของผู้หญิงไทย (Vol. 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชไมพร รุ่งฤกษ์ฤทธิ์ และคณะ. (2551). ความคุ้มค่าของการส่งเสริมแรงงานไทยไปต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร.

ชลธิชา อึ้งคณิงเดชา. (2546). การตีความพฤติกรรมการล่วงละเมิดทางเพศในหมู่ผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กรไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง สาขาวิชาชาวาทวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.

ดุขฎิ์ อายูวัฒน์. (2552). วิถีชีวิตแรงงานไทยในไต้หวัน : การศึกษาในถิ่นปลายทาง. การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ สมาคมนักประชากรไทย.

ตาล (นามสมมติ), (สัมภาษณ์วันที่ 15 เมษายน 2557).

- นันทวัฒน์ อาศิรพจนกุล. (2551). การสื่อสารเพื่อจัดการภาวะคุกคามทางเพศในกิจกรรมส่งเสริมการตลาด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวาทยุติวิทยาและสื่อสารการแสดง สาขาวิชาวาทยุติวิทยา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- นุก (นามสมมติ), (สัมภาษณ์วันที่ 15 ตุลาคม 2557).
- ไนซ์ (นามสมมติ), (สัมภาษณ์วันที่ 20 เมษายน 2557).
- ประพันธ์ ดิษยพัต, (2557). อัครราชทูตที่ปรึกษาสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี (16 ตุลาคม 2557).
- ปาร์ค จิม พัพ, (15 ตุลาคม 2557). ผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทยเขตชองพา กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี (15 ตุลาคม 2557).
- ฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูตประจำกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี. (2556). ระบบการอนุญาตจ้างงาน แรงงานต่างชาติ. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล. Retrieved 12 ตุลาคม 2556, from <http://korea.mol.go.th/node/487>
- ฝ่ายจัดส่งไปทำงานสาธารณรัฐเกาหลี. (2558). ค่าแรงในสาธารณรัฐเกาหลี 2015. กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. Retrieved 20 พฤษภาคม 2558, from <http://epsthailand.org>
- พัชรวัลย์ วงศ์บุญสิน. (2553). การย้ายถิ่น : ทฤษฎีและความเป็นไปในเอเชีย. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พัทธา เรือนแก้ว. (2550). ปัญหาหญิงไทยในต่างแดน. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการกิจการสตรี เยาวชนและผู้สูงอายุ วุฒิสภา.
- พัทธา เรือนแก้ว. (2552). สิทธิหญิงไทย กรณีเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติ. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- พี่น้อง (นามสมมติ), (สัมภาษณ์วันที่ 18 เมษายน 2557).
- มติชนออนไลน์. (2556). สาววัย 17 ปี ถูกลวงคำกามถึงเกาหลีใช้นวดแผนไทยบังหน้า. ยุติธรรม-อาชญากรรม Retrieved 14 กันยายน 2556, from http://www.matichon.co.th/news_detail/php?newsid=1369007958&grpId=00&catid=00
- แก้ว (นามสมมติ), (สัมภาษณ์วันที่ 15 เมษายน 2557).
- ยศ สันตสมบัติ. (2535). แม่หญิงสี่ชายตัว ชุมชนและการค้าประเวณีในสังคมไทย (Vol. 2). กรุงเทพมหานคร: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- ร่วมเย็น โกไศยกานนท์. (2550). โลกาภิวัตน์และปรากฏการณ์ธุรกิจเมียสั่งทางอินเทอร์เน็ต ภาพสะท้อนของความไม่เท่าเทียมในความสัมพันธ์หญิงชาย. เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิจิตรา อยู่เป็นแก้ว. (2550). ชีวิตการทำงานบุคลากรการแพทย์ กรณีการคุกคามทางเพศจากการทำงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาสตรีศึกษา วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริพร สโครบานะ และคณะ. (2540). การค้าหญิง ภาวีสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิผู้หญิง.

สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี. (2557). ข่าวประชาสัมพันธ์ เรื่อง คำเตือนการประกอบอาชีพนวดแผนโบราณของหญิงไทย. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล.

Retrieved 28 มิถุนายน 2557, from

[http://www.thaiembassy.org/seoul/th/news/2463/47211-ประกาศ-สถาน](http://www.thaiembassy.org/seoul/th/news/2463/47211-ประกาศ-สถานเอกอัครราชทูต-ณ-กรุงโซล-เรื่อง-คำเตือนส.html)

[เอกอัครราชทูต-ณ-กรุงโซล-เรื่อง-คำเตือนส.html](http://www.thaiembassy.org/seoul/th/news/2463/47211-ประกาศ-สถานเอกอัครราชทูต-ณ-กรุงโซล-เรื่อง-คำเตือนส.html)

สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐเกาหลีประจำประเทศไทย. (2557). บริการกงสุล-คำแนะนำการขอวีซ่า. สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐเกาหลี. Retrieved 23 กุมภาพันธ์ 2557, from

<http://tha.mofa.go.kr/worldlanguage/asia/tha/visa/issuance/index.jsp>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2546). แผนคุ้มครองและส่งเสริมแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549). กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

Retrieved 15 กันยายน 2557, from

http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/SummaryPlan11_thai.pdf

สำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ. (2556). สภาวะตลาดแรงงานไทยในแต่ละภูมิภาค.

กระทรวงแรงงาน. Retrieved 15 กันยายน 2557, from

www.overseas.doe.go.th/statistic_Year55/ep3.pdf

สุภางค์ จันทวานิช. (2544). ตลาดแรงงานไทยในเอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยในปลายทศวรรษที่ 90. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยเพื่อการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภางค์ จันทวานิช. (2553). ธุรกิจจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภางค์ จันทวานิช และคณะ. (2542). การย้ายถิ่นของผู้หญิงไทยไปเยอรมนี : สาเหตุ ชีวิตความเป็นอยู่ และผลกระทบในประเทศไทยและเยอรมนี. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย สถาบันเอเชียศึกษา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน สาขาประเทศไทย [IOM]. (2552). การย้ายถิ่นข้ามชาติในประเทศไทย 2009. กรุงเทพมหานคร: IOM องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน สำนักงานกรุงเทพฯ ประเทศไทย.
- องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาหลีประจำประเทศไทย. (2557). คู่มือท่องเที่ยวเกาหลี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาหลี.
- อรพินท์ สโพชคชัย. (2542). ประเด็นสำคัญและข้อควรรู้เกี่ยวกับการล่องเินทางเพศ เอกสารประกอบการสัมมนาโครงการเวทีความคิดเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทย เรื่องกระบวนการยุติธรรมกับความรุนแรงที่เกิดกับผู้หญิง. กรุงเทพมหานคร.

ภาษาอังกฤษ

- Business Korea. (2014). Drinking Culture Korea The Most Tippy Nation in Asia. Retrieved 14 June 2014, from <http://www.businesskorea.co.kr/article/4660/drinking-culture-korea-most-tippy-nation-asia>
- Elizabeth Gillow, Hopskin Martin, & Williams Audrey. (2003). *Harassment at work*. Bristol: Jordan Publishing Ltd.
- Google Map. (2014). Thai massage in Seoul 타이 마사지. *타이 마사지*. Retrieved 14 March 2014, from <https://www.google.co.th/maps/search/%ED%83%80%EC%9D%B4+%EB%A7%88%EC%82%AC%EC%A7%80/@37.5148046,127.0339094,14z>
- IOM and Thai Ministry of Foreign Affairs. (1999). *Irregular Migration in Asia. Discussion paper prepared for the International Symposium on "Towards Regional Cooperation on Irregular/Undocumented Migration"*. Bangkok Thailand,.
- Korea Thai Massage Association. (2007). Semina Thai Massage. *Korea Thai Massage Association*. from http://www.koreathai.co.kr/semina_2.php
- Saskia Sassen. (2000). Women's Burden: Country-grographies of Globalization and the Feminization of Servival. Retrieved 7 July,, 2015, from <http://www.saskiasassen.com/PDFs/publications/Womens-Burden.pdf>
- Su Dol Kang. (2000). Thai Migrant Workers in South Korea. In Supang Chantavanich, Andreas Germershausen & Allan Beesey (Eds.), *Thai Migrant Workers in East and Southeast Asia 1996-1997* Bangkok: The Asian Research Center for Migration, Institute of Asian Studies Chulalongkorn University

ภาคผนวก

ประกาศ

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล

เรื่อง คำเตือนสำหรับการประกอบอาชีพนวดแผนโบราณของหญิงไทย

ตามที่ได้ปรากฏในการรายงานข่าวของสื่อมวลชนไทยหลายแห่งเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์ในรูปแบบของการล่อลวงหญิงไทยเพื่อมาทำงานเป็นพนักงานบริการนวดแผนโบราณที่สาธารณรัฐเกาหลี รวมทั้งมีรายงานข่าวเกี่ยวกับการข่มขู่และใช้กำลังบังคับให้ค้าประเวณีร่วมด้วย ซึ่งที่ผ่านมา ฝ่ายกงสุล สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล ได้ให้ความช่วยเหลือหญิงไทยที่ตกทุกข์ได้ยากในกรณีดังกล่าวอยู่เป็นระยะ นั้น

เพื่อเป็นการป้องกันมิให้หญิงไทยที่กำลังจะเดินทางมาหรือมีแผนที่จะเดินทางมาทำงานยังสาธารณรัฐเกาหลีต้องตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ดังกล่าว สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล จึงขอประกาศแจ้งข้อมูลสำคัญ ดังนี้

1. ปัจจุบันยังไม่มีผู้ประกอบการไทยไปดำเนินธุรกิจสปาไทยและนวดไทยในสาธารณรัฐเกาหลี เนื่องจากกฎหมายท้องถิ่นว่าด้วยเรื่องการให้บริการด้านสุขภาพของสาธารณรัฐเกาหลี (Medical Service Act) สงวนอาชีพผู้ให้บริการนวดไว้เฉพาะผู้ฝึกทางสายตาที่ผ่านการอบรมแล้วเท่านั้น ดังนั้น การประกอบธุรกิจนวดแผนไทย (Thai massage) และผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริการนวดแผนไทย จึงถือเป็นกลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่ห้ามติดตามกฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลี จึงสามารถถูกจับกุม เนรเทศหรือบังคับให้ออกจากประเทศ และได้รับโทษตามกฎหมายได้

2. การเดินทางเข้าสาธารณรัฐเกาหลีโดยเพื่อมาประกอบอาชีพโดยไม่ได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ประเภทที่ถูกต้องตามกฎหมายท้องถิ่น แต่กลับอาศัยประโยชน์จากการได้รับยกเว้นการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยวเป็นระยะเวลา 90 วัน นั้น ถือเป็นกรกระทำที่ผิดกฎหมายท้องถิ่น ซึ่งอาจนำมาสู่การถูกตามจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การบังคับให้ออกนอกประเทศ และการขึ้นบัญชีบุคคลที่รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีห้ามเข้าประเทศ (Blacklist) ดังนั้น บุคคลที่จะเดินทางมาสาธารณรัฐเกาหลีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการประกอบอาชีพ **จึงต้องได้รับการตรวจลงตราประเภทที่อนุญาตให้สามารถทำงานได้เท่านั้น**

3. ผู้ตกทุกข์ได้ยากในกรณีดังกล่าวหรือผู้ที่พบเห็นเบาะแสขอให้ติดต่อฝ่ายกงสุล สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล (โทร. +82 2 795 0095, +82 2 795 3258, +82 795 3098 ต่อ 101 – 108) เพื่อแจ้งชื่อและนามสกุล รวมทั้งข้อมูลบุคคลของผู้ตกทุกข์ได้ยาก หรือให้ผู้ปกครอง/ญาติผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ติดต่อกงคัมครองและดูแลผลประโยชน์คนไทยในต่างประเทศ กรมการกงสุล (โทร. 02 575 1048 หรือ 02 981 7171 ต่อ 3106) เพื่อยื่นคำร้องพร้อมแจ้งข้อมูลบุคคลของผู้ตกทุกข์ได้ยากเพื่อการดำเนินการช่วยเหลือต่อไป

จึงขอประกาศมาเพื่อทราบทั่วกัน

ที่มาของภาพ : ข่าวประชาสัมพันธ์ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง ๒
Immigration Division 2

 คำแนะนำการเดินทางท่องเที่ยวเกาหลีใต้

๑. การอนุญาตเข้าเมืองระยะเวลา ๙๐ วัน ของเกาหลีใต้นั้น จะต้องไม่ใช่การเดินทางเพื่อไปทำงาน เนื่องจากในแต่ละปีตรวจคนเข้าเมืองเกาหลีใต้ได้ปฏิเสธการเข้าเมืองและส่งคนไทยกลับ ๘,๐๐๐-๙,๐๐๐ คน
๒. เตรียมตอบข้อซักถามของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองเกาหลีใต้ ตามสมควร เช่น วัตถุประสงค์การเข้าเมือง, ระยะเวลา, สถานที่ท่องเที่ยว, ที่พักอาศัย เป็นต้น
๓. การแต่งกายควรมีลักษณะสุภาพเรียบร้อย เป็นสากล
๔. หากอยู่เกินกำหนดอนุญาต หรือ ทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต แล้วถูกจับกุม ทางตรวจคนเข้าเมืองเกาหลีใต้ จะขึ้นบัญชีห้ามเข้า และอาจถูกปฏิเสธเข้าเมืองในการเดินทางครั้งต่อไป
๕. หากเดินทางเป็นหมู่คณะ ควรพิจารณาบริษัทนำเที่ยวที่น่าเชื่อถือ

ด้วยความปรารถนาดีจาก กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง ๒

ที่มาของภาพ : กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง ๒ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววิลาสินี อารียะกิจโกศล

เกิด 16 ตุลาคม 2521 โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ กรุงเทพมหานคร

อีเมลล์ : pearsinee@hotmail.com

การศึกษา:

จบการศึกษาระดับมัธยม โรงเรียนศรีวิกรม์

จบการศึกษาระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาธุรกิจระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ในปีการศึกษา 2544

การทำงาน:

ปี 2545 บริษัท มุมกล้อง จำกัด ในเครือสยามสตูดิโอ เจ้าหน้าที่การตลาด

ปี 2551 สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่โครงการ ประจำศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษา

ปี 2552 สำนักงานจัดการทรัพย์สิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ประจำส่วนบริหารกิจการสยามกิตติ์ สยามสแควร์

และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในภาคการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2555